

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

18'inci Birleşim
19 Kasım 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Konya ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, pandemi nedeniyle esnafın yaşadığı sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde atık lastiklerin yakılmasıyla elektrik üretilmesine dair hüküm bulunduğuna, lastik yakılmasının çevreye ciddi sıkıntı vereceğine, teklifin 13'üncü maddesinin yeniden düzenlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, ülkenin AR-GE çalışmalarıyla ortaya koyduğu millî teknoloji hamlesinin meyvelerinin alınmaya başladığına, millî kaynaklarla üretilen SİHA'ların Libya, Suriye ve Karabağ'da başarı elde ettiğine ilişkin açıklaması
- 3.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, iktidarın her seçim öncesinde verdiği sözleri tutması ve eğitim ile bilim emekçilerinin ek göstergelerini 3600'e çıkarması ve atama bekleyen gençlerin atamalarını 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde yapması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 4.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçi borçlarının yapılandırılmasının en yakın zamanda bir torba kanun teklifi içerisinde konulmasını istediklerine ilişkin açıklaması
- 5.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya ve çevre illerde ani hava değişimiyle zarara uğrayan narenciye üreticilerine bir afet yardımının bugüne kadar yapılmadığına ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması
- 7.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ döneminde sağlık dönüşüm ve yatırımlar sayesinde Covid-19'la başarılı bir mücadele verildiğine, Sağlık Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması
- 8.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda eğitim gördüğü sırada öldürülen Ertuğrul Dursun Önkuzu'nun adının Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi B Blok'a verildiğine, Ertuğrul Dursun Önkuzu ve tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması
- 9.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Pençe-Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen kazada hayatını kaybeden askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması
- 10.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, salgın sürecinde iktidarın önceliğinin eğitim olmadığına, geline aşamada çocukların belirsiz, öngörüsüz, plansız bir süreçle eğitimden uzak kaldıklarına ilişkin açıklaması
- 11.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çiftçilerin hak ettikleri desteklemeleri ya hiç alamadığına ya da geç aldığına, ülkenin birçok bölgesinde kendi ürünlerini doğrudan tüketiciye satan çiftçilerin destekleme konusunda sorunlar yaşadığına ilişkin açıklaması
- 12.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, devlet memurlarının ve bakanların millete saygı duymak zorunda olduğuna, Cumhuriyet Halk Partisinin mafyaya pabuç bırakmayacağına ilişkin açıklaması
- 13.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Şavşat ve Ardanuç ilçelerinde Hanlı-1 ve Hanlı-2 regülatörlerine karşı 28 köy halkı tarafından 2018 yılında Rize İdare Mahkemesinde ÇED raporunun iptaline yönelik açılan davanın Şavşat ve Ardanuç halkı lehine sonuçlandığına, HES şirketinin projenin kurulum gücünün 10 megavatın altında olmasına dayanarak ÇED'in gerekli olmadığı kararı aldığına ilişkin açıklaması
- 14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Mecliste kabul edilen borç yapılandırma paketine alınmayan çiftçilerin kendileri için bir düzenleme beklediğine ilişkin açıklaması
- 15.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Nadir Hastalıklar Araştırma Komisyonu Raporu'nun mart ayında yayımlandığına, bakanlıkları ve Parlamentoyu bu konuda samimiyete davet ettiğine ilişkin açıklaması
- 16.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman 1954 Spor ve Kahta 02 Spor'un 3'üncü Lig'de Adıyaman ilini başarıyla temsil ettiklerine, Adıyaman merkez ile Kahta stadyumları ve diğer spor tesisi eksiklerinin tamamlanması için iktidara seslendiğine ilişkin açıklaması
- 17.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, pandemi döneminde üretime devam eden sanayicilerin sorunlarının çözülmesinin ülke açısından önemli olduğuna ilişkin açıklaması

18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 13-15 Kasım 2020 tarihlerinde Şırnak ilinde belediye başkanları, muhtarlar, kanaat önderleri ve vatandaşlarla bir araya gelerek Şırnak ilinin sorunlarına ilişkin istişarelerde bulunduklarına, 15 Kasım 2020 tarihinde MHP Şırnak il kongresini büyük bir coşkuyla gerçekleştirdiklerine, güvenlik korucularının sorunlarına, Şırnak ilinin sorunlarına, Irak sınırındaki Habur-2'de gümrük kapısına, Şırnak-Van kara yolu ile ilçe kara yollarındaki çalışmalara, Şırnak Devlet Hastanesi ile 500 yataklı Şırnak Bölge Hastanesi inşaatına ilişkin açıklaması

19.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Pençe-Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen kazada şehit olan Piyade Yarbay Rasim Sayın, Ulaştırma Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç ile Diyarbakır ilinde silahının ateş alması sonucu şehit olan Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş'a ve coronavirus nedeniyle hayatını kaybeden millî güreşçi Reşit Karabacak'a Allah'tan rahmet dilediğine, her yıl kasım ayının üçüncü çarşamba gününün Dünya KOAH Günü olarak kabul edildiğine, hayvana şiddetin Ceza Kanunu'na alınmasının milletin beklentisi olduğuna, Nevşehir ilinde özellikle patates ve üzüm üreticilerinin sorunlarına, Türk çiftçisinin açlığa mahkûm edildiğine, ürün desteğinin bu yıl hiç verilmediğine, Nevşehir ili Hacıbektas ilçesine bağlı Karaburç köyünde başlatılan maden çalışmasına, Hükûmeti bu konularda harekete geçmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

20.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, RTÜK'e bulundukları şikâyetlerin kurul gündemine alınmadığına, RTÜK'ün anayasal bir kurum olma özelliğini şu andaki Başkan döneminde yitirdiğine, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nü kutladığına, sivil toplum kuruluşlarının, siyasi partilerin birincil görevlerinden birinin imzalanmış olan Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne uygun davranılmasını sağlamak olduğuna, Merkez Bankasının faiz oranını 475 baz puan artırdığına, Diyarbakır ili Bismil ilçesine bağlı Kurudeğirmen köyündeki 30 ev, cami ve okulun yıkımına ve bu olayı protesto ettiklerine ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Piyade Yarbay Rasim Sayın, Ulaştırma Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç, Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş ve millî güreşçi Reşit Karabacak'a rahmet dilediğine, Merkez Bankasının faiz oranlarını yüzde 4,75 puan artırdığına, bu müdahaleyle Türkiye ekonomisine uluslararası güvenin sıfırlandığına, bu kadar hesapsız kitapsız bir ekonomi yönetimini ülkenin hak etmediğine, ekonomideki çöküşü demokrasi ve hukuk makyajıyla örtmenin mümkün olmadığına ilişkin açıklaması

22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Pençe-Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen kaza sonucu şehit olan Piyade Yarbay Rasim Sayın, Ulaştırma Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç, Diyarbakır'da silahının ateş alması sonucu şehit olan Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş ve coronavirus nedeniyle hayatını kaybeden millî güreşçi Reşit Karabacak'a Allah'tan rahmet dilediğine, vefatının 9'uncu yıl dönümünde Yönetmen Ömer Lütfü Akad'ı rahmetle yâd ettiklerine, Dünya Kadın Girişimciler Günü'nü yürekten kutladığına, sabit ağırlık çift palet dalış kategorisinde dünya rekoru kıran serbest dalışçı Fatma Uruk'u tebrik ettiğine, sürekli ters muhalefet yapmanın ekonomiye bir katkısının olmadığına, demokrasinin, ekonominin, hukukun büyümesinin hepimizin büyümesi demek olduğuna ilişkin açıklaması

23.- Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın, Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tek-raren açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tek-raren açıklaması

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, kimsenin ekmeğiyle oynanmasını, yargı kararı olmaksızın işine son verilmesini tasvip etmediklerine ilişkin açıklaması

30.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Ziraat Bankası ve Halk Bankasının görevde yükselme sınavıyla ilgili değişik illerden çok sayıda şikâyet geldiğine, kamu bankalarında görevde yükselme sınavları ve idareci atamalarında liyakatin ve şeffaflığın temel alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

31.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri ilinde çalışanlarını kısa çalışma ödeneğiyle izne gönderen bazı belediyelerin israfı, keyfi harcamaları kısımlarının, vakıf ve derneklere yaptıkları desteklerini kesmelerinin hem belediye hem çalışanlar hem de şehir için faydalı olacağına ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Afganistan Millî Uzlaşî Yüksek Konseyi Başkanı Doktor Abdullah Abdullah ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

VI.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Dışişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

2.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatiroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3116) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 238)

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da bulunan Ulubey Ohtamış Şelalesi'nin düzenlenmesine yönelik yürütülen çalışmalara,

Ordu'nun Altınordu ilçesi Karşıyaka Mahallesi'ndeki bir alanda yapılan çalışmaya ve bazı iddialara, İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/35500), (7/35788)

19 Kasım 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Konya'nın sorunları hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'a aittir.

Buyurunuz Sayın Yokuş.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Konya ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum, iyi bir gün diliyorum.

Bugün, Konya'mızın sorunlarını anlatmaya çalışacağım ancak beş dakikalık süreye sığmayacağı için buna birinci bölüm diyelim, devamını inşallah başka konuşmalarımızda getirelim.

Değerli milletvekilleri, Konya'mız, coğrafi olarak Türkiye'nin en büyük ilidir. Merkez ilçeleri dâhil 31 ilçesi, binin üzerinde köyü ve kasabası bulunmaktadır. Nüfus olarak 2019 sayımlarına göre Türkiye'nin 7'nci vilayetidir. Bilindiği gibi, Konya'mız metropol bir il olmasına rağmen göç vermektedir. 2002-2019 yılları arasında Türkiye nüfusu yüzde 28 oranında artarken Konya'nın nüfusu sadece yüzde 19 artmıştır. Konya, nüfus bakımından 2000 yılında Türkiye'nin 4'üncü büyük iliyken bugün maalesef 7'nci sıraya gerilemiştir.

Konya tarım ve tarıma dayalı sanayide 1'inci olan bir ilimiz. Başta tarım ürünleri olmak üzere et, süt ürünlerinde de 1'incidir. Konya'mızın en büyük sorunu susuzluktur; Konya'nın yıllık yağış miktarı 3 milyar metreküptür, tarımdaki ihtiyacımız ise yıllık 6 milyar metreküptür. Bunun anlamı, her yıl 3 milyar metreküp suyu biz yer altından temin ediyoruz ve bu yer altından yıllarca temin ettiğimiz sular yüzünden de maalesef Konya'mızın Karapınar ve çevresi göçüklerle yoğunlaşıyor. Şu ana kadar 330 göçük gerçekleşmiş ve korkarız ki göçükler yerleşim merkezlerine kadar yaklaşmış hatta bir köyün hemen bitişiğinde oluşmuştur. Maalesef, bu göçüklerin en önemli sebeplerinden biri yer altından çektiğimiz sulardır.

Yine, Konya'mızın en önemli sorunu çölleşmedir. Başta Karapınar olmak üzere Cihanbeyli, Kulu, Yunak, Çeltik şeridinde müthiş bir çölleşme vardır. Buralarda yer altı sularını ancak 200-250 metreden çekebilmekteyiz ama tarımda sulu tarıma ısrar ediyoruz, sulamada yeni bir sistem getiremiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bilirsiniz Konya Ovası Projesi (KOP) 1985 yılında başlamış ve hâlen devam eden bir büyük proje. Bu proje Konya, Niğde, Karaman ve Aksaray illerimizi kapsıyordu, 2016 yılında çıkan bir yasayla Nevşehir, Kırşehir, Kırıkkale ve Yozgat illeri de dâhil edildi. Bu yıl KOP projesi için ayrılan pay sadece 118 milyon lira, 8 vilayete 118 milyon lira. KOP bünyesindeki bu 8 vilayetimiz tarım kentidir, aslında tamamının suya ihtiyacı vardır. Türkiye'nin tarımda kendi kendine yeter bir ülke olabilmesi için yani eski yıllara dönebilmemiz için Dicle-Fırat havzasından KOP bölgesine yani "Konya Ovası Projesi" adını verdiğimiz 8 vilayetin bünyesinde bulunduğu bölgeye her yıl en az 8 milyar metreküp su getirmemiz lazım ve bu suyu da nereden getireceğiz? Dicle-Fırat havzasından getirmemiz lazım. Değerli milletvekilleri, böyle bir projenin maliyeti Kanal İstanbul Projesi'nin sadece dörtte 1'i kadar. Evet, biz Konyalılar olarak, 8 vilayet olarak "Kanal İstanbul değil, Kanal Konya. Konya'ya, 8 vilayetime su." diyoruz. Bilmeniz gerekir ki Türkiye nüfusu 2002-2019 yılları arasında yüzde 27 artarken İç Anadolu'muzun bu 8 vilayetin ortalama nüfusu sadece yüzde 10 artmıştır. Bunun anlamı nedir, biliyor musunuz? Bu 8 vilayet göç veriyor, bu 8 vilayet boşalıyor, İç Anadolu boşalıyor. Niye boşalıyor? Su olmadığı için. Niye boşalıyor? Yatırım olmadığı için. Niye boşalıyor? Yeterince sahip çıkılmadığı için.

Değerli milletvekilleri, Konya'mız Büyükşehir Yasası düzenlemesinden sonra daha yoğun göç vermeye başlamıştır. Binin üzerinde köyümüz ve kasabamızın yaklaşık dörtte 1'i ören yerine dönüşmüştür. Belediye hizmetleri köylerimize yeterince götürülememektedir. Eskiden 200'ün üzerinde kasabamız vardı, belediyemiz vardı, bunlar ortadan kalktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Şu anda Konya Büyükşehir Belediyemiz 500 kilometre öteye yani bir uçtan bir uca hizmet götürmekle mükellef, bunu yapması mümkün değil ama gelin görün ki Büyükşehir Yasamız maalesef Konya'mızı vurmuş, bütün büyükşehirleri vurmuştur. Köy ve kasabalarımızın hatta küçük ilçelerimizin nüfusu her geçen gün azalıyor, düşüyor, genç nüfus kalmıyor. Tarımda maalesef nüfusumuzun durumu çok kötü.

Değerli milletvekilleri, pek çok yerleşim birimimizin içme suyu yok. Köylerimizin büyük bir bölümü yıllardır asbestli borulardan su içiyor. Yol projeleri halledilmemiş köylerimiz var. Konya'mızın en önemli sorunlarından biri de çevre sorunları. Tüm köy ve kasabalarımızın kanalizasyonları arıtmasız olarak ırmak, dere, göl ve barajlara akmaktadır. Bu kirli, kimyasal karışıklı sularla tarım yapılmaktadır. Başta Çumra, Kadınhanı, Derebucak gibi ilçelerimiz olmak üzere birçok ilçemizin arıtması yok, arıtma tesisi yok. Kanalizasyonlar derelere, ırmaklara, göllere, göletlere akıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Binin üzerindeki yerleşim birimimizin yani köy ve kasabalarımızın hiçbirinin arıtması yok. Konya çevre kirliliğinde rekor kırıyor, Konya merkezimiz hava kirliliğinde rekor kırıyor; Konya nüfus kaybediyor, kan kaybediyor. Ben bunları söyledikçe, ben bu

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

eksikleri söyledikçe maalesef beni neredeyse Konya düşmanı ilan eden vekillerimiz var, canları sağ olsun ama bunlar Konya'nın temel sorunları, sadece tarımla ilgili sorunlar. Buraya bütün sorunları getireceğim, devam edeceğim. Ne zamana kadar? Konya'nın nüfusu da Eskişehir kadar olana kadar, Bursa kadar büyüyene kadar. Neden biliyor musunuz? AK PARTİ iktidarı döneminde Eskişehir nüfusu yüzde 31 büyümüş, Bursa yüzde 34 büyümüş, Konya yüzde 19'da kalmış. Türkiye ne? Türkiye yüzde 27. Ben itiraz etmeyeceğim de ben bunun hesabını sormayacağım da neyin hesabını soracağım?

Hoşça kalın efendim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Konya fazla oy veriyor, ondandır!

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, pandemi nedeniyle esnafın sorunları hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'a ait.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, pandemi nedeniyle esnafın yaşadığı sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle İzmir depreminde ve Covid salgınında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

İzmir'deki esnaf sorunlarıyla ilgili gündem dışı konuşma aldım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya ve insanlık yüz yılı aşkın bir süre sonra yeniden mevcut nesillerin algılamakta zorlandığı küresel bir salgınla karşılaştı. Salgın âdeta ekonomi ve hayatı durdurdu. Bu gelişme salgının kendisi yanında alınan önlemlerden de etkilendi. İnsanlık âdeta yoğun bir sis içinde kayboldu. Başlangıçta normal olarak sağlık ve insan hayatı ön plana çıkarıldı ancak zamanla, duran ekonominin de insan hayatı ve psikolojik sağlığı açısından önemli olduğu anlaşıldı. Artan belirsizlik ve riskler hem ekonomiye hem de geleceğe ilişkin algıları kötüleştirdi. Bu öngörülme süreci üreten, satın alan, satan yani ekonominin tüm boyutlarında kılcal damarlara kadar nüfuz eden esnaf ve sanatkarlarımızın da âdeta vurgun yemesine neden oldu.

Bakalım kimler vurgun yemiş? Taksitle, krediyle minibüsünü yenileyen servisçilerimizin; malları elinde kalan kitapçı ve kırtasiyecilerimizin; kiralarnı ödeyemeyecek duruma düşen büfeci ve kantincilerimizin; gelirinin büyük bir bölümünü kira için, çalıştırdığı personel için kullanan kahvehane, kafeterya, lokanta, restoran işletmecilerimizin; günlük yemiyeyle evine ekmek götürmeye çalışan aşçı, garson, komi, ocakçı arkadaşlarımızın; ekmeğini çıkaramayan berber ve kuaförlerimizin; satışları neredeyse sıfırlanan çiçekçilerimizin; duraklara mahkûm olan taksicilerimizin ve boş gidip gelen minibüsçülerimizin, servisçilerimizin ve daha çok sayıda esnaf ve sanatkarlık faaliyetleri ya durdu ya da yavaşladı. Binlerce esnaf ve sanatkar çalışanları mağdur, başı öne eğik, geleceğe tutunabilmek için bir el, bir yol, bir yöntem bekliyorlar bizlerden.

Bugün bu konuşmamda, sizlerle İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Sayın Zekeriya Mutlu'nun İzmir'deki esnaflar üzerinde yaptırdığı araştırmalara ait bazı bilgileri paylaşacağım: Türkiye genelinde 1 milyon 965 bin 846 esnaf 2 milyon 118 bin 593 iş yerinde hizmet vermektedir. İzmir'de ise 122.219 esnaf 134.249 iş yerinde faaliyet göstermektedir. İzmir'de anket çerçevesinde elde edilen genel sonuçlara göre, ankete katılan esnaf ve sanatkarların yüzde 83'ü iş hacminin daraldığını beyan ediyor; yüzde 26'sı ise eleman sayısının, yanında çalıştırdığı istihdamın azaldığını beyan ediyor. Ankete katılan esnaf ve sanatkarların yüzde 38'i devletin Halk Bankası aracılığıyla sunduğu kredi desteklerinden faydalanabileceğini beyan etmesine rağmen, geriye kalan yüzde 62'lik bölümünün bunu kullanmadığını ifade ediyor. Ankete katılan esnaf ve sanatkarların yüzde 71'i kiracı konumunda. Ankete katılanların yüzde 33'ü e-ticarete başlamak istiyorlar.

Salgının başlangıcından yani mart ayından bu yana yedi ay geçmesine rağmen, esnaf ve sanatkarların işleri normal düzeye ne yazık ki dönememiştir. Bakın, bu konuda iktidarın devamlı desteğini aldığı Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, TESK'in Başkanı bile diyor ki: "Esnaf camiası olarak salgın boyunca en fazla sıkıntıyı biz çektik. Dolayısıyla bizim bu faaliyetlerimizi durduran Covid salgınıyla ilgili devletin bize sahip çıkması gerekir." Yani haklı olarak yurttaşlar "Yıllarca biz vergi ödedik devlete. Şimdi devlet bize sahip çıksın. Çocuklarımızı ekmek götüremiyoruz." diyorlar. Dolayısıyla bu kısıtlamalar nedeniyle çalışamayan bu esnafın, kendilerine sağlanan, ertelenen, yıl başında tekrar taksitle ödenmeye başlanacak taksitleri ödeyemeyeceğini buradan şimdiden beyan ediyorum. Bu erteleme yeterli değildir. Bu esnafa sahip çıkılması gerekmektedir. Eğer TESK Başkanı bile yıllardır size destek veren Başkan bile bunu söylüyor ise demek ki durum ciddidir. Bu sese kulak vermeliyiz sevgili arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Bu arada yine kırtasiyecici, servisçi, kahveci, kantinci; tamamıyla ilgili sıkıntılar büyük ama asıl olarak bizlerden talepleri şu: Kredilerin faizsiz olarak ertelenmesi, sicil affının çıkarılması, pandemi döneminde başlatılan kısa çalışma ödeneğinin devamı, esnaf için öncelikli konulardır. Esnafımız tam işlerini rayına koyacak iken yine yasaklar başlayacak diyecektim, başladı zaten. Bu duruma bir çare bulmalıyız. Unutulmamalı ki esnaf, ekonominin can damarıdır, can suyudur.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü münasebetiyle söz isteyen Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu'na aittir.

Buyurunuz Sayın Katırcıoğlu.

3.- Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dünya Çocuk Hakları Günü, çocuk haklarının iyileştirilmesi, farkındalığın artırılması, eğitim, sağlık, barınma, gıda ve güvenlik başta olmak üzere yaşam haklarının yükseltilmesi bakımından son derece önemlidir. Çocuklarımıza karşı her türlü kötü muamelenin önlenmesi, çocuklarımızın insan haklarından tam ve etkili şekilde yararlanmalarının sağlanması için tüm partilerin ittifakı ve ortak kararıyla Çocuk Hakları Alt Komisyonu, bilgilendirme, bilinçlendirme ve takip faaliyetlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yakından takip etmekte ve çalışmalarını sürdürmekte. Çocuk Hakları Alt Komisyonu olarak saha ziyaretlerinin yanında çocuk alanında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerini, ulusal ve uluslararası STK'ler ile çocuk temsilcilerini bugüne kadar dinlemiştir. Komisyon olarak Meclis çalışmalarına ara verildiği dönemde bile 8 toplantı, uluslararası toplantılar, saha inceleme ziyaretleriyle on üç ayda 13 program gerçekleştirdik yani her ay bir toplantıyı icra etmiş olduk.

İlk olarak, çocuk işçiliğiyle mücadele kapsamında STK ve kamu kurumlarıyla yapılan toplantılar sonrası, Şanlıurfa ve Ordu illerine yurt içi inceleme ziyaretlerini gerçekleştirdik, bu ziyaretlerimizi Kayseri'yle devam ettireceğiz. Yurt dışı iyi uygulamalarında da telekonferans sistemiyle yetkililerden bilgi alacağız ve en kısa zamanda ara raporumuzu oluşturup Komisyonumuzda birlikte dinleyeceğiz.

Çocuk Hakları Alt Komisyonu olarak ayrıca UNICEF'le bir proje başlattık. Bu proje, çocuk diliyle çocuk haklarının özetlenmesi ve bu projeye, çocuklarımızın haklarının farkına varmalarını istiyoruz. Haklarını en iyi şekilde öğrensinler ki kendi

haklarını korusunlar ve kollasınlar istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyonumuzun temel çalışma alanlarından biri de çocukların eğitim hakkıdır. AK PARTİ olarak on dokuz yıl boyunca gerçekleştirdiğimiz düzenlemelerle, çocuklarımızın eğitimini her şeyin önünde tuttuk. Bu kapsamda, Komisyonumuzca Millî Eğitim Bakanlığı EBA uzaktan eğitim sistemini yerinde inceleme ziyaretini gerçekleştirdik. Bugün Covid-19'la mücadelede EBA eğitim sistemi üzerinden 100 bin canlı dersle 2 milyon öğrenci video konferansla ders almaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı ve yerel yönetimler aracılığıyla on gün içerisinde 30 bin tablet öğrencilerimize dağıtılacak. 500 bin tablet ise yıl sonuna kadar öğrencilerimize teslim edilmiş olacak. Biz de Komisyon olarak bunun takipçisi olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019'da dünyada 12 milyon çocuk yerlerinden edildi. Bu çocukların 3,8 milyonu çatışma ve şiddet, 8,2 milyonu ise sel ve fırtına gibi felaketler yüzünden göç etmiştir. Bu çocuklar temel hizmetlere erişemiyor ve şiddet, sömür, istismar, insan ticareti mağduru başta olmak üzere bu tür tehlikelerle karşı karşıya bulunuyor. Avrupa'da ise 110 bin göçmen çocuğun kaybolduğu bir süreçte, Avrupa Konseyinde Türk heyeti üyesi Sayın Serap Yaşar'ın "Avrupa'da Kayıp Mülteci ve Göçmen Çocuklar" başlıklı raporu kabul edildi. Bu rapor bir ilk ve mülteci ve göçmen çocuklarının haklarının korunması açısından önemli tespit ve tavsiyeleri içeriyor. Tüm dünyada bu ve benzeri şeyler yaşanırken Türkiye, millî gelire oranla dünyanın en fazla insani yardımda bulunan ülkesidir. Biz, çatışma, açlık ve zulümden kaçan 4 milyon Suriyeli sığınmacıya ev sahipliği yapıyoruz. Bu sayı Danimarka, Norveç ve Bulgaristan nüfusundan fazladır. Ülkemizde doğan Suriyeli çocuk sayısı bugün 500 bini buldu. 1 milyon 700 binden fazla Suriyeli çocuk ise Türkiye'de Türk çocuklarıyla birlikte eğitim alıyor. Bu da Finlandiya'daki çocuk sayısından çok daha fazla Suriyeli çocuk demek oluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin geleceğine, refahına, birlik ve beraberliğine zarar vermeye çalışan terör örgütlerine ve siyasi uzantılarına karşı yıllardır topyekûn olarak bir mücadele içerisindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Devamla) – PKK son iki yılda, 18 yaşından küçük 88'i kız, toplamda 316 çocuğu dağa kaçırmıştır. Diyarbakır HDP il binasının önünde yılmadan bekleyen ve oğlu Mehmet'i terörün pençesinden kurtaran Hacire annenin destansı mücadelesi kar topu gibi büyümektedir. Evlat nöbetleriyle bir yılda 20 çocuk ailesine kavuşmuş, bu nöbetler 141 ailenin katılımıyla devam etmektedir. "Evladımın ölüsüne bile razıyım." diyen annelerin masum ve insani direnişinin yanında olmak hepimizin boynunun borcudur. Hepimiz amasız, fakatsız, samimi bir şekilde bu duruşu sergilemeliyiz. Bu, insan olmanın asli bir göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çocuklarımızın her türlü imkândan, fırsattan eşit ve adil bir şekilde yararlanması için tüm gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz. Çocukların herhangi bir şekilde şiddet, ihmal ve istismara uğramasına asla müsaade etmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Devamla) – Son cümlem, tamamliyorum.

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Devamla) - İnsanlık için barış ve adaletin egemen olduğu huzurlu bir dünya temennisiyle tüm çocukların Dünya Çocuk Hakları Günü'nü en kalbî duygularıyla tebrik ediyorum.

Çocuklar, gününüz kutlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Yılmaz...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde atık lastiklerin yakılmasıyla elektrik üretilmesine dair hüküm bulunduğuna, lastik yakılmasının çevreye ciddi sıkıntı vereceğine, teklifin 13'üncü maddesinin yeniden düzenlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde biyokütle tanımlamasında geçen "atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri" tanımı çevre kirliliğine sebep olabilecek tehlikeli bir tanımdır. Atık lastiklerin yakılarak elektrik üretilmesinin ekonomiye katkısı, çevreye ve dolaylı olarak ekonomiye vereceği zararın çok altındadır. Özellikle Düzce gibi YEK kanununa göre kurulan geri dönüşüm tesislerinin bulunduğu ve hava kirliliğinin had safhada yaşandığı illerde atık lastiklerin yakılması çevreye ciddi sıkıntı verecek, insanlar nefes alamaz hâle gelecektir. Teklifin 13'üncü maddesinin Komisyon tarafından yeniden değerlendirilerek "biyokütle" tanımında geçen "atık lastikler" kısmının çıkarılıp düzenlenmesi ya da Düzce gibi hava kirlilik seviyelerinin tehlikeli boyutlarda olduğu ve İSKİ'nin su havzası olan ilimizin özel bir maddeyle korumaya alınması Düzceli hemşehrilerimizin beklentisidir.

Saygılar.

BAŞKAN – Sayın Demir...

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, ülkenin AR-GE çalışmalarıyla ortaya koyduğu millî teknoloji hamlesinin meyvelerinin alınmaya başladığına, millî kaynaklarla üretilen SİHA'ların Libya, Suriye ve Karabağ'da başarı elde ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin yıllardır süren planlı yatırımları ve AR-GE çalışmalarıyla ortaya koyduğu millî teknoloji hamlesinin meyvelerini almaya başladık. Özellikle savunma sanayisinde ortaya çıkan başarılı sonuçlar göğsümüzü kabartmaktadır. Libya'da, Suriye'de ve Karabağ'da millî kaynaklarla ürettiğimiz SİHA'lar büyük başarılar elde etmiş, konvansiyonel savunma sanayisinde yeni bir dönem başlatmıştır. Karabağ'da SİHA'ların başarılarını, etkinliklerini bizzat İlham Aliyev'den dinledik. Ayrıca, ABD'nin önde gelen dergilerinden "Forbes" in "sihirli mermi" olarak nitelediği Türk SİHA'ları için, Yunan medyası, Türk SİHA'ları karşısında F-16'ların havalandırılmak zorunda kaldığını, bunun Yunanistan'a pahalıya mal olduğunu yazmaktadır.

Teknolojik kazanımlarımızı daha ileriye taşımak için artık daha büyük potansiyele sahibiz. Başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünlü...

3.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, iktidarın her seçim öncesinde verdiği sözleri tutması ve eğitim ile bilim emekçilerinin ek göstergelerini 3600'e çıkarması ve atama bekleyen gençlerin atamalarını 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde yapması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öğretmenlik, geleceğimiz olan çocuklarımızı ailesine, çevresine, milletine, devletine ve vatanına yararlı, iyi bir insan ve

iyi bir vatandaş olarak yetiştiren meslektir. Bu sebeple, öğretmen açığı ve ihtiyacının çok fazla olduğu bu dönemde iktidar, ivedi olarak, sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik gibi her türlü güvencesiz istihdam uygulamalarına son vermeli ve sözleşmeli öğretmenleri kadroya geçirmelidir. Her seçim öncesinde verdiği sözleri tutmalı ve tüm eğitim ve bilim emekçilerinin ek göstergelerini 3600'e çıkarmalıdır. 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü gençlerimizin hayallerinin gerçekleştiği gün yaparak, atama bekleyen binlerce gencimizin atamalarını yaparak öğrencilerine kavuşturmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

4.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçi borçlarının yapılandırılmasının en yakın zamanda bir torba kanun teklifi içerisine konulmasını istediklerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tarım kredi ve Ziraat Bankasına çiftçi borcu yapılandırmasıyla ilgili AK PARTİ Tarım Komisyonu Başkanı La Fontaine'den hikâyeler anlatmaya başlamış. Diyor ki: "Biz çiftçimizi düşünüyoruz. Borcunun birikerek artmasına sebep olacağı ve borcun daha sıkıntılı olacağından dolayı tarım kredi ve Ziraat Bankası borçlarını yapılandırmadık." Yine diyor ki: "Pandemi döneminde, biz, altı ay vadesiz olarak çiftçi borçlarını öteledik." Sayın Başkanın bilmesi gerekir ki o dönem öteledikleri kısım sadece hazine garantili olanlar olup çok cüzi bir kısımdı. Şimdi diyoruz ki: Sayın Başkan, hiçbir şeyden haberin yok. Gel, çiftçiye bir destek olalım, yakın zamanda bir torba kanun içerisine teklif koyalım, çiftçimizin borçlarının faizlerini silerek 5 eşit taksitte ödemesini sağlayalım. Tarım Krediye gönderip yüzde 20 tefeci faiziyle onları yapılandırmayalım ve AK PARTİ'li avukatlara şu an tarım kredi Kooperatiflerin borçları yapılandırılmadığı için bütçeden fazla para kazandırmayalım diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özer...

5.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya ve çevre illerde ani hava değişimiyle zarara uğrayan narenciye üreticilerine bir afet yardımının bugüne kadar yapılmadığına ilişkin açıklaması

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen mayıs ayında Antalya ve çevre illerde ani hava değişimi yaşanmış, istasyonlarda hava sıcaklığı 41,9 derece, fırtına hızı ise 87 kilometre ölçülmüştü. Bu afet yüzünden toplamda 3.754 narenciye üreticimiz 189 milyon liralık zarara uğradı. TARSİM sigortası sıcak ve sam yeli zararını karşılamıyor çünkü böyle bir afet kapsamında değil. Kısacası, burada TARSİM işe yaramaz durumda. Dolayısıyla Antalyalı narenciye üreticimiz uğradığı zarara ilişkin bir afet yardımı yapılmasını umdu ama bugüne kadar bir yardım yapılmadı. Sormak istiyorum: Neden altı aydır Antalyalı narenciye üreticimize bir afet yardımı yapılmamıştır? Antalya'ya afet yardımı yapılmamasının özel bir nedeni mi vardır? Eğer özel bir neden yoksa narenciye üreticisinin altı aydır beklediği yardım ne zaman yapılacaktır?

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

20 Kasım tüm dünyada Dünya Çocuk Hakları Günü olarak kutlanmaktadır. Çocuk hakları, kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu eğitim, sağlık, yaşama, barınma, fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi hakların hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel bir kavramdır. Birleşmiş Milletler tarafından 20 Kasım 1989'da -193 ülke tarafından- kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin üzerinden tam otuz bir yıl geçti. Dünya üzerinde yaşanan savaşların, zulümlerin sebep olduğu açlık ve yoksulluktan hâlâ en çok çocuklar etkilenmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) verilerine göre, dünyada her gün 5 yaşın altında binlerce çocuk açlık ve benzeri önlenebilir sebeplerden dolayı hayatını kaybetmektedir. Çocuklarımızın her türlü imkândan, fırsatlardan eşit ve adil bir şekilde yararlanması için tüm gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz. Çocuklar yarınlarımız, geleceğimizdir. Çocuklar ölmesin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

7.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ döneminde sağlıkta dönüşüm ve yatırımlar sayesinde Covid-19'la başarılı bir mücadele verildiğine, Sağlık Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Son on sekiz yılda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ döneminde sağlıkta gerçekleştirilen dönüşüm ve yatırımlar sayesinde bugün tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisiyle başarılı şekilde mücadele ederken bir yandan da insani yardım kapsamında 159 ülkeye koruyucu malzeme yardımı ihracı yapılmıştır. Öyle ki sağlık hizmetleri memnuniyet oranı, 2002'den bugüne yüzde 37'lerden yüzde 67'lere yükselmiştir. Hedefimiz, bütün vatandaşlarımızın sağlık hizmetinden memnun olması içindir.

2002'deki sağlık personeli sayısı, 378 binden bugün 1 milyon 34 bine yükselmiştir. Çok kısa zamanda Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı hizmet birimlerinde istihdam edilmek üzere yaklaşık 7 bini hemşire olmak üzere 12 bin sözleşmeli sağlık personeli alımı olacaktır.

Dün Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen Sağlık Bakanlığı merkezî yönetim bütçesi, geçen seneye göre yüzde 31,8 artışla 2021 yılında 77 milyar 615 milyon TL olarak planlanmıştır. Yeni bütçenin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Afganistan Millî Uzlaşî Yüksek Konseyi Başkanı Doktor Abdullah Abdullah ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Afganistan Millî Uzlaşî Yüksek Konseyi Başkanı Doktor Abdullah Abdullah ve beraberindeki heyet, Sayın Meclis Başkanımızla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisini teşrif etmişlerdir; kendilerine Başkanlık Divanımız ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına "Hoş geldiniz." diyorum. (Alkışlar)

Sayın Kılavuz...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda eğitim gördüğü sırada öldürülen Ertuğrul Dursun Önkuzu'nun adının Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi B Blok'a verildiğine, Ertuğrul Dursun Önkuzu ve tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vatan, millet, bayrak ve mukaddesat uğruna mücadele ederken Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda eğitim gördüğü esnada vatan hainleri tarafından ağır işkenceyle şehit edilen ülkücü şehidimiz Ertuğrul Dursun Önkuzu'nun adı, Gazi Üniversitesi Senatosu tarafından şehit edildiği şimdiki adıyla Teknoloji Fakültesi B Blok'a verilmiştir. Bu kararın alınmasında emeği geçen Gazi Üniversitesi Rektörü Sayın Musa Yıldız'a, Senato üyelerine, şehidimizin adının ve davasının yaşatılması için fedakârca ve inanmışlıkla mücadele eden kıymetli dava arkadaşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Şehidimiz Ertuğrul Dursun Önkuzu'yu ve tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve saygıyla anıyorum.

“Önkuzu hey! Önkuzu! / Önde gider Önkuzu... / Bu bayrak düşmez yere / Ölmedikçe son kuzu!”

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

9.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Pençe-Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen kazada hayatını kaybeden askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pençe Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen araç kazasında hayatını kaybeden kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum.

20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları Günü. Başta savaş ve terör mağduru çocuklarımız olmak üzere tüm çocukların Çocuk Hakları Günü'nü kutluyor, daha yaşanılır, barış ve huzur içinde bir dünya diliyorum. Çocuklarımızın haklarının korunması, şefkatle himaye edildikleri bir toplumda istismardan, yoksunluktan, acılardan uzak bir şekilde yetiştirilmesi için “çocuklara yapılan yatırım, geleceğe yapılan yatırım” bilinciyle gece gündüz çalışıyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Erdoğan önderliğinde ülkemizde çocuk haklarının en yüksek düzeye ulaştırılması, çocuklarımızın daha nitelikli ortamlarda yaşamaları, yetişmeleri amacıyla son yıllarda birçok önemli adım atıldı ve atılmaya da devam ediyor.

Varlıklarıyla hayatımıza neşe katan, geleceğimizin teminatı tüm çocuklarımızın çok daha huzurlu ve aydınlık bir geleceğe sahip olmaları umuduyla tüm çocuklarımızı sevgiyle kucaklıyor, günlerini kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

10.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, salgın sürecinde iktidarın önceliğinin eğitim olmadığına, geline aşamada çocukların belirsiz, öngörüsüz, plansız bir süreçle eğitimden uzak kaldıklarına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mart ayında salgın sürecinde karşı karşıya kaldığımızda ilk olarak tüm eğitim kurumlarını kapattık. Bu süreçte eğitimin tüm bileşenleri, tüm tarafları için oldukça sorunlu bir süreç yaşandı. Haziran ayında kontrolsüz, kademesiz normalleşme sürecinde de maalesef gerekli hazırlıklar tamamlanmadı. Uzaktan eğitime erişimde gerek teknik altyapı gerek eğitmenler gerekse eğitimler açısından sorunlar, eksiklikler çözülemedi. Bu durumu gölgelemek için de hızlıca kademeli olarak belirli sınıflar eğitime başlatıldı ve yine iki gün önce tekrar uzaktan eğitime geçme kararı alındı.

Değerli milletvekilleri, salgın sürecinde iktidarın önceliği, her zamanki gibi, eğitim olmadı, kriz ortamında olan ekonomiyi öncelemek oldu. Geline aşamada çocuklarımız eğitimde belirsiz, öngörüsüz, plansız bir süreçle eğitimlerinden uzak kalmaktadırlar ve kayıp nesillere dönüşmektedirler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

11.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çiftçilerin hak ettikleri desteklemeleri ya hiç alamadığına ya da geç aldığına, ülkenin birçok bölgesinde kendi ürünlerini doğrudan tüketiciye satan çiftçilerin destekleme konusunda sorunlar yaşadığına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk tarımının kanayan yarası desteklemeler. Çiftçimiz hak ettiği desteklemeleri ya hiç alamıyor ya da geç alıyor. Bunun için desteklemelerin baştan ele alınması da gerekiyor. Seçim bölgem olan Edirne'nin Havsa ilçesinde kuru fasulye üretimi, havza bazlı destekleme kapsamındadır. Ancak üreticimiz, kendi yetiştirdiği fasulyeyi kendisi doğrudan tüketiciye satınca bunu faturalandırmadığı için hakkı olan desteklemeyi alamamaktadır. Üretici, ürününü kendisi sattığı için âdeta cezalandırılmaktadır. Devlete ve tüccara satsa daha düşük fiyattan satmak zorunda kalıyor. Hani “Aracıları ortadan kaldıralım, üretici de kazansın tüketici de.” diyorsunuz ya, yapın bir düzenleme ve bu çiftçilerimiz hak ettikleri destekleri alsınlar. Yapılması gereken, hasat zamanı Tarım ve Orman İl Müdürlüklerince ürün miktarıyla ilgili tespit yapılarak üreticiye hak ettiği desteği vermektir. Türkiye'nin birçok yöresinde kendi ürünlerini doğrudan tüketiciye satan çiftçilerimiz benzer sorunları yaşamaktadır, bu sorunun bir an önce çözülmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

12.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, devlet memurlarının ve bakanların millete saygı duymak zorunda olduğuna, Cumhuriyet Halk Partisinin mafyaya pabuç bırakmayacağına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yönetemeyen, devlet terbiyesinden, devlet adamlığından uzak, liyakatsiz saray memurları önce bu millete deprem vergilerinin hesabını verecek.

“Beni Türk hekimlerine emanet edin.” diyen Ata'sının resmini paylaşmaktan çekinen Sağlık Bakanı, salgın boyunca saklanan rakamları doğru dürüst, şeffaf bir şekilde açıklayacak.

Ekonomi Bakanı, sorumlu olduğu milletin karşısına çıkıp neden istifa ettiğini, neden ekonomik kriz yaşıyoruz, doları düşüremedik, dolar bizi neden düşürüyor, neden at izi it izine karıştı, kim karıştırdı anlatacak. Devletin memuru, bakanı bu yüce millete saygı duymak zorundadır. Bu kibir ve milleti görmezden gelen davranışlar da sonları olacak.

Son söz, Cumhuriyet Halk Partisi mafyaya pabuç bırakmaz.

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan...

13.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Şavşat ve Ardanuç ilçelerinde Hanlı-1 ve Hanlı-2 regülatörlerine karşı 28 köy halkı tarafından 2018 yılında Rize İdare Mahkemesinde ÇED raporunun iptaline yönelik açılan davanın Şavşat ve Ardanuç halkı lehine sonuçlandığına, HES şirketinin projenin kurulum gücünün 10 megavatın altında olmasına dayanarak ÇED'in gerekli olmadığı kararı aldığına ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Artvin ili Şavşat ve Ardanuç ilçelerinde ÇED olumlu kararıyla yapılması tasarlanan Hanlı-1 ve Hanlı-2 regülatörlerine karşı 28 köy halkı tarafından 2018 yılında Rize İdare Mahkemesinde ÇED olumlu kararının iptaline yönelik dava açılmıştır. 20'si Şavşat, 8'i Ardanuç ilçesine bağlı 28 köyün kadim su haklarını çok yakından ilgilendiren ve vadi köylerinin temsilcilerinin yoğun katılımıyla Rize'de idare mahkemesinde açılan dava, Şavşat ve Ardanuç halkının lehine sonuçlanmıştır. Rize İdare Mahkemesindeki davanın tüm süreçleri tamamlanmış, kararın açıklanması beklenmekte iken 8/8/2020 tarihinde hızlarla, greyderlerle ormanlara giren HES şirketine karşı bölge halkı tek vücut olmuş ve yapılan itiraz ve girişimler neticesinde alan terk edilmiştir. Halkın lehine sonuçlanan bu dava sürerken bu kez HES şirketi projenin kurulum gücünün 10 megavat altında olmasına dayanarak ve projede küçük bir revizyon yaparak "ÇED gerekli değildir." kararı almıştır. Bu yöntemin hukuku dolanmak olduğu açıktır. Artvin ili Şavşat ve Ardanuç ilçelerine bağlı 28 köyü ilgilendiren regülatör ve HES projeleri neticesinde doğanın su kaynaklarının katledilmesinin yanı sıra ekonomik kalkınma modeli olarak da ciddi önem arz eden turizm için büyük tehlike olduğu gerçeği ışığında projelerin durdurulmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Mecliste kabul edilen borç yapılandırma paketine alınmayan çiftçilerin kendileri için bir düzenleme beklediğine ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde kabul edilen borç yapılandırma paketinde çiftçi borçlarının da yeniden yapılandırma kapsamına alınması basında yer almış ve çiftçilerimizde büyük bir beklenti yaratmıştı. Çiftçilerimiz ne yazık ki bu düzenleme dışında bırakıldı. Borç yükü altında ezilen çiftçilerimiz de kendileri için bir düzenleme beklemektedir.

Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri ve sulama birliklerine borcu olmayan çiftçi yok. Tarım Kanunu'na göre bugüne kadar çiftçiye verilmesi gereken 211 milyar TL ödenmedi. İktidar, çiftçiye olan borcunu ödemediği gibi çiftçinin borçlarını ödeyebilmesinde de bir kolaylık sağlamıyor, yapılandırma yapmıyor. Toprağa alın terini döken ancak karşılığını alamayan çiftçilerimizin bu borçları ödeyebilmeleri ancak yapılandırmayla mümkün. Bir an önce çiftçilerimizi bu yükten kurtaracak düzenleme Parlamentodan geçirilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

15.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Nadir Hastalıklar Araştırma Komisyonu Raporu'nun mart ayında yayımlandığına, bakanlıkları ve Parlamentoyu bu konuda samimiyete davet ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kamuoyunda "Nadir hastalıklar komisyonu" olarak bilinen tam anlamıyla ALS, SMA, DMD, MS Hastalıklarında ve Kesin Tedavisi Bilinmeyen Diğer Hastalıklarda Uygulanan Tedavi ve Bakım Yöntemleri ile Bu Hastalıklara Sahip Kişiler ve Yakınlarının Yaşadıkları Sorunların ve Çözümlerinin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu yayımlandı, mart ayında yayımlandı.

20 Kasım itibarıyla da Çocuk Hakları Günü. Maalesef bu konuda duyarsız kalan bakanlıkları, Komisyonu ve Parlamentoyu duyarsız kalmaması gerektiği için uyarıyorum, biraz samimiyete davet ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

16.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman 1954 Spor ve Kahta 02 Spor'un 3'üncü Lig'de Adıyaman ilini başarıyla temsil ettiklerine, Adıyaman merkez ile Kahta stadyumları ve diğer spor tesisi eksiklerinin tamamlanması için iktidara seslendiğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Futboldaki temsilcilerimiz, ilimizin gururları Adıyaman 1954 Spor ve Kahta 02 Spor, ilimizi 3'üncü Lig'de başarıyla temsil etmektedirler. Ekonomik sıkıntılarla boğuşan kulüplerimiz, ayrıca ilimizdeki spor tesislerinin yetersizliği nedeniyle de büyük bir mağduriyet yaşamaktadırlar. Şu an ilimizde 48 kulübümüzün tüm ihtiyaçlarını karşılayacak kapasitede stat, antrenman sahası ve modern tesis bulunmamaktadır. Takımlarımızın rakipleriyle eşit koşullarda, hakkaniyete uygun bir şekilde maçlara hazırlanabilmeleri için ilimizin stat başta olmak üzere diğer spor tesisi eksiklerinin giderilmesi aciliyet arz etmektedir.

Adıyaman halkı adına, tüm illere stadyum yaptığını iddia eden iktidara ve Spor Bakanına sesleniyorum: Zor şartlarda mücadele eden, ter döken Adıyamanlı gençlerimizin, sporcularımızın hayallerini, umutlarını boşa çıkartmayın, gençlerimizin sesini duyun.

Adıyaman merkez ve Kahta stadyumları başta olmak üzere diğer spor tesisi eksikliklerini giderin. Buradan tüm kulüplerimize ayrıca başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

17.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, pandemi döneminde üretime devam eden sanayicilerin sorunlarının çözülmesinin ülke açısından önemli olduğuna ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pazarların daraldığı ve birçok ülkenin ekonomisinin küçüldüğü pandemi döneminde büyük bir fedakârlık örneği göstererek her şartta üretime devam eden sanayicimizin içinde bulunduğu sorunların çözülmesi ülkemiz açısından önemlidir.

Sürdürülebilir üretim ve yeni yatırımların önünün açılması için sanayicimizin ihtiyaç duyduğu düşük faizli, uzun vadeli kredilerin devreye alınması, Kredi Garanti Fonu'nun kapsamının genişletilmesi ve nitelikli ara eleman ihtiyacı, öncelikli çözüm bekleyen sorunlardır.

Üretimin sürdürülebilmesi için ihracatın kesintisiz devam etmesi zorunludur. Son dönemlerde birçok ülkeyle yaşanan sorunların ardından Türk mallarına yönelik boykot kararları, diğer taraftan, Türk cumhuriyetleri dâhil birçok ülkenin uyguladığı yüksek gümrük vergileri, Gaziantepli sanayicilerimizi ve ihracatımızı olumsuz etkilemektedir. Bu sorunların acil çözümü, sanayicilerimize rahat bir nefes aldıracaktır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağız.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay.

Buyurunuz Sayın Akçay.

18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 13-15 Kasım 2020 tarihlerinde Şırnak ilinde belediye başkanları, muhtarlar, kanaat önderleri ve vatandaşlarla bir araya gelerek Şırnak ilinin sorunlarına ilişkin istişarelerde bulunduklarına, 15 Kasım 2020 tarihinde MHP Şırnak il

kongresini büyük bir coşkuyla gerçekleştirdiklerine, güvenlik korucularının sorunlarına, Şırnak ilinin sorunlarına, Irak sınırındaki Habur-2'de gümrük kapısına, Şırnak-Van kara yolu ile ilçe kara yollarındaki çalışmalara, Şırnak Devlet Hastanesi ile 500 yataklı Şırnak Bölge Hastanesi inşaatına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şırnak il kongremizi gerçekleştirmek ve Şırnaklı hemşehrilerimize ziyaretlerde bulunmak üzere 13-15 Kasım 2020 tarihleri arasında Şırnak'ta üç gün boyunca yoğun programlar gerçekleştirdik. Teşkilatlarımızı, vatandaşlarımızı, esnafımızı, kamu kurumlarını, güvenlik korucularımızı ve şehit ailelerini ziyaret ettik. Cizre, Silopi ve Beytüşşebap ilçelerimizde esnafımızı ziyaret ederek sorunlarını dinledik, ilgililerden bilgi aldık. Şırnak merkeze bağlı Kumçatı, Uludere'ye bağlı Şenoba ve Uzungeçit beldeleri ile Taşdelen, Yemişli ve Ortabağ köylerini ve Beytüşşebap'a bağlı Mutluca köyünü ziyaret ettik. Türkiye-Irak sınırına sıfır noktasında bulunan Habur-2'de Uludere ve Beytüşşebaplı hemşehrilerimizle bir araya gelerek sorunlarını dinledik. Belediye başkanları, muhtarlar, kanaat önderleri ve vatandaşlarımızla bir araya gelerek Şırnak'ın sorunları ve çözümüne ilişkin istişarelerde bulunduk. 15 Kasım 2020'de Şırnak il kongremizi sivil toplum kuruluşları, muhtarlarımız ve binlerce vatandaşımızın katılımıyla büyük bir coşkuyla gerçekleştirdik. Şırnak ziyaretimizle ilgili bazı gözlemlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Vatanımızın birliği ve bölünmez bütünlüğü için gece gündüz, kar kış demeden her koşulda güvenlik güçlerimizle birlikte en ön safta terör örgütlerine karşı kahramanca mücadele eden ve binlerce şehit ve gazi veren güvenlik korucularımızın ücretleri mutlaka iyileştirilmelidir; çalışma koşulları ve görev tanımları düzenlenmelidir. Güvenlik korucularımıza emekli olduklarında toplu ikramiye verilmelidir. Vazife malulü güvenlik korucularımıza devlet övünç madalyası da verilmelidir. Vazife malullerine sağlanan tüm haklardan güvenlik korucularımız da yararlanmalıdır.

Şırnak ilimizin önemli sorunlarından biri de işsizliktir. Şırnak'ta istihdama yönelik özel yatırımlar teşvik edilmeli, kamu yatırımları artırılmalıdır. Tarımsal üretim, arıcılık ve özellikle küçükbaş hayvancılık desteklenmelidir.

Türkiye-Irak sınırına sıfır noktasındaki Habur-2'de sınır gümrük kapısı açılmalıdır. Buna ilişkin çalışmaların yürütüldüğünü de biliyoruz, takip ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şırnak-Van arasındaki yeni kara yolu çalışmaları hızlandırılmalıdır. Yeni kara yoluyla Şırnak-Van arası 400 kilometreden 180 kilometreye düşecektir. Bu yol, Şırnak-Van arasındaki ticareti canlandıracak, İran'dan her yıl Van'a gelen yüzbinlerce ziyaretçinin ve turist'in Şırnak'ı ziyaret etmesi sağlanacaktır.

Şırnak-Uludere-Beytüşşebap kara yolu ile Uludere-Silopi-Cizre-Şırnak kara yolu çalışmaları da hızlandırılmalıdır. Şırnak Devlet Hastanesine anjiyo ünitesi kurulmasına yönelik çalışmalar hızlandırılmalı ve neticeye ulaştırılmalıdır. Uludere Devlet Hastanesinde diyaliz ünitesi ihtiyacı vardır. Diyaliz ünitesinin de bir an evvel açılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Proje aşamasındaki 500 yataklı Şırnak Bölge Hastanesinin inşaatına da bir an önce başlanmalıdır. 40 yataklı Uludere Devlet Hastanesi ve Silopi Devlet Hastanesinin 50 yataklı ek bina inşaatı çalışmaları da hızlandırılması gereken çalışmalar arasındadır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan.

Buyurunuz Sayın Türkkan.

19.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Pençe-Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen kazada şehit olan Piyade Yarbay Rasim Sayın, Ulaştırma Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç ile Diyarbakır ilinde silahının ateş alması sonucu şehit olan Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş'a ve koronavirüs nedeniyle hayatını kaybeden millî güreşçi Reşit Karabacak'a Allah'tan rahmet dilediğine, her yıl kasım ayının üçüncü çarşamba gününün Dünya KOAH Günü olarak kabul edildiğine, hayvana şiddetin Ceza Kanunu'na alınmasının milletin beklentisi olduğuna, Nevşehir ilinde özellikle patates ve üzüm üreticilerinin sorunlarına, Türk çiftçisinin açlığa mahkûm edildiğine, ürün desteğinin bu yıl hiç verilmediğine, Nevşehir ili Hacıbektaş ilçesine bağlı Karaburç köyünde başlatılan maden çalışmasına, Hükûmeti bu konularda harekete geçmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, hassasiyetiniz için, sağ olun.

Evet, yine şehitlerimiz var maalesef. Piyade Yarbay Rasim Sayın ve Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç, Irak'ın kuzeyinde Pençe-Kaplan operasyon bölgesinde meydana gelen araç kazasında şehit oldular. Bu kazada 1 askerimiz de yaralandı. Diyarbakır'da da Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş, silahının ateş alması sonucu şehit oldu.

Şehit olan 3 askerimize Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum, yaralı askerimize de acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Avrupa şampiyonu millî güreşçimiz ve millî takım antrenörü Reşit Karabacak da maalesef ülkeyi büyük bir şekilde tehlikeye atan bu koronavirüs nedeniyle bir süredir tedavi gördüğü Bursa'da hayatını kaybetti. Karabacak'a da Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve tüm spor camiasına başsağlığı diliyorum.

Her yıl kasım ayının üçüncü çarşamba günü Dünya KOAH Günü olarak kabul ediliyor. KOAH, çok lanet bir hastalık. Geçtiğimiz günlerde vefat eden 23'üncü Dönem Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili Sayın Mithat Melen de çok uzun süredir bu hastalıkla mücadele ediyordu, ben yakinen biliyorum. Bu koronavirüsün KOAH hastaları üzerinde de çok kötü etkileri oluyor maalesef. Dünyada kabul edilen bu Dünya KOAH Günü'nün amacı, dünya genelinde KOAH için toplumsal farkındalığı artırmak, hastalığı erken dönemde tespit ederek ilerlemesini önlemek, hastalık ve yeni tedavi yöntemleri hakkında da bilgi sahibi olmak.

Dünyada sayıları 300 milyona yaklaşıyor KOAH hastalarının. KOAH, dünyada ölüme neden olan hastalıklar içinde de üçüncü sırada yer alıyor. Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisinden en fazla zarar gören kesim de ne yazık ki KOAH ve astım hastaları ve ağır Covid-19 hastalığı bu riskli hastalarda tam 5 kat artıyor maalesef. Farkındalığı artıralım ve unutmayalım ki KOAH, ilerleyici olmasına rağmen önlenabilir ve tedavi edilebilir bir hastalık.

Samsun'un Havza ilçesinde yavru bir köpek, ön iki bacağı kesilmiş hâlde bulunmuş bugün. Sabah gelirken medyada onu gördüm. Hep söylüyoruz, hayvana şiddet Kabahatler Kanunu'ndan çıkarılıp Ceza Kanunu'na alınmalı ki o dilsiz, masum canları katleden caniler gerekli cezaları alsın. Milletimizin beklentisi de budur. Mecliste çoğunluğu bulunan iktidarın toplumun bu feryadına artık daha fazla kulak tıkamaması gerekiyor. Bu yasanın bir an önce çıkması için gerekli tüm desteği sağlayacağımıza, milletimizin huzurunda burada bir kez daha söz veriyoruz.

Son olarak, Nevşehir'den söz etmek istiyorum. Nevşehir'de buğday, patates, üzüm en çok üretimi yapılan ürünler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ancak ne yazık ki özellikle patates çiftçisi perişan hâlde. Elektrik, kimyevi gübre, tohum

ve mazot gibi girdileri yüzde 50 yükseldi ama patates fiyatı aynı kaldı hatta daha da aşağıya düştü. Şu anda tarlada veya depoda patates 50 kuruşa satılıyor. Kilogram maliyeti ise 90 kuruş ile 1 lira arasında. Patates çiftçisi, patatesten ettiği zararı kabak çekirdeği, fasulye ve nohutla telafi etmeye çalışıyor. Nevşehirli üreticilerimiz “Üzümlemize alıcı bulamıyoruz.” diye de feryat ediyorlar. TEKEL fabrikası özelleşti, TASKOBİRLİK kapatıldı. TASKOBİRLİK kapatılmadan önce üzüm üreticilerinin tamamının durumları zaten ortaydı ve üzümle alıyorlardı, ancak şimdi durumları hiç iyi değil ve daha da kötüye gidiyor.

Buğday geçen yıl 1.350 liraydı, Hükümet bu yıl 1.800 lira fiyat açıkladı ama Ofis buğday almadı. Tüccar 1.600 liraya buğdayı topladı, Hükümetse 2.200-2.500 liraya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bakın, çok hazin bir tablodan bahsedeceğim arkadaşlar, buğdaya 1.800 liraya fiyat açıklıyorlar ama Ofis almıyor, vatandaş tüccara gönderiyor; tüccar 1.600-1.650 liraya buğdayı topluyor. Aynı Hükümet ne yapıyor? 2.250 ile 2.500 lirası arasında buğdayı ithal ediyor. Yani Türk çiftçisine vermediği parayı, yabancı çiftçiye takır takır ödüyor. Ya, Türk çiftçisini kendinize bu kadar uzak, bu kadar düşman niye bellediniz? Buğday üreticisine de geçen yıl mazot ve gübre desteği olarak 29 lira verdiler, bu sene 27 lira. Alenen Türk çiftçisini açlığa mahkûm ediyorsunuz. Aslında, açlığa mahkûm ettiğiniz Türk çiftçisiyle beraber Türk milleti -yarın öbür gün döviziniz olmayacak, şu anda olmadığı gibi, ithal edemeyeceksiniz- aç kalmakla karşı karşıya kalacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Ürün desteği bu yıl hiç verilmedi, oysaki geçen yıl ton başı 100 lira ödenmişti. Eğer ithalatta verilen o fiyat farkı çiftçiye destek olarak verilseydi, hem paramız Türkiye’de kalacaktı hem de üretimimiz artacaktı. Nevşehirli çiftçi de bu dediklerimi söylüyor.

Nevşehir’le ilgili son olarak söylemek istediğim konu şu: Hacıbektaş ilçesine bağlı Karaburç köyünde başlatılan bir maden çalışmasıyla ilgili. Bu çalışma, köyün merası üzerinde ve köyün su kaynaklarını kurutacak, merasını yok edecek ve ekolojik dengesini bozacak. Bu çalışmaya karşı çıkan köylüler, çalışmanın durdurulması için imza topladılar ve eylem yaptılar. Nevşehir’in, sesini duyurmak istediği bu konularda Hükümeti harekete geçmeye davet ediyorum.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurunuz Sayın Oluç.

20.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, RTÜK’e bulundukları şikâyetlerin kurul gündemine alınmadığına, RTÜK’ün anayasal bir kurum olma özelliğini şu andaki Başkan döneminde yitirdiğine, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü’nü kutladığına, sivil toplum kuruluşlarının, siyasi partilerin birincil görevlerinden birinin imzalanmış olan Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne uygun davranılmasını sağlamak olduğuna, Merkez Bankasının faiz oranını 475 baz puan artırdığına, Diyarbakır ili Bismil ilçesine bağlı Kurudeğirmen köyündeki 30 ev, cami ve okulun yıkımına ve bu olayı protesto ettiklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu var, biliyorsunuz, sözde anayasal bir kurul. Şimdi, bu RTÜK’ü biz daha evvel Meclis Genel Kurulunda da kürsüden konuştuk, yaptığımız açıklamalarda da bunu belirttik. 15 hazirandan 16 Eylül’e kadar 13 kez baş vurmuşuz, çeşitli televizyon kanalları ve programları hakkında şikâyetle bulunmuşuz. 13 kez başvuru olmuş, aradan beş ay geçmiş 15 Hazirandan bugüne kadar. Bu beş ay boyunca sıfır cevap almışız RTÜK’ten. “Değerlendiriyoruz.” yazıları geldi ama bu değerlendirmeler bir türlü sonuçlanmadı beş aydır, kurul gündemine alınmadı.

Kurul gündemini kim belirliyor? Çoklu maaş sistemine bağlı olan RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, kurul gündemine almıyor, bugüne kadar yaptığımız bütün başvuruları kulak arkası ediyor, sümen altı ediyor ve anayasal görevini yerine getirmiyor. Ama şöyle gündeme alabiliyor: Mesela iktidara muhalif bir kanalda diyelim ki akşam bir program oldu, ertesi sabah kurulun gündemine o muhalif kanalla ilgili şikâyet alınabiliyor. Yani istediği zaman hemen harekete geçiyor, çifte standart hâkim, keyfî tutum hâkim. RTÜK, anayasal kurum olma özelliğini bu Ebubekir Şahin Başkanlığında tamamen kaybetmiştir. Ebubekir Şahin, aslında iktidarın ve sarayın muhalif medya üzerinde toplumsal ve siyasal muhalefet partileri üzerindeki sopası olarak işlemektedir. Çoklu maaş sistemine bağlı olan Ebubekir Şahin’in görevi budur. Korkudan bütçe görüşmelerine bile gelemedi, bunu yüzüne vuracağız diye ama bu işin peşini bırakmayacağız.

Sayın vekiller, bakın, iktidar partisine sesleniyoruz, bu iş ciddidir, RTÜK anayasal kurum olma özelliğini bu Başkan döneminde tamamen yitirmiştir, bunu bir kez daha söyleyelim, sözde bir anayasal kurul hâline dönüşmüştür.

Sayın vekiller, 20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları Günü. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde benimsenen sözleşme, 2 Eylül 1990 tarihinde de yürürlüğe girdi. Türkiye dâhil olmak üzere, yaklaşık 142 ülke bu sözleşmeyi imzaladı ya da onayladı ya da katılma yoluyla devletler taraf hâline geldi.

Çocuk Hakları Sözleşmesi gereği çocuğun üstün yararı esas alınır ve devletler bu esas çerçevesinde çocuğa dair gerekli tüm yükümlülükleri yerine getirmekle mükellef kılınır. Elbette, Türkiye’de, Çocuk Hakları Sözleşmesi açısından baktığımızda, çocukların son derece ciddi sorunlarla karşı karşıya olduklarını hepimiz biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Pandemi açısından bakacak olursak, eğitimde yaşanan sorunlar son derece güncel olduğu için ilk önce onlara değinmek istiyorum. Okulların açılması, tekrar kapanması, eğitim sürecinin aksaması, son alınan kararlar tamamen belirsiz bir duruma gelmiş olması, televizyon ya da internetten oldukça kısa süreli eğitim yayınlarının çocukların eğitim hakkını yeterince kullanmalarını engelliyor hâle gelmiş olması, bilgisayar, tablet ve internet erişimi olmayan çocukların son derece mağdur bir duruma gelmiş olması; bunlar sayılabilecek bazı konular. Ama tabii ki sadece bunlar değil, çocuk işçiliği son derece ciddi bir konu. Son yıllara bakacak olursak, her ay çocuk işçileri arasında iş cinayetlerine kurban giden çok sayıda çocuk olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ev içi şiddete maruz kalan çocuklar son derece ciddi sorunlar yaşamaya devam ediyorlar. Çocuk Hakları Günü’nde bunlara bir kez daha değinmek istedik.

Elbette ki bütün sivil toplum kuruluşlarının, siyasi partilerin birincil görevlerinden bir tanesi de çocuk haklarının layıkıyla yerine getirilmesini ve imzalanmış olan Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne uygun davranılmasını sağlamaktır. Gerçeklerin içinden bakınca, maalesef durum vahimdir ama geleceğimiz olan çocuklara iyi bir dünya ve güzel bir ülke bırakmak hepimizin

sorumluluğundadır. Dünya Çocuk Hakları Günü bütün çocuklara kutlu olsun diyoruz.

Şimdi, biraz evvel Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplandı ve faiz oranını 475 baz puan artırdı yani 10,25'ten 15'e çıktı resmî olarak faiz oranları ama zaten biliyoruz ki hepimiz, piyasalarla biraz ilgili olanlar, 14,72'den işlem görüyordu faiz oranları; bu durum, resmîleşmiş oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Böylelikle Merkez Bankasının da aslında olmayan bağımsızlık imajı biraz daha düzeltilmeye çalışılmış oldu.

On altı ayda 3 Merkez Bankası başkanı, 1 müstafi bakan, 1 yeni bakan; ekonomimizin durumu bu.

Yani bu faiz oranlarının artırılması gündeme gelince bir kez daha, kaçınılmaz olarak bu faiz oranı ile enflasyon ilişkisi meselesini bir kez daha dile getirmek gerekiyor. Hani, bu “Faiz, sebep; enflasyon, sonuç.” diye bir tespitte bulunmuş olan, bir tez ortaya atmış olan, dünya ekonomi tarihine büyük bir katkıda bulunmuş olan bir parti başkanınız var, Adalet ve Kalkınma Partisi Başkanı. Elbette, bu tez bir kez daha, aslında saçma bir tez olarak ortaya çıkmış oldu. Bu iddia boşa düştü ve yani “faiz lobisi, faiz lobisi” diye hep konuşuyordunuz. Bu teze dayanarak ekonomide çok ciddi sorunlar yarattınız kur açısından da enflasyon açısından da. Bu iddia boşa çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Bu yanlış iddia üzerine oluşturulmuş olan ekonomi politikaları çöktü ve dikış tutmaz hâle geldi. Bunu bir kez daha dile getirmiş olalım.

Son değinmek istediğim konu, Diyarbakır'ın Bismil ilçesiyle ilgili. Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Kurudeğirmen köyünde bulunan 30'a yakın evin, köy camisinin ve okulunun Bismil İlçe Jandarma Komutanlığının talebi üzerine Bismil Belediyesi tarafından iş makinelerince yıkıldığı, köylüler tarafından bize bildirildi.

Şimdi, bu köyün özelliği şu: 90'lı yıllarda güvenlik gerekçesiyle zorla boşaltılmış bir köy Kurudeğirmen köyü. Fakat o boşaltmadan sonra açılan davalar sonucunda tazminat kararına varılmış ve tazminat ödenmiş köylülere. O zaman zorla boşaltılan köydeki kalan evler şimdi yıkılmış vaziyette. Şimdi, köylülerin tüm itirazlarına rağmen ve köy muhtarının yıkım kararı tebliğini imzalamamış olmasına rağmen bu evler yıkılmış. Neden yıkılıyor bu evler, neden yıkılıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

Bu evlerin yıkılma gerekçesini öğrenmek istiyoruz. “Güvenlik gerekçesi” diyorlar ama bunun güvenlikle bir alakasının olmadığını biz elbette ki biliyoruz çünkü orada herhangi bir sorun yaşanmıyor uzun zamandır. Bu evlerin yıkılmasının bir nedeni, oradaki kırsal alandaki köylerin insansızlaştırılmaya başlanılmış olmasıdır. Bu bir politika, iktidar politikasıdır ve bu politika nedeniyle bu köylerdeki evlerin yıkıldığını biliyoruz. Bir de “Evlerimiz yıkılmasın.” diye itiraz eden köylere jandarma demiş ki: “Bu evler 90'lı yıllarda boşaltıldığı için devlet size para ödemiş, şu an hiçbir hakkınız yok zaten.” Ya devlet o evleri boşalttığı için o zaman tazminata mahkûm olmuş; tazminat, evlerin tapusunun alınması anlamına gelmiyor, tazminat ödenmiş yanlıştan dolayı. Şimdi, bir de gelmişler, bu kez evleri yıkmışlar yani Kürt halkına yönelik aynı zulüm devam ediyor maalesef, bunu bir kez daha dile getiriyoruz ve protesto ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Engin Altay.

Buyurunuz Sayın Altay.

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Piyade Yarbay Rasim Sayın, Ulaştırma Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç, Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş ve milli güçleşçi Reşit Karabacak'a rahmet dilediğine, Merkez Bankasının faiz oranlarını yüzde 4,75 puan artırdığına, bu müdahaleyle Türkiye ekonomisine uluslararası güvenin sıfırlandığına, bu kadar hesapsız kitapsız bir ekonomi yönetimini ülkenin hak etmediğine, ekonomideki çöküşü demokrasi ve hukuk makayıyla örtmenin mümkün olmadığına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

Yarbay Rasim Sayan, Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç, Uzman Çavuş Cumhur Tokuş, bu milletin güzide evlatları, fidanları, vatan savunması görevinde kaza yoluyla da olsa şehit oldular; Allah'ım rahmet eylesin, kederli ailelerine ve aziz milletimize Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına başsağlığı diliyoruz.

Avrupa şampiyonu Reşit Karabacak, benim çocukluğumda da benim ilçeme gelmiş, güçleş tutmuş bir kıymetimiz idi. Uluslararası arenalarda başarı elde eden sporcularımızın hepsiyle çok övünürüz. Reşit Karabacak'ın -belki bendeki özel hatırasından kaynaklı olarak da- Anadolu ahalisinde de ata sporu olan güçleşimizin kalıcılığını sağlamak adına fevkalade özverili çabaları olmuştur. Kendisini Anadolu'yu karış karış gezmiş bir güçleşçi diye de ben bilirim, kendisine rahmet diliyorum.

HDP Grup Başkan Vekili Sayın Saruhan Oluç'un konuşmasının girizgâhına katılmam mümkün değil. Sayın Oluç, RTÜK iktidarın sopası değil, iktidarın sopası Basın İlan Kurumu. Cumhuriyet gazetesine yaptığı son resmî ilan kısıtlaması bunu gösteriyor. RTÜK'e “sopa” dersiniz haksızlık etmiş olursunuz, RTÜK iktidarın giyotinidir çünkü, hafif kaldı sopa. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, ben ekonomi bilmem ama ekonomiyle ilgili hani Tayyip Bey'in “Faiz, sebep; enflasyon, netice.” iddiası ve tezi var ya, benim de ekonomiyle ilgili bir tezim var: Ekonomi trafik gibidir, kurallarına uymazsan duvara toslarsın. Şimdi, Türkiye'nin içinde bulunduğu hâl tam olarak da budur. Bütün dünyada faiz oranları düşerken Türkiye'de faiz oranları 4,75 arttı, “yüzde 46” diyor Bursa Milletvekilimiz Erkan Bey, beni uyarıyor.

Şimdi, şunu sorarlar adama: E kardeşim, 130 milyar doları niye çarçur ettiniz, sattınız yok pahasına, madem bu noktaya gelecektiniz? Şunu sorarlar: Merkez Bankasına bu müdahalen Türkiye ekonomisine uluslararası arenada güveni zaten sıfırladı. Türkiye'nin bir sıfırlama âdeti var, paraları sıfırlama huyları var da Merkez Bankasında hem rezervler sıfırlandı, eksiye düştü hem güven sıfırlandı. Şimdi, beyefendi, birinci Murat'ı faizi düşürmediği için aldı oradan ikinci Murat'ı getirdi, tesadüf -kişiliklerine saygı duyuyorum eski Merkez Bankası başkanlarının- ikinci Murat düşürdü, bunu dinledi, e bunu da aldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sonra dövizleri sattırdı, kasayı boşalttı, olmadı, şimdi, bütün dünya âlem gider Mersin'e beyefendi gidiyor tersine, 4,75 faizler arttı. Eğer buradan bir olumluluk murat ediliyorsa bu mümkün değildir. Bunu ben bilmem; ben, bilmediğini bilenlerdenim. Bunu ekonomiyi bilen uzmanlar da söylüyor, çarşı pazardaki ahali de söylüyor. Bunun sonuçlarının çok olumsuz olacağını, yüksek faizin işsizliği daha da artıracağını biliyorum, vatandaşların kredilerini ödeyememe noktasında

büyük iflaslarla, icralarla, hacizlerle karşılaşacağını biliyorum, bunun yüksek zam olarak vatandaşa yansıtacağını biliyorum. Ve bakın, buradan bir şey iddia ediyorum: Bu süreç bir başladı ya, göreceksiniz önümüzdeki dönem faizler daha artacak, artmak zorunda da kalacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu kadar izansız, bu kadar hesapsız kitapsız bir ekonomi yönetimi Türkiye'nin hak ettiği bir tablo değildir. Beyefendi diyor ki: "Vites değil, araç değiştireceğiz." Beyefendiye söylemek lazım ki: Sen gemiyi buz dağına çarptın, buz dağına sıkıştırdın. Damat gemiden atladı, gitti; senin o gemiyi oradan çıkarman da mümkün değil. Bırak vitesi, aracı da bu millet Türkiye'de geminin kaptanını ilk seçimlerde değiştirecek. Bunu çok net görüyorum, bunu söylememiz lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben zamanı -dün çok kullandığım için- çok kullanmak istemiyorum. Son olarak şunu söylemek lazım: Ekonomideki buhranı ve çöküşü demokrasi ve hukuk makyajıyla örtmeniz de mümkün değildir. Ayrıca "Türkiye'de demokrasiden kim hazzetmez, demokrasiyi kim sevmez?" diye bana sorulsa aklıma ilk Sayın Erdoğan geliyor niyeyse.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan.

Buyurunuz Sayın Turan.

22.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Pençe-Kaplan Operasyonu bölgesinde meydana gelen kaza sonucu şehit olan Piyade Yarbay Rasim Sayın, Ulaştırma Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç, Diyarbakır'da silahının ateş alması sonucu şehit olan Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş ve coronavirus nedeniyle hayatını kaybeden millî güreşçi Reşit Karabacak'a Allah'tan rahmet dilediğine, vefatının 9'uncu yıl dönümünde Yönetmen Ömer Lütfü Akad'ı rahmetle yâd ettiklerine, Dünya Kadın Girişimciler Günü'nü yürekten kutladığına, sabit ağırlık çift palet dalış kategorisinde dünya rekoru kıran serbest dalışçı Fatma Uruk'u tebrik ettiğine, sürekli ters muhalefet yapmanın ekonomiye bir katkısının olmadığına, demokrasinin, ekonominin, hukukun büyümesinin hepimizin büyümesi demek olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün ne yazık ki aldığımız şehit haberleriyle üzüntüye gark olduk. Irak'ın kuzeyi Pençe-Kaplan bölgesinde askerî aracın devrilmesi sonucu Piyade Yarbay Rasim Sayın ve Uzman Çavuş Mehmet Sinan Kılıç şehit oldu. Bu elim kazada bir kahraman askerimiz de yaralandı. Yine, Diyarbakır'da görev yapan Jandarma Uzman Çavuş Cumhur Tokuş, silahının ateş alması sonucu kaldırıldığı hastanede maalesef hayatını kaybetti. Kahraman Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet, yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; diğer kıymetli Grup Başkan Vekillerinin de ifade ettiği gibi ne yazık ki millî güreşçimiz Reşit Karabacak'ı coronavirus nedeniyle kaybettik. Karabacak, Türk sporunun yetiştirdiği önemli isimlerdendi, Millî Takım antrenörümüzü. Avrupa şampiyonu millî güreşçimize Allah'tan rahmet diliyoruz, sevenlerine ve spor camiasına başsağlığı diliyoruz.

Yine bugün, yönetmen, senarist ve akademisyen Lütfi Ömer Akad'ın vefatının 9'uncu yıl dönümü. Çok sayıda filme imza atan Akad, Türk sinemasının gelişiminde önemli bir rol oynamıştı. Sinemanın koca çınarı Akad'ı rahmetle, saygıyla yâd ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Dünya Kadın Girişimciler Günü. İş dünyasında, çalışma hayatında etkin rol alan, üreten, emek veren, istihdama katkı sağlayan tüm kadınlarımızın Dünya Kadın Girişimciler Günü'nü yürekten kutluyorum.

Dün, millî serbest dalışçımız Fatma Uruk, Meksika'da çift palet sabit ağırlıkla dalış yapıp 67 metreye inerek dünya rekoru kırdı. Bizleri bir kez daha gururlandıran Fatma Uruk'u tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doların artmasına, azalmasına sürekli ters muhalefet yapmanın ekonomiye bir katkısının olmadığı kanaatindeyim. Faiz azaldığında kızan Engin Bey faiz arttığında yine kızan Engin Bey. Engin Bey ekonomiden anlamadığını ifade etti. Doğrudur, herkesin bir alanı var. 2018 Mayıs ayında -internette var- Engin Bey "Dolar 10 lira olacak." demişti, bugün olmadı. İstiyoruz ki Türkiye'de yeni dönemde güvenliğimizin büyük oranda sağlandığı, Gezi'den, 15 Temmuzdan, etrafımızdaki savaşımlardan sonraki toparlanmanın da neticesinde artık yeni bir dönemi -reformların başladığı, ekonominin düzeldiği, önemli sıkıntıların geri kaldığı bir dönemi- beraber yaşayıp, büyük bir uzlaşıyla, büyük bir iştiaqla, üç sene seçim olmamasının da bilinciyle yeni dönemi hep beraber inşa edelim.

Ekonominin kötü olması hepimizi üzer, sizleri de üzer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Üzer, desteğe de hazırız.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O yüzden, bir anlamda yeni Hazine ve Maliye Bakanımızın da, aynı şekilde Merkez Bankası Başkanımızın da Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde aldığı bu kararlarla -yeni ekonomi adımlarının isteriz ki ülkemizde epeyden beri konuşulmuş sorunların geride kalıp- çok daha büyük bir ekonomik inşayı beraber hayata geçirelim. Demokrasimizin, ekonomimizin, hukukun büyümesi hepimizin büyümesi demek. Ben bu yeni reel adımların da böyle değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN- Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VI.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Dışişleri Komisyonunda boş bulunan üyelğe seçim

BAŞKAN – Gündemin "Seçim" kısmında, boş bulunan komisyon üyeliklerine seçim yapacağız.

Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve İYİ PARTİ Grubuna düşen 1 üyelik için Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan üyelğe seçim

BAŞKAN - Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan ve İYİ PARTİ Grubuna düşen 1 üyelik için Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun diyorum, başarılar diliyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin

Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3116) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 238) ^(x)

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

Dünkü birleşimde birinci bölümde yer alan 7'nci maddenin önerge işleminde kalınmıştı.

7'nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 7'nci maddesiyle değiştirilen 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının 10'uncu bendinden "sıvılaştırılmış doğal gaz ibaresinin" çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Kocaeli

Adana

İzmir

Kadim Durmaz

Çetin Osman Budak

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Tokat

Antalya

Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ

(Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Tacettin Bayır.

Buyurun Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Çok değerli milletvekili arkadaşlarım ve birlikte beş yıldır görev yaptığım değerli Komisyon üyeleri; öncelikle şunu ifade etmeliyim: Dün gecenin ilerleyen saatlerinde de olsa konuşma yapmak üzere hazırladığım konuşmamda "7'nci maddeye geldik, Komisyon'da hiçbir yumuşama yok." diye sitemde bulunacaktım, konuşmamı böyle hazırlamıştım ama dün akşam 6'ncı madde üzerinde tüm siyasi partilerin anlaşması üzerine, 6'ncı maddenin geri çekilmesinden duyduğumuz memnuniyeti, sivil toplum örgütlerinden duyduğumuz memnuniyeti de sizinle paylaşmak istiyorum. Önümüzdeki maddelerde, özellikle 13'üncü maddede ve diğer maddelerde de aynı anlayışı değerli Komisyon üyelerinden hep birlikte, ortak fikirle sonuç almamız... Dolayısıyla bizden beklenti içinde olan sivil toplum örgütlerine Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda aynı fikirlerle yol alındığını, toplumda farklı siyasi görüşteki partilerin de ortak iş yapma kültürünün olduğu mesajını vermemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda 6'ncı maddedeki davranışlarından dolayı tüm siyasi partilerin Grup Başkan Vekillerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Arkadaşlar, bu teklifte bir yandan, elektrik abonelerine işkence gibi uygulanan kayıp kaçak bedeli 2025 yılına kadar uzatılıyor. Sadece 2025'e kadar uzatılmıyor, Sayın Cumhurbaşkanına da bir beş yıl daha ek süre verilerek 2030 yılına kadar da uzaması sağlanıyor. Diğer yandan, maden işçilerinin bekleyen alacakları ödenmemişken Ankara'ya yürümelerine bile fırsat tanımazken belli şirketlere de adrese teslim vergi ve ruhsat izni avantajları, belli madenler için de kira, irtifak hakkı, kullanma izinlerine de yüzde 85'e varan indirimlerin fiilî süresinin uzatılması sağlanıyor.

Özellikle grup olarak bizi rahatsız eden maddelerin altını çizerek söylemek istiyorum. Daha önce devletin işlettiği ve şimdi redevansla özel firmalara işlettirilen sahalar için firmalarca alınması gereken ÇED ve imar izni, iş yeri açma izni, çalışma ruhsatı iznine gerek kalmayacak. Bu firmalar, madeni daha önceden işleten devlet kurumlarına tanınmış muafiyetleri, izinleri aynen kullanabilecekler. Dolayısıyla bu izinleri almakta zorlanan firmalar da kollarını açacaklar.

Yine, bu teklifle, BOTAŞ tarafından yapılacak doğal gaz alımları da 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulacak. BOTAŞ, iktidarın doğal gaz temininde ve dövize yaşanabilecek yeni kriz öncesinde gazda kısıntı ve kesintiler olabileceğini itiraf ediyor. BOTAŞ'ın ihalesiz gaz alım limiti kaldırılıyor.

Diğer taraftan, hepimizi umutlandıran "Doğal gaz rezervi bulduk." deniyor ama hiçbir gelişme yok henüz. Enerji fiyatları dünyada düşerken bizde zam üstüne zam yiyor. Evleri ısıtmayan, cep rahatlatmayan bu doğal gazı ne yapalım, bize bir faydası yok ki!

EPDK ve TEDAŞ, elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin talebiyle kamulaştırma, irtifak hakkı tesisi, devir, kullanma izni, kiralama gibi kritik yeni yetkilere kavuşuyor. EPDK, diğer kamu kurumlarının kamu yararı bakımından izin ve onay süresini aramaksızın kamu yararının ne olduğuna kendi karar veriyor.

Kayıp kaçak bedellerini dürüst abonenin sırtına bir on yıl daha yüklemeye kararlı görünüyorlar. Kayıp kaçak elektrik oranı düşük dağıtım bölgelerinden yüksek kaçak oranlı bölgelere kaynak aktarımı devam edecek. Böylece, elektrik dağıtımındaki hedeflerin tutmadığı, bölgesel maliyet farklarının kapatılamadığı, dürüst abonelerin kayıp kaçağı ödemeye devam edeceği itiraf edilmiş oluyor. Bu, elektrik dağıtım özelleştirilmesinin hatalı yönetildiğinin, kayıp kaçağın yine abonenin sırtına yükleneceğinin kanıtıdır. Maddeyle, fiyat eşitleme mekanizmasının süresi, demin söylediğim gibi beş yıl daha uzatılıyor ve Cumhurbaşkanına 2'nci kez bir beş yıl daha uzatma yetkisi veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, 2013 neresi, 2025-2030 neresi? 2013'te hatalı dağıtım özelleştirmesinin sonuçlarıyla birlikte elektrikte ulusal tarife uygulamasına, fiyat eşitleme mekanizmasına geçilmişti ve bu o zaman doğru gibi görünüyordu. Bu mekanizma, önce Bakanlar Kurulu kararıyla, 2015 sonunda da 2020'ye kadar uzatılmıştı.

Teklifin 44'üncü maddesinde de özellikle yatırımlar için ödenen teminatlar yakılmaktan vazgeçiliyor, sahibine iade ediliyor, elektrik santrali kurmak için baş vurmuş lisans sahibi yatırım yapmayanlara isterlerse teminatları iade ediliyor. Bir tarafta yoksul vatandaş kullanmadığı kaçak elektrik parasını ödesin yoksullaşsın, diğer tarafta enerji patronları zenginleşsin. Bu kabul edilebilir bir durum değildir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

^(x) 238 S. Sayılı Basmayazı 17/11/2020 tarihli 16'ncı Birleşim Tutanağı'na ektir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 7’nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Fahrettin Yokuş

Bedri Yaşar

Adana

Konya

Samsun

Orhan Çakırlar

Dursun Ataş

Edirne

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kayseri Milletvekili Dursun Ataş.

Buyurunuz Sayın Ataş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Ekranları başında bizleri takip eden vatandaşlarımızı ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin genel gerekçesinde öncelikli hedefler sürekli enerji, sürdürülebilir enerji, çevreyle uyumlu enerji, güvenli enerji, düşük maliyetli enerji, kaynak çeşitlendirilmesi, yerli ve yenilenebilir kaynaklara dayalı enerji, israfı azaltan uygulamalar olarak sıralanmıştır.

Kanun teklifindeki maddeler incelendiğinde ise kanunun gerekçesinden çok uzak kaldığı açıkça görülmektedir. İlgili kanun maddesinde ise yerli üretilen gazın en ekonomik yoldan en hızlı şekilde satışa sunulmasının ve organize toptan doğal gaz satış piyasasına “son kaynak tedariki” tanımının eklenmesiyle yeni bir mekanizmanın geliştirilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

Değerli milletvekilleri, ilgili kanun teklifi, enerji ve maden şirketlerine imtiyazlar, çeşitli hak ve muafiyetler getiriyor, kamunun yetki ve denetim sorumluluğunu azaltıyor, kamu alacaklarına ilişkin bazı düzenlemelerle kamu gelirlerinin azalmasına yol açıyor. Yetki ve sorumluluk büyük oranda uzman bakanlıklara ve kamu kurumlarına değil, Cumhurbaşkanına veriliyor yani tek adam rejimini daha da güçlendiriyor.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde vatandaşın derdini çözmeye yönelik tek bir madde bulunmamaktadır. Aylardır sayıları katlanarak artan işsizlerin, düşük ve kısıtlı ücretle çalışan işçilerin, ölüm kalım mücadelesi veren KOBİ’lerin, “Eve ekmek götürüyorum.” diye feryat eden esnafın, ay başını bir türlü getiremeyen emeklilerin sorunları bu torba kanun teklifinde de yok sayılmıştır. Önümüzdeki kış aylarında kömüre, doğal gaz, elektriğe, suya, uzaktan eğitim için internete harcayacak parası olmayan vatandaş yine göz ardı edilmiştir. İktidar, vatandaşın kanayan yarasına merhem olmak yerine, çıkardığı bu kanunlarla yandaş sermayeye kalkan olmaya devam etmiş, vatandaşı değil, yine her zamanki gibi yandaş tercih etmiştir.

Değerli milletvekilleri, ekonomik krizin giderek derinleştiği, işsizliğin sürekli arttığı bu dönemde çıkarılan kanunların ve yapılan düzenlemelerin asıl amacı vatandaşın refahını artırmak olmalıdır. İktidar, çıkardığı bu kanunlarla enerji şirketlerine hak ve muafiyetler sağlamaktadır. Şirketler, bu imtiyazlar sayesinde sağladığı kazancın ufak bir kısmını bile vatandaşın elektrik ve doğal gaz faturalarına indirim olarak yansıtmamaktadır.

Elektrik üretiminde kendine yeten bir ülkeyiz. Buna rağmen elektriğe sürekli zam gelmekte, faturalar her ay kabarmaktadır. Daha geçen ay elektriğe yüzde 5,75 zam gelmiş, son üç yılda elektriğe gelen zam yüzde 80’i geçmiştir.

Doğal gazda ise durum daha da içler acısı. Avrupa’da metreküpü 110 ila 120 dolar olan gazın fiyatı ülkemizde 250 ila 280 dolar arasında değişmekte. Türkiye üzerinden Avrupa’ya giden gazı Avrupalılar bizden daha ucuza tüketiyor.

Değerli milletvekilleri, TÜİK tarafından geçen ay açıklanan ayarlamalı verilere göre, konutlarda kullanılan elektriğin fiyatı 2020 yılında, 2019 yılının aynı dönemine göre yüzde 32,3 arttı. Doğal gazda yaşanan fiyat artışı ise elektrikteki artışın çok daha üzerinde. Vatandaşın 2020 yılında ödediği doğal gaz faturası bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 34,7 arttı. 2020 yılının ilk altı ayında faturasını ödeyemediği için 1 milyon 655 bin kişinin elektriği ve doğal gazı kesildi. Her ay ortalama 185 bin konutun elektriği, 80 bin konutun doğal gazı kesiliyor. Günü geçmeden vatandaşın elektriğini kesen dağıtım şirketleri, EPDK tarafından kendilerine kesilen, Sayıştay tarafından ödenmediği tespit edilen borçlarını devlete ödemiyor. Bu şirketlere kesilen 3,7 milyar ceza zaman aşımına da uğramak üzere. Saraylarda yaşam sürenlerin umurunda olmayabilir. Ekonomik kriz ve pandemi yüzünden vatandaş darda. Okullar açıldı, kış geldi, giderler arttı, vatandaş zorda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Ekmek askıda, vatandaşın gözü döviz kurunda, faizde; vatandaş eziliyor, iktidar seyrediyor. Hükümet acı reçeteyi her zamanki gibi yandaşın değil, vatandaşın önüne koyuyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf olduğundan oylamayı elektronik cihazla yapıyoruz.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Madde kabul edilmiştir.

8’inci madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Zeynel Özen

Habip Eksik

İstanbul

İstanbul

İğdir

Ali Kenanoğlu

Murat Çepni

Oya Ersoy

İstanbul

İzmir

İstanbul

Serpil Kemalbay Pekgözegü

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İğdır Milletvekili Habip Eksik.

Buyurun Sayın Eksik. (HDP sıralarından alkışlar)

HABİP EKSİK (İğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten, artık bazı şeyler söylemekten yorulduk ama tekrarlamakta da fayda vardır, belki bir gün söylediklerimiz karşılık bulur diye... Açıkçası söylemek gerekirse, artık Türkiye'nin hemen hemen her alanına sirayet etmiş bir durum var. Bir usulsüzlük yapıldığı zaman, bir haksızlık yapıldığı zaman, yanlış bir şey yapıldığında insanları uyardığınız zaman ya da bir milletvekili olarak, orayı temsil eden insanlar olarak uyardığınız zaman "Gidin şikâyet edin, nereye varıyorsa varsın." diyorlar. Çünkü iktidar tarafından kollanacaklarını ve iktidar tarafından korunacaklarını çok iyi biliyorlar, yaptıkları işlemlerin usulsüz olduğunu da çok iyi biliyorlar. Bunu niçin söylüyorum? Bunu şunun için söylüyorum: Bakın, geçen gün ben bir taziye nedeniyle İstanbul Sultangazi ilçesinde, Gazi Cemevi'nde -Gazi Mahallesi'nde- bulunuyordum; bir baktım ki bir toz yumağı geliyor yani gerçekten bir kum tozu yukarıdan geliyor. Sorduk, soruşturduk; yukarıda bir tane kum ocağı varmış. Böyle bir işletmeye nasıl ruhsat veriliyor ve insanlar bu şekilde nasıl zehirleniyor; artık insan hakikaten tahayyül edemiyor.

Yine, Kars'ın girişinde Dığor'un yakınından bir gün aracımınla geçerken bir toz yumağı, böyle bir sis yumağı içerisine girdim. "Herhâlde yağmur yağıyor." dedim ama sonra öğrendik ki kum ocağı çalışıyormuş. Belli ki filtresiz, hiçbir önlem alınmadan ocak işletiliyor; maalesef bu tür durumlar artık yaygınlaşmış.

Artvin'e, Yusufeli'ne gittim -bir balık yiyelim dedik arkadaşımızla- bir baktık, yukarıdan bir toz yumağı geliyor. Şehri yukarıya taşıyormuş iktidar, öyle bir proje varmış. Bir bakıyorsunuz, o insanların KOAH olmaması, bronşit olmaması elde değil; gerçekten yukarıdan bir toz, oradan aşağıya Yusufeli ilçesindeki insanları zehirlemeye devam ediyor.

Yani, bunun gibi örnekler çoğaltılabilir ki hakeza şunu söyleyeyim: Bazen de çok ciddi anlamda farklı uygulamaların olduğunu da görüyorsunuz. Hasankeyf'in on iki bin yıllık bir tarihi var, insanlığın beşik noktalarından bir tanesi fakat elli yıllık enerji sağlanması için maalesef yok edildi, sular altında bırakıldı. Hasankeyf, orada resmen betonlaştırıldı, yok edildi o güzelim doğal güzellik.

Yine, şöyle bir durum söz konusu; bakıyorsunuz, bu şekilde, enerji için doğa katlediliyor, tarih katlediliyor; fakat, bakıyorsunuz, TEDAŞ, halkımızı da sömürmeye devam ediyor, halkımıza da zorbalık yapmaya devam ediyor. İğdır'da 12 tane köyün içme suyunu sağlayan trafo elektrikini borcu var diye TEDAŞ kesmiş ve üç yıldır su alamıyorlar. Yani, açıkça söyleyeyim: Hem doğa talan ediliyor hem insanlar zehirleniyor hem tarih yok ediliyor ama orada, bölgede, özellikle Kürt bölgesinde TEDAŞ, zorbalığına zorbalık katıyor, bunu da ayrıca belirtmek lazım.

Yine, benim seçim bölgem olan İğdır'la ilgili ciddi bir sorun var. Bu kürsüden de defalarca belirttim ben bu durumu ama maalesef yetkililerce bir karşılık bulmadı; tekrarlayayım çünkü İğdır halkı bu konuda ciddi anlamda rahatsız: Yani başında, Ermenistan'a bağlı, eski Sovyet yöntemiyle, Sovyet döneminde son derece ilkel yöntemlerle kurulmuş olan bir Metzamor Nükleer Santrali var ve bu nükleer santral ciddi sorunlara yol açıyor, gerçekten insanları zehirliyor. İğdır'da kanser çok artmış durumda. Belki ölçümler yapıyordur, belki bu konuda bazı noktalarda eksiklik belirtilmiyordur, tespit edilmiyordur ama orada ortaya çıkabilecek bir nükleer sızıntı ya da patlama sonucu büyük bir facia olacaktır, Erzurum'a kadar bölge yok olacaktır. O açıdan, yani, uluslararası camiada bu konuyla ilgili bir girişimde bulunulması lazım. Bakın, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Karabağ topraklarıyla ilgili savaş naraları atarak iktidarınız bir şeyler yaptı ve sonra Rusya'nın devreye girmesiyle bir barış antlaşması, bir ateşkes antlaşması imzalandı. Gelin, bu konuda da elinizi taşın altına koyun; o dirsek temasında olduğunuz, canığer olduğunuz Rusya'yla bu konuyu da görüşün ve bu nükleer santralin kapatılması için bu konuda girişimlerde bulunun çünkü insanlar çok ciddi anlamda tedirgin ve gerçekten orada patlama olursa büyük bir facia olur ki iyot tabletlerinin de dağıtılmadığını ve bu konuda hazırlıklı olunmadığını da çok iyi biliyoruz. Bu konuda iktidarı ve diğer tüm muhalefet partilerini sorumluluk almaya davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HABİP EKSİK (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, geçen gün de ben, bu usulsüzlüğü dile getirdim. Gerçekten artık insanların usulsüzlük yaptıktan sonra yüzleri de kızarmıyor çünkü bu bir tarz hâline dönüştü. Bakın, İğdır'da İl Özel İdaresine alım yapıldı, 25 kişilik personel alımı yapıldı ve bu personel alımında MHP'li milletvekilinin aynı soyadını taşıyan yeğeni alındı, AKP'nin ilçe başkanının aynı soyadını taşıyan yeğeni alındı, AKP'nin ilçe belediye başkanının yeğeni alındı, AKP'nin bir önceki dönem il başkanının yeğeni alındı -aynı soyadları taşıyorlar- AKP'nin ondan önceki il başkanının yeğeni alındı ve bu usulsüzlükler artık normal olarak görülüyor, o insanların yüzleri dahi kızarmıyor. Gerçekten öyle bir hâle getirdiniz ki insanlar eskiden bir usulsüzlük yapsa, bir haksızlık yapsa yüzleri kızarırdı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde isimlerinin anılmasından utanç duyardı ama maalesef sizin iktidarınız döneminde bunlar normal görülmeye başlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Eksik.

HABİP EKSİK (Devamla) – "Bana ne, ne olursa olsun." tarzı gelişmiş.

Meclisin bu konuda denetleme yetkisini yerine getirmesi, bu usulsüzlüklerin önüne geçmesi konusunda çağrıda bulunuyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 8'inci maddesi ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin dördüncü paragrafına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen cümlelerin ve (7) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen (8) ve (9) no.'lu alt bentlerin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Kadim Durmaz

Tokat

Müzeyyen Şevkin

Adana

Çetin Osman Budak

Antalya

Ahmet Vehbi Bakıroğlu

Manisa

Tacettin Bayır

İzmir

Utku Çakırözer

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurunuz Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddede getirilen düzenlemeyle; imar geçmemiş yerleşim birimleri, büyükşehirlere yeni bağlanan köyler ve şehirlerin yeni genişleme bölgelerine doğal gaz bağlanması durumunda altyapı maliyetlerinin belediyelerce karşılanması hususu getiriliyor. Özelleştirme aşamasında korunup kollanan doğal gaz dağıtım şirketleri burada yine korunmakta. Onların yapması gereken altyapı hizmetlerinin maliyeti belediyelerimizin yani halkın omuzuna yüklenmekte. Tabii ki, Türkiye'nin her köşesine doğal gaz gitsin ve gitmeli, bunun için belediyeler de katkı sağlasın ama işin maliyeti belediyelere çıkarılırken doğal gaz şirketlerine beş kuruş fatura çıkarılması kabul edilemez; bu doğru değil, bunu kabul edilemez bulduğumuzu bir kez daha ifade etmek isteriz.

Burada bir hususa daha dikkat çekmek isterim: Her torbada buraya getirilen, her torbada belediyeleri ilgilendiren 1 ya da 2 madde yer alıyor ama bu maddelerin ortak bir özelliği var; ya belediyelerin yetkileri azaltılmakta, ya giderleri artırılırken gelirleri azaltılmakta. Belediyelerin gelirlerini artıracak bir kalem bulamazken, onların gelirlerini olabildiğince kısacak ya da onların başka alanlara yatırımını engelleyecek adımlar olması bizleri düşündürmekte. Madem burada doğal gaz yatırımlarının maliyetini belediyelere yüklüyorsunuz, o zaman şu salgın döneminde vatandaşlarımıza hizmet için seferber olan belediyelerimizin gelirlerini artırın; en azından kesintilerini azaltın. Mesela, Eskişehir'de, Ankara'da ve diğer büyükşehirlerde el koyduğunuz hayırseverlerin başlı ş hesaplarını geri verin. Sadece Eskişehir'de, fakir fukara için hayırseverlerin bağışladığı 1 milyon 600 bin liralık aşevi bağış hesabını devlet resmen gasbetmiş durumda. Artık belediyelerle uğraşmak yerine onların hizmetlerinin önünü açın.

Değerli arkadaşlarım, salgınla mücadele döneminde bizim burada esnafımıza, emekçimize, sağlıkçılarımıza, yurttaşımıza nasıl destek vereceğimizi konuşmamız gerekirdi ama biz neyi konuşuyoruz? Enerji şirketlerine, maden şirketlerine daha fazla kıyak, daha fazla destek nasıl verilir onu konuşuyoruz. Bakın, sadece 2019 yılında 4 milyon abonenin 2,4 milyar lira borcu için vatandaşların elektriklerini gözünü bile kırpmadan kesti bu şirketler ama iş kendi borçlarını devlete ödemeye gelince aynı titizlik yok maalesef. Bugün neyi konuşuyoruz? Yine insan sağlığını, doğayı, canlı hayatını yok edecek düzenlemeleri konuşuyoruz. Ben de bugün sizlere Eskişehir'imizin de içinde bulunduğu 68 ilde doğaya, ormanlık alanlara, meralara zarar verecek binlerce noktada yeni maden arama ruhsatı ihalelerinden bahsetmek istiyorum. Göz yumduğumuz bu ihaleler nedeniyle Kaz Dağları'ndan Doğu Karadeniz'e her yer maden sahası oldu. Yeni maden ruhsatı verilecek şehirler arasındaki Eskişehir'imizde 149 noktada yaklaşık 70 bin hektarlık bir alan için ihaleye çıkılıyor.

Geçtiğimiz yıllarda bu kürsüden ısrarla "Verimli topraklarımızı, temiz havamızı, suyumuzu zehirlemeyin." dediğimiz Anadolu'nun tahıl ambarı Alpu Ovası yine kapsam içinde. Sadece Alpu değil, dünyanın en güzel kirazlarının yetiştiği Mihalıççık ilçemizin Sazak ve Saray; İç Anadolu'nun Akdeniz'i, Antalya'sı dediğimiz Sarıcakaya'mız; Sivrihisar'ımızın Narlı ve Demirciköy Mahalleleri; süt diyarı Beylikova'mız; Sivrihisar; Mihalgazi ve Tepebaşı'nda onlarca alanda ihaleye çıkılıyor. Tüm bu verimli ovalar, bahçeler delik deşik edilecek, mesela, sadece Beylikova'mızın Süleymaniye köyü civarında yüz binlerce ağaç kesilecek, nesli tükenmekte olan kızıl geyikler yok olacak.

Biz şunu söylüyoruz: Madencilik eğer çevreye, doğaya, insan sağlığına, tarıma zarar vermiyorsa ülkemize yararlıdır ama ihaleye çıkılan ruhsat alanlarına baktığımızda verimli tarım alanları, meralar görüyoruz. Eskişehir'de ve Türkiye'de çevre dernekleri, belediyeler, meslek odaları bu ihalelerin iptali için seferber. O davalara sunulan belgelerden size bahsetmek istiyorum. Eskişehir Büyükşehir Belediyemizin incelemelerinden öğreniyoruz ki Eskişehir'imizdeki on binlerce hektarlık bu araziler içinde mera, orman ve tarım arazilerinin yanı sıra su havzaları var; yetmedi köy kahvehanesi var, fidanlık var, hatta mezarlık dahi var; evet, yanlış duymadınız, fidanlık, mezarlık, köy kahvehanesi. Hadi verimli topraklarımızda, ovalarımızda, ormanlarımızda maden arama ruhsatları için ihalelere çıktığınızı gördük ama soruyorum sizlere: Mezarlıkta maden aranır mı değerli arkadaşlarım? Çevreye bu kadar zarar vereceği, tarım ve hayvancılığı yapılamaz hâle getireceği, bölgenin genel anlamda büyük gelir, büyük toprak, her türlü tarımsal üretim bağlamında büyük kayıplara uğrayacağı biline biline bu ihalelerde ısrar edilmesi bizleri şehrimiz adına, insanımız adına üzüyor, kaygılandırıyor.

Enerji Bakanı diyor ki: "Madencilik faaliyetlerinde çevre ve insan sağlığına zarar verildiği tespit edilirse faaliyetler durdurulacak." Ama gerçekte hiç de öyle olmuyor. İşte dibimiz Sivrihisar, Kaymaz'daki altın işletmesi, hem de devletin elinde TMSF yönetimindeki Koza Altın İşletmeleri yaşam alanlarının dibine 2'nci siyanürlü atık göletini yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamlı) – Devlet eliyle, yaşam alanlarının dibine siyanür göleti yapılır mı? Yapılıyor. Daha işin başında Sivrihisarlılar direndi; kimse dinlemedi, altın madeni kuruldu. Şimdi gidin bakın bu bölgeye; kuşlar, böcekler yaşamıyor, insanlar hayvanlarını besleyemiyor, bölgede ot bitmiyor.

Değerli arkadaşlarım, Eskişehir'imiz Türkiye'nin en yaşanabilir şehirlerinden biri; bunun en önemli gerekçelerinden biri havasının temiz olması, toprağının bereketli olması. Bizler bu özelliklerin korunmasını sağlamak yerine çıkıp temiz havamızı, verimli topraklarımızı, suyumuzu yok edecek maden ruhsatlarına ihale verilmesini istemiyoruz. Eskişehirli bunu kabul etmez.

Coronavirüs krizini yaşadığımız ve yaşamsal birçok hak ve olanağımızın kısıtlandığı bu süreçte bizlerin çevreye sahip çıkması, doğa tahribinin önüne geçmesi lazım. Siz bu tahribin önüne geçmezseniz yüz binlerce Eskişehirli olarak Türkiye'nin en verimli ovası Alpu Ovası'na termik santral yapılmasına nasıl direndiysek şimdi tarım alanlarına yapılacak madenler için de sonuna kadar direneceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "eklenmiş" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Bedri Yaşar

Behiç Çelik

Fahrettin Yokuş

Samsun

Mersin

Konya

Orhan Çakırlar

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Dursun Atas

Edirne

Adana

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi için

verdiğimiz değişiklik önergesi üzerine söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum

Değerli arkadaşlar, enerji tüketimi bir devletin gelişmişlik düzeyini gösterir. Kuşkusuz gelişmiş ülkeler çok enerji tüketen ülkelerdir, Türkiye ise enerjide dışa bağımlıdır, yerlilik payımız yüzde 35 düzeyindedir. Kısaca, kişi başına 20 megavatsaatten biraz daha fazla tüketim birimi söz konusudur ama enerji üretimiye daha farklı bir kavramdır. Özellikle, fosil yakıtlar, petrol ve doğal gaz ile türevleri yer altından çıkarılarak dünya piyasalarına sevk edilir. Yoğun ve çeşitli, teknolojik ve dijital üretim yapma becerisi olan ülkelerin enerjiye ihtiyaçları hayati önemdedir. Bu yüzden enerji arz güvenliği önemli bir kavramdır. Dünyada durmayan çatışmalar, işgaller, katliamlar hep enerji ve kaynaklarına sahip çıkma mücadelesinden doğmaktadır; ABD, Çin, Japonya, Almanya, Hindistan gibi dünya ekonomik büyüklüğünde önemli yerlere ulaşmış olan ülkeler enerji talepleri için savaş dâhil her yola başvurabiliyorlar.

Dünya total üretim liginde yüzde 1,07'lik payla normal konumunu koruyan Türkiye, bir petrol ve doğal gaz üreticisi ülke değildir ancak geçiş ülkesidir; gerek Rus doğal gazı gerekse Azerbaycan petrolü ve doğal gazı gerekse Irak petrolü Türkiye'ye gelmektedir. Kabul edelim ki bu, bize de katkı yapmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu yıl ağustos ve eylül aylarında Azerbaycan'ın Tovuz bölgesine saldıran Ermenistan, aslında Türkiye-Azerbaycan boru hatlarına, demir yoluna ve kara yoluna saldırmış olmaktadır. Ermenistan'ın arkasındaki gücün kim olduğu malumdur. Çok şükür ki 27 Eylülde Azerbaycan ordusunun karşı müdahalesiyle Ermenistan'a diz çöktürülmüştür. Azerbaycan ve Türkiye iş birliği arzu edilmemektedir ama hiçbir emperyalist sömürgeci güç bunu başaramayacaktır, Azerbaycan ve Türkiye ittifakı daha da güçlenecektir.

Değerli arkadaşlar, Batı Karadeniz'de AK PARTİ iktidarınca kamuoyuyla paylaşılan doğal gaz potansiyeli inşallah uygun standartta ve bahsi geçen 405 milyar metreküpten fazla olur; buna her Türk'ün sevineceği kuşkusuzdur.

Değerli arkadaşlar, enerji deyince petrol ve doğal gaz dışına taşarak rüzgâr, su, jeotermal, güneş gibi enerji kaynaklarını da saymamız gerekir. Yenilenebilir enerji kaynaklarından mümkün olduğunca fazla yararlanmalıyız çünkü hem maliyeti düşük hem de çevreye olumsuz etkisi neredeyse söz konusu değildir. Türkiye bu açıdan yani yenilenebilir enerji potansiyeli yönünden büyük bir avantaja sahiptir; enerji arzımızı da bu yönde arttırmalıyız.

Ülkemizde Akkuyu Santrali'yle gündeme gelen nükleer enerji yolunda hızla ilerlendiğini de belirtmek istiyorum. Bunun çevreye etkisinin boyutunu ve vahametini bir kenarı bırakırsak bu santralin elektrik birim maliyetinin yüksek olacağı bilinmektedir; dolayısıyla nihai tüketici ve sanayici büyük bir yük altına girecektir. Evet, tuzu kuru olanların Türkiye'de elektrik, akaryakıt, doğal gaz gibi kalemleri halkın ne zorluklarla tediye ettiklerini bilmeleri mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 4'üncü maddesi üretilen doğal gazın iletim şirketleriyle taşıtılmasına amirdir; bu madde, teklifin 8'inci maddesiyle genişletilmektedir. Ayrıca, boru hatlarının ulaşmadığı bölgelerde LNG veya CNG'yle besleme yöntemiyle doğal gaz dağıtım faaliyetine izin verilmektedir.

Yine, Yapı Belgesi olan yapının İmar Kanunu'nun hükümlerine uygun olarak, uygulama imar planı yoksa ya da varsa bile yolların imar planına uygun olarak açılmamış olması hâlinde belediyenin taahhüdüne ihtiyaç duyulmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Burada yükümlülük büyük ölçüde belediyeye yüklenmektedir.

Değerli arkadaşlar, görüldüğü gibi, bu madde yani 8'inci madde teknik bir düzenleme getirmektedir ama bizim asıl üzerinde durmamız gereken husus enerji politikası ve Türkiye'mizin üstün millî çıkarlarıdır.

Bu enerji piyasası netameli ve zor bir piyasadır. Küresel çakalların, iş birlikçilerin, zorbaların bolca olduğu bir âlem olduğunu da unutmamamız gerekir.

Sözlerime son verirken önergemizin kabulünü diler, yüce Meclise tekrar saygılar sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri ayrıntı sıralarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 9'uncu maddesi ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendine eklenen 4 no.lu alt bendin son cümlesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Deniz Yavuzylmaz

Zonguldak

Tacettin Bayır

İzmir

Çetin Osman Budak

Antalya

Ahmet Vehbi Bakırhoğlu

Manisa

Kadim Durmaz

Tokat

Müzeyyen Şevkin

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz

Buyurun Sayın Yavuzylmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Devleti bir şirket gibi yöneteceğiz.” dediniz. On sekiz yıldır Hükûmettesiniz; sonuç: Ülkeyi babanızın çiftliğine gerçekten de çevirdiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yakışmıyor ama! Hocam, yakışmıyor ya!

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Bu koca devleti çiftlik gibi yönetiyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Burası Meclis ya! Yapmayın böyle burada ya!

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Varlık Fonu çiftliğine alınmadan önce yüksek kâr eden kurumlar Varlık Fonuna alındıktan sonra zarar üstüne zarar ediyorlar; Türk Hava Yolları zarar, PTT zarar, BOTAŞ zarar, ÇAYKUR zarar, Kayseri Şeker zarar... Yani ne yaptığınızı bilmediğiniz, savrulduğunuz ortada. Nasıl mı?

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Hepsi yalan!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Hepsi yalan!” diyor bak, hadi bakalım.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Kurumları bölerek özelleştirmeye, yok etmeye çalışıyorsunuz; izlediğiniz yol “böl-parçala-yok et.” Bunu Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığında yaptınız, PTT'de kurduğunuz iştiraklerle yapıyorsunuz. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığını 2015 yılında özelleştirme kapsamına aldınız. Ne yaptınız? Böldünüz, parçaladınız, yetmedi 2010-2019 yılları arasında personelin yüzde 45'ini emekli ettiniz. Emekli ettiğiniz 2.106 personelin tümü deneyimli kadrolardı, üstelik bir

de çabuk gitsinler diye Yönetim Kurulu tarafından 2017 yılında emekliliğe teşvik programı uygulandı. Sadece 2017 yılında TPAO'dan -yani kurumdan- 694 tecrübeli personel ayrıldı. Kaynak mı? Kaynak 2017-2018 yılı Sayıştay raporları. Yani bugün Fatih ve Oruç Reis gemilerinde yabancı personel çalıştırmak zorunda kalan anlayış yerli ve millîlik masalı anlatan ama devletin yetiştirdiği kendi öz evlatlarını kapının önünü koyan anlayıştır.

Bu kanun teklifiyle, merkezi Jersey Adası'nda bulunan KİT kuruluşlarının merkezlerinin Türkiye'deki şubelerine paralel bir şirket kurulacak ve bu şirketler eliyle de tüm sorumluluklar ve anlaşmalar onların üzerine devredilerek faaliyetlerine devam edilecek

Öncelikle, yurt dışındaki KİT kuruluşlarıyla ilgili bir bilgi paylaşmak istiyorum: BOTAŞ International'ın merkezi Jersey Adası'nda bulunan şirketinde çalışan toplam 520 personel var, EUAS International ICC'nin -yine bir yurt dışı şirketi- 66 personeli, Eti Madenin ise 84 personeli var. Şu anda gündemde olan BOTAŞ International ve TPIC, EUAS International ICC'ye ise ne olacağı belli değil. Bu yurt dışı merkezlerinin yaptığı sözleşmelere taraf olan ülkeler uluslararası anlaşmaların çözümü için Londra tahkimini kabul ediyor. Uluslararası ülkelerin bu yurt dışı şirketler kapatıldığında Türkiye'de kurulacak şirketin tabi olduğu ve arzu ettiği Türk tahkimini kabul edip etmeyecekleri belli değil. Dış politikadaki başarısızlık uluslararası alanda faaliyet gösteren BOTAŞ International ve TPIC şirketlerine ambargo ve ceza tehdidini doğurmuştur.

Sayıştay raporlarından analiz ettiğimiz üzere, Eti Maden örneğinde olduğu gibi, Sayıştay, KİT'lerin yurt dışı şirketlerini denetleyemediğini yazıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) - Yurt dışı şirketlerinin harcamalarının doğru yapılıp yapılmadığını denetleyemiyor.

Şimdi, 2017 yılında TPAO'dan TPIC'e devrettiğiniz bir kısım çalışanı şimdi de alacaksınız TPIC'ten, yeni kurulan bu paralel şirkete aktaracaksınız. Yani bütün bu çalışanların iş yeri değiştirmekten başları dönmeye devam edecek ve kurumlar yetişmiş kadrolu personellerini de kaybetmeye devam edecekler.

Sayın AK PARTİ milletvekilleri, biliniz ki devlet bir şirket değildir; şirket yönetir gibi yönetilmez. Ve hiç şüpheniz olmasın, bu halk bir devletin nasıl yönetilmemesi gerektiğini AK PARTİ'deki kötü örneği işaret ederek gelecek nesillere öğretecektir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hepsi yanlış bilgiler Hocam.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Zeynel Özen

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Semra Güzel

Diyarbakır

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel.

Buyurunuz Sayın Güzel. (HDP sıralarından alkışlar)

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifinin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

9'uncu madde 7'nci maddedeki düzenlemenin teknik detaylarını içeriyor. Fakat meselenin teknik boyutundan çok daha önemli olan kısmı, artık "kamu yararı" kavramının Türkiye yasama literatüründen neredeyse çıkarılmış olduğudur. Bu gidişle "kamu yararı" kavramı yakında "bilinmeyen bir kelime" olarak geçecek tutanaklara.

İlgili madde, doğal gazın boru hatlarıyla ulaştırılamadığı bölgelere tankerler vasıtasıyla taşınmasının lisans almaksızın yapılabileceğini öngörüyor. Fakat bu işlem güvenli olarak nasıl yapılacak? Neden lisansa gerek duyulmuyor burada? Ve asıl "kamu yararı" dediğimiz şey, burada yeniden lağvedilmiş bir şekilde karşımıza çıkıyor. Bu maddeyle, doğal gaz firmalarına ait olması gereken maliyetlerin kamuya mal edilmesi sonucu doğacak; hâlbuki bu ilgili maddeler değişmeden önce doğal gaz firmaları iletime ait giderleri kendileri karşılıyordu. Düzenlemenin bu işi yapacak olan şirketlerin de lisans almaları zorunluluğunun olması şartıyla yapılması ancak halk yararına olacaktır ve sanki halkın ekonomik durumu çok iyiymiş gibi bir de bu külfet doğuyor.

Değerli milletvekilleri, kış yine kapımıza dayandı. İnsanlar mevcut faturalarını dahi ödeyemezken şu günlerde "Doğal gazı bu sene açar mıyız, açmaz mıyız? Olmadı, evde üstümüze bir battaniye daha atar, otururuz." diye düşüncelerle boğuşuyor. Her ne kadar, güvenilirliği artık kalmamışsa da TÜİK bile eylül ayı raporunda dedi ki: "Doğal gaz geçen seneye göre yüzde 34,7 oranında, elektrik yüzde 32,3 oranında artış gösterdi." Yani zaten mevcut hâliyle evde doğal gazı açmak, elektrikli soba kullanmak ipten bir köprüyü geçmek gibiyken hâlâ kamu yararını değil de şirketlerin yararını gözetecek düzenlemelere gidilmesinin akılla, mantıkla izah edilecek bir yanı yok. İzahın tek bir yönü var, o da Hükümet, halka değil, kendine, yandaşlara çalışıyor.

Bizler "Yoksulluk, ekonomik sıkıntılar almış başını gidiyor." derken farazi konuşmuyoruz. Çarşıya, pazara bir gidin, saraylarınızdan biraz çıkıp yurttaşlarla sohbet edin. Daha önce esnafa sorunca "Buna da şükür." diyorlardı ama artık "Buna da şükür." diyecekleri bir şey kalmadı. Kimin ağzını açsak "Geçinemiyoruz, eve ekmek götüremiyoruz." diye bas bas feryat ediyor. Domates tezgâhta 8 lira, patlıcan 10 lira, kış meyvesi ama mandalina 6 lira. İşsizlik zaten almış başını gidiyor. DİSK-AR 12 Ekimde bir rapor açıkladı ve "Geniş tanımlı işsiz sayısı 9,8 milyona yükseldi." dedi. İstihdam oranı ise yüzde 43,5'e gerilemiş ve bir yılda 1 milyon 254 bin kişi istihdam dışı kalmış durumda. Bırakın mevcut maaşıyla geçinmeyi, insanlar elindeki işi her geçen gün kaybediyor, işsizler iş bulamamaya devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, seçimden birkaç ay öncesine kadar meydanlarda sizlerin dile getirdiği şey 3Y'ydi, "Yoksulluğu, yolsuzluğu ve yalanı bitireceğiz." "Ekonomide sıçrama yaratacağız." naralarıydı. Ekonomide bir sıçrama oldu, evet; dolar ve euro sıçradı, dolar 9 lirayı, euro 10 lirayı gördü. 3Y'nin durumu ise içler acısı; yolsuzluk, yoksulluk, yalan ortada. Fakat ne oluyorsa, seçim meydanlarındaki sözlerinizi Meclis çatısının altına girdiğiniz anda unutupursunuz, cebe ne kadar iner hesabı yapılıyor. Sonra da millete "Abartıyorsunuz, bir keyif çayı iç." diyorsunuz. "Eve ekmek götüremiyorum." demeyin diye askıya ekmek bırakıyoruz." diyorsunuz. Bu işin muhataplarından ve sorumlularından sadece birisi olan Bakan halkın karşısında tek bir hesap vermeden istifa edip çekip gitti. Cebini dolduran doldurdu, halk yine yoksul, yine aç.

Değerli milletvekilleri, mevsimlik işçilerin işi bitti, geri döndü; inşaat işçileri "Kışın karda kışta yevmiye başı haftada bir

gün iş bulursam iyidir.” diye dua ediyor; genç nüfus işsizlikten intihara meyletmiş durumda. Pandemi küçük esnafı kırdı geçirdi zaten. Biraz el insaf! Geceleri başınızı yastığa koyduğunuzda biraz “Biz bu memleketin insanına ne yaptık?” diye bir düşünün. Aç ve açıkta milyonlarca insan sizin insafınıza kalmış durumda. Bir hadis var, hepiniz çok iyi biliyorsunuz “Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” diye. Milyonlar aç yataırken siz saraylarda zevküsefa sürüyorsunuz. Siz bu milletten değilsiniz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu madde üzerinde 3 önerge vardır; ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir. Bu önergeleleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Zeynel Özen

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Serpil Kemalbay Pekgözegü

İzmir

Filiz Kerestecioğlu Demir

Ankara

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Dursun Ataş

Kayseri

Orhan Çakırlar

Edirne

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

Fahrettin Yokuş

Konya

Bedri Yaşar

Samsun

Şenol Sunat

Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddede BOTAŞ, Eti Maden gibi sermayesi yüzde 100 kamunun olan kurumların yurt dışındaki şirketlerinin kapatılıp birtakım muafiyetler eşliğinde yurt içine çekilmesi planlanıyor. Nedir bu muafiyetler? Hem yurt dışından yurt içine gelirken sermaye transferinde mali yükümlülükler kaldırılıyor hem de bu şirketlerin vergi cenneti off-shore adalarındaki gibi esnek çalışabilmesi için denetim mevzuatları askıya alınıyor. Peki, yurt dışı şirketlerinin yurt içine çekilmesine neden ihtiyaç duyuluyor? Türkiyeli kamu şirketleri artık yaptırımlar nedeniyle yurt dışında iş yapamaz hâle mi geldi? Türkiye’nin siyasi ve ticari prestijinin sıfırlandığının itirafı mı bu? Öncelikle bunun yanıtının verilmesi gerekiyor.

Bu şirketlerin yurt dışındaki faaliyetlerinde şeffaflıktan son derece uzak olduğu ve şaibeli işlemlere karıştığı konusunda ciddi iddialar vardı. Harcamaların ve ticari kararların doğru yapıp yapılmadığı hep izaha muhtaç oldu. Eti Madenin yurt dışı şirketlerinin yönetici kadrolarına ne kadar maaş ödediği defalarca soruldu ancak Bakanlık buna yanıt vermedi. Şirketler, OECD’nin kara listeye aldığı Jersey gibi Avrupa’da bir adada, şirket vergisi almayan ve para aklamaya özdeşleşen yerlerde kuruldu. Neden? Şimdi, bu şirketler kapatılıp yurt içinde yeni şirketler kurulacaksa eğer, öncelikle bu yurt dışı şirketlerinde yapılanlarla ilgili hesap verilmesi gerekir. Ama buna niyet olmadığı gibi, belli ki şimdi yeni kurulacak şirketlerin de aynı denetimsizlikle hareket etmesi murat ediliyor.

İhalelerin şeffaf, rekabet kurallarına ve en önemlisi kamu kaynaklarını koruyacak biçimde yürütülmesinin teminatı olan Kamu İhale Kanunu’yla baştan beri uzlaşmadınız. Yüzlerce kez değiştirildi bu kanun. 2002 yılında keyfilik, rüşvet, yolsuzluk, eş dost, akraba kayırmayı önlemek amacıyla kurulan barikatların çoğu kaldırıldı ve maalesef 2002 öncesine döndü yani kanun sürekli esnetildi. Buradaysa kanun bu şirketler için açık ortadan kaldırılıyor. Şunun yanıtını açıkça öğrenmek istiyoruz: Şimdi, siz milyarlarca liralık doğal gaz ticaretini Kamu İhale Kanunu denetimi dışına mı çıkaracaksınız? Siz “Her şeye Cumhurbaşkanı karar verecek, kendisi kanunlardan evladır.” mı diyorsunuz? Gerçekten bu soruların cevabını bekliyoruz.

Yine, bu kanun teklifinin içinde bulunan madencilik alanında da yıllardır işçiler direnişte. Ama son olarak Uyar Madencilikte, Ermenek’te ve diğer redevanslı madenlerde çalışan işçiler gasbedilen hakları için, ödenmeyen tazminatları için Ankara’ya yürüyüşe geçtiler biliyorsunuz. Bir aydır onca baskı ve engellemeye rağmen mücadeleden vazgeçemediler.

Hatırlarsınız, temmuz ayında burada, Soma’daki bazı ocaklarda çalışan işçilerin işveren şirketler tarafından ödenmeyen kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından ödenmesine ilişkin bir düzenleme yapılmıştı. “Bu şirketler yıllardır işçilerin kıdem tazminatını ödemezken nasıl oluyor da hâlâ işletme hakkı alabiliyorlar?” diye sormuştuk o zaman. Ve “Madem bu düzenleme yapılacak, o zaman gelin, eşitlik ilkesi uyarınca bütün madenler için bu düzenleme yapılsın ve madencilerin haklarını verelim.” demiştik. Bunu yapmadınız, işi zora soktunuz, yine şirketleri kayırdınız ama madencilerin haklı direnişine kayıtsız kalamadınız. Bir madencinin dediği gibi “Direniş oyunu bozdu.” ve işçilere bir söz verildi, şimdi sadece madenciler değil, tüm kamuoyu bu sözün tutulmasını bekliyor.

Ancak madenlerde çalışanların sorunları bununla bitmiyor, bu alanda sendikal örgütlenmeye karşı patronlar açıkça savaş ilan etmiş durumdadır. Mesela, Milas’ta benim de ziyaret ettiğim de Çınartaş AŞ’ye ait maden ocağı ve torbalama tesisinde çalışan nakliyat işçileri kötü çalışma koşullarını dile getirdikleri ve sendikalaştıkları için kod 29’la işten atıldılar. Kod 29 ne der arkadaşlar? “Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymadığı hâlde çalışanın iş akdi feshedilir.” Peki, ahlak ve iyi niyet kuralı nedir? Fazla çalıştırıp bunun ücretini ödememek, kıdem tazminatlarının üzerine yatmak, sendikalı oldu diye işten çıkarmaktır asıl ahlak ve iyi niyet kuralına uymamak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Bu haksız uygulamalara karşı altı aydır direnen Milaslı işçileri de buradan selamlıyorum.

Son olarak, torbanın 13’üncü maddesine dikkat çekmek istiyorum, özellikle çevre örgütleri çok teyakkuz hâlinde burada. Gerçekten, arkadaşlar, lastikler biyokütle değildir ve yenilenebilir enerji de değildir, çöpler de değildir. Allah aşkına, bir lastik yakın, yanında durabiliyor musunuz, göreceksiniz bunu. Şimdi, 2016’da yapılan yanlışın geri dönülmeli ve plastik içeren belediye çöplerine ve lastiklere biyokütle muamelesi yapılmamalı. Ankara’da Mamak ve Gölbaşı’na kurulacak olan lastik santrallerine dört ay içerisinde, bu kadar kısa bir süre içerisinde ÇED raporu alındı ve 2020’de başvurmuş ne hazindir ki 5 şirket daha var. Anlıyoruz, bunlara verdiğiniz sözler var ama özellikle ben Sayın Elitaş’a da söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Son cümlemi tamamlayabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Gelin, bu 13'üncü maddede LES'lerin -lastik enerji santrallerinin- ve çöp enerji santrallerinin yolunu tamamen kapatacak bir düzenleme yapalım.

Sayın Elitaş, bunun vebali size ama sevabı da size olabilir eğer gerçekten bu düzenlemeye "Evet." dersiniz. Ankara'yı, aynı zamanda Türkiye'yi zehir içerisinde bırakacak bu düzenlemeden vazgeçerseniz gerçekten halkı, çevre örgütlerini ve hepimizi memnun edersiniz. Sevabı da sizin olsun, gerçekten bizim için önemli değil; önemli olan bu ülkenin temiz havası, doğası ve geleceği.

Saygılar sunarım. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Şenol Sunat.

Buyurunuz Sayın Sunat. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, sayın milletvekilleri, bu teklife baktığımızda, Elektrik Piyasası Kanunu bugüne kadar yedi yılda 9 kez değiştirilmiş, Yenilenebilir Enerji Kanunu son on beş yılda 5 defa değiştirilmiş ve yedi yıl evvel yapılan güneş enerjisi ihalesine dair karar bu kanun teklifiyle alınıyor, yine on üç yıl önce yapılan rüzgâr enerjisi başvurularına dair düzenleme yine bu kanun teklifiyle düzenleniyor.

Sayın milletvekilleri, yani bunun anlamı, her konuda olduğu gibi, sorumsuzluktur, hesap vermeme ve "ben yaptım oldu" anlayışıdır. Evet, enerjiyle ilgili düzenleme yapıyorsunuz. İyi, güzel, hoş, tabii ki yapılmalı ama çevre üzerindeki, insan sağlığı üzerindeki yansımalarını, hasarlarını ele almıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, peki bu teklifte nerede halkımızın öncelikle elektriğe kolay erişimi? Nerede bu teklifte vatandaşımızın elektriğe ucuz erişimi? Sanayide bir yılda, son bir yılda yüzde 21,8; konutlardaysa yüzde 32,3 elektrikte artış var. Siz, insanlarımızı elektrik dağıtım şirketlerinin insafına bırakıyorsunuz. Çiftçiler kabaran ve özelleştirildikten sonra her ay tahsil edilen faturalarını ödeyemiyor. Bu teklifte maden şirketlerinin devlete olan borçlarına göz yumuyorsunuz. "Borcunu zamanında ödeyenlerin suçu nedir o zaman?" diye sormak gerekiyor.

Evet, yenilenebilir enerji çok önemli, hepimiz de bu konuda desteğimizi sonuna kadar veriyoruz. Yenilenebilir enerji kaynak destek mekanizmasının kapsamı bu kanun teklifiyle genişletiliyor, evet ama nehir tipi hidroelektrik santrallerinin de alabildiğine önü açılıyor. Belli şirketlere yine çok yüksek fiyatlardan on yıllık alım garantileri veriliyor, her zamanki gibi yandaşa destek bu. Ülkemizin her yerinde insanlara, kontrolsüz ve güç kullanılarak yatırım adı altında yaptırımlar uygulanmaya çalışılıyor.

Değerli milletvekilleri, "ÇED Gerekli Değildir" uygulamasından vazgeçilmelidir. Yine, kömüre dayalı termik santral projelerinden de vazgeçilmelidir. Enerji ihtiyacımızı arz ve talep çerçevesinde uzmanlarla yeniden planlayın ve enerji çeşitliliğini çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yeniden yapılandırmak gerekiyor. Evet, lisanssız elektrik enerji üretimi önemli yani lisans aramadan, ufak çapta elektriği insanlar üretebilmeli ama bunu bile istismar edip, istismar alanı oluşturup lisans pazarları oluşturuldu ve lisanssız elektrik enerjisi üretimi lisanslı olanları bile kat kat geçti ve kontrol, denetim yok, göz yumuluyor. Yani kamu zararını bir an evvel de telafi edin diyoruz.

Siz, TEDAŞ'ı özelleştirirken "Kayıp kaçak oranları azalacak, tüketici korunacak." demiştiniz, vatandaşlarımızın kayıp kaçak elektrik kullanımlarını, faturasını ödeyen vatandaşlarımızı tekraren ödemek zorunda kalıyor. On sekiz yıldır ülkeyi yöneten bu zihniyetin, vatandaşlarını ve çevreyi dağıtım şirketlerinden, santral sahiplerinden ve maden patronlarından daha önemli görmesi tabii ki beklenemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Sayın milletvekilleri, çok ilgi çekici, Sayın Erdoğan geçen bir cümle sarf etti, "Artık vites yükseltmenin bile yeterli olmadığı, araç değiştirmenin gerektiği bir dönemdeyiz." dediler.

Sayın milletvekilleri, aracı devamlı duvara toslayan şoförü değiştirmek gerekiyor, şoförü. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Anlayın artık, millet bizi çağırıyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesinin 4646 sayılı Kanun'a eklediği ek madde 1'in ikinci fıkrasından "ile bu işlemlerden doğan kazançlar" ibaresinin ve üçüncü fıkranın tümüyle teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Kocaeli

Adana

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Kadim Durmaz

Çetin Osman Budak

Manisa

Tokat

Antalya

Özkan Yalım

Uşak

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Uşak Milletvekili Özkan Yalım.

Buyurunuz Sayın Yalım. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tüm vatandaşlarımızı selamlıyorum, Genel Kurulu da aynı şekilde selamlıyorum.

Şimdi, ilk önce maddeyle, kanunla alakalı bir iki kelime etmek istiyorum; 238 sıra sayılı Teklif ile Elektrik Piyasası Kanunu'nda yapılan değişikliklerle alakalı.

10'uncu maddede, üzerinde çok fazla konuşulacak bir farklılık yok. Ülke dışındaki firmaların Türkiye'de de şube açabilmeleriyle alakalı bir madde, bunda bir sıkıntı görmüyoruz. Ancak elektrik kullanımıyla alakalı, özellikle bu pandemi sürecinde

vatandaşlarımızın ciddi anlamda sıkıntıları çektiğini ve de elektrik faturalarındaki haksız kazancın, 21 tane dağıtıcı şirketin haksız kazançlarının kaldırılmasıyla alakalı ben birkaç tane söz söylemek istiyorum.

Biliyorsunuz, daha önce tüm Türkiye’de elektriğimiz TEDAŞ tarafından dağıtılıyordu. Daha sonra 21 farklı bölgeye bölündü ve 21 farklı şirket çıktı, bunlar; BEDAŞ, Toroslar EDAŞ, Başkent EDAŞ, Dicle EDAŞ, Gediz EDAŞ, AYEDAŞ, Uludağ EDAŞ, MEDAŞ Alarko ve Cengiz Holdingin, SEDAŞ, YEDAŞ, Aydem EDAŞ, Akdeniz EDAŞ, OEDAŞ-Osmangazi EDAŞ, Aras EDAŞ, VEDAŞ Türklerin, Çoruh EDAŞ, Fırat EDAŞ, AKEDAŞ, ÇEDAŞ, TREDAS ve KCETAŞ, Kayseri Belediyesine ait bu son şirket; bu şekilde, bu bölgelerde elektrik dağıtımı yapılıyor.

Peki, elektrik faturalarında bazı hak etmediğimiz yani tüketicinin, evinde elektriği tüketen o vatandaşın, o ailenin ekstradan ödemesi var. Nedir bu “kayıp kaçak” dediğiniz? Yani “kayıp” dediği çalıntı, “kaçak” dediği bence bazı dağıtıcı şirketlerin takip etmediği, işlerini doğru yapmadığından dolayı çıkan masraflar. Peki, siz niye elektrik saatinde oynama yapmadan faturasını doğru ödeyen vatandaşa, başka X kişilerin çaldığı elektrik miktarlarını ödetiyorsunuz? Bakın, bir benzinlik sahibi, bir manav bile olsa çaldığı malın sahibi kendisidir. Onun için manav bile almış olduğu elmayı çaldırdıysa kendisi sorumludur. Onun için bu 21 şirket, almış olduğu elektriği dağıtırken kayıp kaçak bedelini vatandaşa yüklemekle kesinlikle haksız bir işlem yapıyor.

Buradan Hükümeti daha önce de defalarca uyardık, bununla ilgili kanun teklifleri verdik, görüşmeler yaptık, dinletemedik ama milletimiz inanıyorum ki en yakın zamanda bunları hatırlatacağıdır. Tekrar ediyorum, faturalardaki kayıp kaçak bedelleri, hırsızlık bedelleri elektriğini doğru yakan vatandaşımız tarafından ödenmemeli diyorum. Artı, pandemi zamanında, vatandaşa 2+1 bir evde bile 250 TL civarında bir elektrik faturası gelmekte, bunun yaklaşık 1,5 katı kadar da doğal gaz faturası gelmektedir. Benden önceki konuşmacıların bahsettiği gibi birçok vatandaş battaniye içerisinde veya karanlıkta sadece televizyon ışığıyla idare etmektedir. Bunu da on sekiz yıllık AK PARTİ Hükümetinin de kocaman bir ayıbı olarak da gösteriyorum.

Diğer taraftan, bu 21 şirketin içerisinde özellikle “beşli çete” dediğimiz bu şirketler var. Madem bu şirketler tünel yapıyor, otoban yapıyor vesaire, oradan yüksek adetli geçiş garantileri alıyor, döviz üzerinden para kazanıyor. Bırakın da kendi kayıp kaçak bedelini de kendileri takip etsin diyorum. Bunun sorumluluğunu vatandaşa yüklemeyin.

Diğer bir taraftan, yine aynı şekilde TRT payı da alınıyor. Ben TRT’ye artık TRT demiyorum, bunun adına “AKT” diyorum, yani “AK PARTİ Televizyonu”. Neden? Bir günde yirmi dört saat var, yirmi dört saat başında, her saat başı haberlerde Recep Tayyip Erdoğan’la başlıyor, onun için neden vatandaş ödesin, yüzde 50’si neden ödesin bu yüzde 2’lik payı? Gelin, bu yüzde 2’lik payı AK PARTİ Hükümeti ödesin, AK PARTİ parti olarak kendi bütçesinden karşılasın diyorum. Buradan, yüzde 2’lik payın da bir an önce kaldırılmasını özellikle talep ediyorum. Dediğim gibi, 2018 yılında bununla alakalı defalarca önerge vermiştik. Buradan, bu haksız kazancın da özellikle bizim Genel Başkanımızın, bizim partimizin veya diğer muhalefet partilerinin ismini bile geçirmeyen TRT’nin Türkiye televizyonu değil, artık “AK TV” olduğunu, yani “AKT” olduğunun altını çiziyorum. Bu haksız kazancın da bir an önce faturalardan yüzde 2’lik bedelin de kaldırılmasını talep ediyorum. Dediğim gibi, vatandaşımız bunu tekrar tekrar dile getirecek.

Bir de şu anda pandemi sürecindeyiz, biliyorsunuz, iki gün önce yapılan açıklamalardan sonra bugün gece itibarıyla birçok iş yeri, birçok sektör kapandı. Bugün, vatandaşımız pandemi sürecinde boğuşurken, elektrik, doğal gaz faturasını ödeyemezken, geldik, şimdi de kendi iş yerleri kapandı ve vatandaşımızın önünde gerçekten zorlu bir kış süreci var. Bunun yanında, bu konuyla alakalı tabii ki bir komisyon var, Bilim Kurulu var, Bilim Kurulunun verdiği önergeler var, Bilim Kurulunun verdiği tavsiyeler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yalım.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bilim Kurulunun verdiği tavsiyeleri dinlemeyen de bir Cumhurbaşkanı var. Kendi düşüncesine göre, ekonomide bazı şeylere kendisine göre zarar gelmemesi adına... Çünkü kasa tam takır, Merkez Bankasında döviz yok. Vatandaşa, millete, esnafa hiçbir destek olmadığından dolayı da zar zor bu şekilde de işi kapamak suretiyle geçiştirmek istiyor ancak aklın yolu bir. Bakın, ben tıp uzmanı değilim ancak aklın yolu bir; bugün ülkemizin tamamını iki hafta boyunca -on dört gün boyunca- kapatalım, fabrikalar dâhil her yeri kapatalım, hiç kimse çıkmasın. Bu iki haftanın içinde ve sonunda demir yolları, kara yolları, hava yolları, deniz yollarıyla ülke dışından giren her vatandaşımızın gümrük kapılarında gerekli testleri, kontrolleri yapıldıktan sonra ülke içine bırakılsın ve de göreceksiniz sadece iki haftalık bir kapatma süresiyle biz bu illetten kurtuluruz diyorum. Özellikle de bu tavsiyemi Sayın Cumhurbaşkanına belirtiyorum çünkü vatandaş bu şekilde iki gün kapat, yok restoranı kapat, yok kahveyi kapat, yok halı sahayı kapat, tiyatroyu kapatmakla bu iş olmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki hafta tamamen kapanmadıktan sonra bu işin önüne geçemezsiniz diyorum. Çünkü aşı gelinceye kadar –benim görüşüme göre, mart veya nisan ayında aşı gelecek- nisan ayına kadar ancak iki haftalık bir kapatmayla bu virüsün önüne geçebileceğimiz kanaatindeyim.

Diğer bir taraftan, son otuz saniyelik konuşmamda... Kendi ilim Uşak’ın Eşme ilçesine bağlı Kolankaya köyünde, maalesef hızlı tren hattının yapımında -şirket ismi vermeyeceğim- tren yolunun geçtiği yere çok yakın olmasına rağmen, özel şirketlerin mıcır ocağı olmasına rağmen, evlerin bulunduğu yere sadece 250 metre uzaklıkta patlatmalı bir taş ocağı kuruldu. Bu sebepten dolayı hem hayvanların hem de insanların can güvenliklerinin kalmadığını özellikle de insanların psikolojik olarak rahatsız olduğunu belirtiyorum. Buradan, bu konuyla alakalı Enerji Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü ve Ulaştırma Bakanlığını bir an önce göreve davet ediyorum.

Hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş
Kayseri
Orhan Çakırlar
Edirne

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana
Fahrettin Yokuş
Konya
Lütfü Türkkan

Bedri Yaşar
Samsun
Hüseyin Örs
Trabzon

Kocaeli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Kadim Durmaz

Tokat

Müzeyyen Şevkin

Adana

Çetin Osman Budak

Antalya

Tacettin Bayır

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ

(Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan.

Buyurunuz Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bu 11'inci maddeyle alakalı bilgi vermek üzere, bugün ziyaret eden KİT Komisyonu üyesi Sayın Nevzat Şatıroğlu Beyefendi ve BOTAŞ Genel Müdürü Beyefendi'ye ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Kendileri bazı konularda bilgilendirdiler, ben de bazı kanaatlerimi kendilerine aktardım.

EPDK verilerine göre, 2019 yılında ülkemizde yaklaşık 45 milyar metreküp doğal gaz tüketimi gerçekleştirilmiş. Bunun neredeyse tamamı ithal edilen doğal gazla karşılanırken yerli üretim sadece yüzde 1, yüzde 99'u ithal edilmiş. Buradan da anlaşılacağı üzere, Türkiye doğal gaz ihtiyacında ithalata bağımlı bir ülke. Türkiye'nin ithal ettiği doğal gazın çoğunluğu Rusya'dan boru hatlarıyla ve uzun dönemli sözleşmelerle temin ediliyor.

11'inci maddeye gelince, bu madde tam evlere şenlik bir madde, bu düzenleme de evlere şenlik bir düzenleme. 11'inci maddede yapılan değişiklikle sadece sıvılaştırılmış doğal gaz ithalatı değil, tüm doğal gaz ithalatı Kamu İhale Kanunu'nun dışında bırakılıyor. Hatta bu ihalesiz doğal gaz alımları için herhangi bir süre belirtilmediği gibi, gerekçede belirtilen ilgili maddede de yer almıyor. Kısaca, bu maddeyi bu torbaya ekleyenler diyor ki: "Şahsımız ne zaman isterse zamanı ne olursa olsun istediğimiz fiyata BOTAŞ o gazı alacak." Kanunun tümü üzerine konuşurken sormuştum ama yine sormak istiyorum: Neden ihalesiz ve zaman şartı olmaksızın her türlü doğal gaz alımına ihtiyaç duyuyoruz? Arkadaşlarımız bu konuda birtakım bilgiler verdiler ama çok tatmin oldum anlamına gelmez bu. Zira, geçmiş dönemden kalan -12'nci maddede izah edeceğim- sabıkalı bir kurum BOTAŞ.

Kimse parasını sokakta bulmuyor. Bakın, Ocak 2020'de 1.000 metreküp doğal gaz 127 dolar, temmuz ayında bu rakam 63 dolara düşmüş. Tüm dünyada gaz fiyatları düşüyor, Türkiye'de yükselmeye devam ediyor. Doğal gaz fiyatları ve ithalatına ödediğimiz paralar gizlilik sözleşmesi kapsamında değerlendirilip gösterilmiyor, millete açıklanmıyor yani bunlar. Bu gazı Türkiye'ye kim ithal ediyor, aradaki fark kimin cebine gidiyor, müsaade edene mi, ithal edene mi, belli değil. Aracılara mı, o da belli değil ancak Moldova'nın Rusya'dan gaz alımı yapan bir şirketi var Moldovagaz, o, Türkiye'nin Rusya'ya doğal gaz için 188 dolar ödediğini açıkladı. Moldovagaz açıkladı yani biz bilmiyoruz, onlar söylediler. Aynı Moldova bugün bin metreküp doğal gaz için 100 dolar ödüyor; bizse 188 dolar. "Peki neden bu kadar pahalı alıyoruz?" dediğimizde de ticari sır. "Toplanan vergiler nerede?" diyoruz, sır. "Bağışlar nerede? Sır. "Deprem vergileri nerede?" Sır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Para nerede?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – "Para nerede?" O yok, o sır değil, o belli, yok, para yok. Bu sırrın faturasını da kim ödüyor biliyor musunuz? Gariban vatandaş ödüyor.

Ben size bir şey söyleyeyim mi? Buna ticari sır demek, alengirli işlerin üstü kapalı olduğunun itirafıdır. Yani kimse kimseyi kandırmasın. Hükûmetin ticari sır dediği kim biliyor musunuz? Aradaki araçlar, yani burada hiçbir zaman bir şahsı ilzam etmediğimi de özellikle de belirtmek istiyorum. Sakın ola ki özellikle bürokrat arkadaşlar üstlerine bir şey alınmasınlar. Şahıslardan vareste bir durumdur bu, bir daha açıklamak zorunda hissettim bunu.

Türk milletini bu araçlar metreküp üzerinden soymaya devam ediyorlar. Gaz ithalatımız zaten çok pahalı, kamu denetimi de ortadan kalkınca gaz fiyatının daha da pahalı olacağı aşikâr artık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin doğal gaz konusunda en büyük ticaret ortağı olan Rusya'yla uzun dönemli al ya da öde temelli satın alım sözleşmelerinin vadesi 2021 yılından itibaren doluyor. Hemen ardından, diğer uzun dönemli doğal gaz sözleşmelerinin de vadeleri dolmaya başlayacak. Diğer bir deyişle, Türkiye mevcut doğal gaz alım anlaşmalarını gözden geçireceği bir döneme giriyor bu dönem. Bununla birlikte, Türkiye ilgili sözleşmelerinin yenilenip yenilenmemesi ve eğer yenilenecekse hangi şartlar altında tekrar sözleşmelerin imzalanacağı hususunda masaya oturacak şimdi. Ancak sözleşmelerin sonuna gelmişken doğal gazın ihalesiz alımı oldukça düşündürücüdür. Bugün doğal gazı pazarlıkla bile pahalı kullanıyorsak ve bunun adı ticari sır oluyorsa eğer ihalesiz doğal gaz ithalatı kelimenin tam anlamıyla bizim gözümüzde bir soygundur, net.

Türkiye'nin Rusya'dan 3 kat pahalı gaz alması, ortaya çıkan milyarlarca dolarlık zarar ve ticari sır denilerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – ...bu zarara göz yumulması ortadayken birileri yine ince hesaplar yapmış. Mavi Akım, TANAP, Türk Akımı ve İran'dan gaz ihtiyacımızı karşılarlarken kimler neden ihalesiz doğal gaz alımına ihtiyaç duydu, meçhul. Yoksa Karadeniz'de bulduğunuz doğal gazı yabancı enerji şirketleri üzerinden ithalata mı kalkacaksınız? Bak, bunu geçen sefer de söyledim, bu konunun takipçisi olacağız. İktidarın önce bu sorulara cevap vermesi gerekiyor.

BOTAŞ'ın bir problemi de BOTAŞ, Varlık Fonuna devredildi biliyorsunuz. BOTAŞ'ın 2019 yılındaki zararı ne kadar? 6 milyar liraya yakın. BOTAŞ'a verilen bu yetki "Al istediğin gibi bu kaynağı kullan" demekten başka bir şey değildir. BOTAŞ kimsenin çiftliği değildir. Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığının en aza indirilmesini, kendi enerjimizi kendi kaynaklarımızla üretmeyi tabii ki biz de istiyoruz. Hepimiz daha temiz bir hava solumak istiyoruz, yeşili doyasıya yaşamak istiyoruz. Ancak AK PARTİ'nin on sekiz yıllık iktidarının bize kattığı bir tecrübe var ki nerede yeşil varsa, orada AK PARTİ var, orada tahribat var. İYİ PARTİ olarak bunları her zaman dile getireceğimizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim, tamamlayınız.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – ...ve ekolojik sistemi bozacak, insanımızın sağlığını tehlikeye atacak her şeyin karşısında duracağımızı bir kere daha ifade ediyorum. BOTAŞ'la ilgili eleştirilerime 12'nci maddede de devam edeceğimi ifade etmek istiyorum. Yüce Parlamentiye saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurunuz Sayın Bakırlıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi hakkında söz aldım Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Söz konusu teklifle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinde değişiklik öngörülüyor. Yabancı gelmedi

değil mi? 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinde değişiklik; bu yüce Meclis çatısı altında Genel Kurul Salonu'nda sıklıkla duyduğumuz, duymaya alıştığımız, âdeta kanıksadığımız torba kanunların olmazsa olmazı 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve bu kanunun 3'üncü maddesi. Bu madde yani Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesi istisnaları belirlemekte.

Değerli milletvekilleri, Kamu İhale Kanunu, Devlet İhale Kanunu'nun yetersiz kalması nedeniyle 2002 yılında kaleme alınmış ancak uygulamasına 2003 yılında başlanmış. Ancak bu kanun ile o gün için çiçeği burnunda Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yıldızı hiçbir zaman barışmamış. İktidar kanunu değiştirdikçe değiştirmiş, değiştirdikçe değiştirmiş; iktidar kanunu değiştirmelere doyamamış. Kanun 41 madde olarak çıkmış, şimdi ise 69 maddeye ulaşmış. Ayrıca 20 geçici, 11 ek madde ilave edilmiş. Kanun maddelerinde 200'e yakın değişiklik yapılmış. Bilhassa, istisnaları kapsayan 3'üncü maddeyi bir türlü yeterli bulmamış Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı. Yeterli bulmamış olmalı ki eklemiş de eklemiş, eklemiş de eklemiş. 2003 yılında 5 fıkradan oluşmaktaydı ve bu istisnalar sadece ulusal güvenlikle ilgiliydi; o kadar çok fıkra eklendi ki alfabemizde ne yazık ki harf kalmadı, şu anda ikinci tura başladık (aa), (bb) diye gitmekteyiz. Esasında yamalı bohçaya dönmüş olan bu kanunu acilen yenilememiz gerekir ancak kanunu bu hâle getiren iktidarın "ihale" deyince parlayan gözlerini görünce insan ister istemez bu düşünceyi aklından çıkarıyor. Umarım güçlendirilmiş parlamenter demokraside, parlamenter sistemde bu Meclis çatısı altında ve Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında kamu kaynaklarını çarçur etmeyen, ihalede rekabeti ön plana koyan, tüyü bitmemiş yetimin hakkını gözetken bir ihale kanununu birlikte yaparız.

Değerli milletvekilleri, bu kanun maddesi yasalarsa Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (m) fıkrasında değişiklik yapmış olacağız. Bu (m) fıkrasını 2008 yılında kanuna eklemişiz ve BOTAŞ'a spot sıvılaştırılmış doğal gaz alımlarında istisna getirmişiz. Şimdi ise BOTAŞ'ın yapacağı tüm doğal gaz alımlarını Kamu İhale Kanunu'ndan muaf tutmak istiyoruz, üstelik hiçbir limit ve eşik değer koymadan.

Değerli milletvekilleri, bahsettiğimiz, Kamu İhale Kanunu hükümlerinden bağımsız kılmaya çalıştığımız BOTAŞ, ülkemizin en önemli kuruluşlarından bir tanesi. Yıllık cirosu 35 milyar liranın üzerinde. Şimdi, böylesine devasa bir kurumu ihale kanunundan muaf tutmak istiyoruz. Yani, BOTAŞ diyelim ki: 1 milyar dolarlık doğal gaz alımı yapacak. Yapabilir mi? Yapabilir çünkü herhangi bir eşik değer yok. Ancak, hiçbir kanuni denetim tabi olmayacak. İhale konusunda yaşadığımız bunca kötü tecrübe varken şimdi biz buna nasıl "Evet." diyelim. İktidar; rafineri, petrol boru hattı, yol, köprü ve baraj projelerinin yanı sıra fakir ailelere yapılacak kömür yardımlarından, ithal doğal gaz alımına; kamu kurumlarının acil olmayan alımlarından, TOKİ kentsel dönüşüm projelerine; FATİH Eğitim Projesi'ne kadar pek çok projeyi istisna kapsamına soktu ve saymış olduğum tüm bu hizmet alımı ve projeler yolsuzluk iddialarıyla anılmakta.

Değerli milletvekilleri, o kadar istisna getirdik ki artık bu kanunu hükümsüz hâle getirdik. Ve bu kadar istisna, değişiklik, kamu ihalelerinde rekabeti ortadan kaldıran uygulamalar, istisna olması gereken 21/b'nin artık genel bir uygulama hâline gelmesi, büyük kamu ihalelerinin hep aynı tanidik, bildik isimlerin üzerinde kalması kamuoyundaki yolsuzluk algısını her geçen gün artırmakta. Bugün, dünyada kamudan en fazla ihale alan 10 firma arasında 5 tane Türk firmasını görmekteyiz, hepsi de tanidik, bildik simalar. Bu tablo sizce normal mi? Yani böylesi bir tablo bir tek bize mi anormal geliyor?

Uluslararası Şeffaflık Örgütü, her yıl Yolsuzluk Algı Endeksi'ni yayınlıyor. Türkiye 180 ülke arasında ne yazık ki 91'inci sırada yer almakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Bir yılda Yolsuzluk Algı Endeksi'nde on üç basamak birden geriye düşmüşüz. OECD ülkesi 36 ülke arasında sondan 1'inciyiz; 35'inci sıradayız. Yani hâl böyleyken, vaziyet böyleyken bu maddenin kanun metninden çıkarılması ülkenin menfaatinde.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Hüda Kaya

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Zeynel Özen

İstanbul

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

11'inci ve 12'nci maddeler aslında birbirini takip eden ve birbiriyi ilintili, ilgili maddeler. Bu maddelerden 11'inci maddede demin ifade edildi, Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesi değiştiriliyor. Bu 12'nci maddede de Kamu İhale Kanunu'nun geçici 4'üncü maddesi değiştiriliyor ve aslında bütün bu değişiklikler tamamen BOTAŞ'a yönelik bir muafiyet sağlanması, Kamu İhale Kanunu'ndan yapacağı alımların çıkartılmasına yönelik bir düzenleme. BOTAŞ'ın, baktığımız zaman -maddenin gerekçesi anlatıldığında- 2021 yılında bütün doğal gaz alım ihaleleri sona eriyor. Dolayısıyla, spot piyasada alım yapılacak ve bundan kaynaklı olarak da bunu getirmek zorundayız diye açıkladı öneren arkadaşlar, vekiller.

Şimdi, tabii, şöyle bir şey var: Bütün alanların denetimsizlikle donatıldığı, bütün kurumların, kuruluşların denetimsizlik altında tutulduğu bir yerde hiçbir şekilde bizim bu değişikliklere iyi niyetle bakma ihtimalimiz kalmıyor.

Şimdi, BOTAŞ'a baktığınız zaman, BOTAŞ 2017 yılında Varlık Fonuna devredilmiş. 2017'de yani Varlık Fonuna devredilmeden önce 3,3 milyar lira kâr eden BOTAŞ, bir bakıyorsunuz, Varlık Fonuna devredildikten sonra, 2019 yılında 5,6 milyar lira zarar ediyor. Şimdi, bu zararın ne olduğunu, neden zarar ettiğini, bu zarara sebep olan nedenleri, işte kişilerin, yöneticilerin mi bunda payı var yoksa hakikaten başka girdilerden dolayı mı bu zarar edildi, bütün bunların hepsini de bilemiyoruz, denetlenemiyor.

BOTAŞ Varlık Fonunda; Varlık Fonunun başında AKP Genel Başkanı var. Bu arada şeyi merak ediyoruz: Maliye Bakanı aynı zamanda Varlık Fonunun yönetimindeydi, oradan da istifa etti mi, etmedi mi? Sanırım, orada devam ediyor. Dolayısıyla Varlık Fonu bir aile şirketi gibi de, aile holdingi gibi de, holding gibi çalışıyor, o anlamıyla herhangi bir denetim filan da söz konusu değil. Bu anlamıyla baktığınız zaman, gerekçesi olumlu gibi, iyi gibi anlatılmış olsa bile, geline nokta, uçmadığımız havalimanına para ödediğimiz, geçmediğimiz köprülere para ödediğimiz ve gitmediğimiz hastanelere para ödediğimiz bir ortamda bütün bu

değişikliklere iyi niyetle bakma imkânı yok, ne bizim açımızdan ne toplum açısından. Herkes bu tür değişikliklerin altında mutlaka farklı bir nemalanma hikâyesi görüyor. Bugüne kadar ki Kamu İhale Kanunu'ndaki bütün bu değişikliklerin sonucu da buna yol açmış. Buradan kaynaklı olarak bütün bu süreç, bize, buradan da farklı nemalanma hikâyeleri anlatıyor. BOTAŞ'ın Varlık Fonunda olması, denetlenemez olması da bu işin üstüne tuz biber eken bir durum oluyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, pandemi süreci, biliyorsunuz, mart ayında başladı ve büyük oranda yazıya denk geldi, özellikle yazıya denk gelince insanlara "Evde kalın." filan demek biraz daha kolaydı. Şimdi, kış sürecinde evde insanlar nasıl kalacak, nasıl ısınacaklar? Dünyada doğal gaz fiyatları düşerken bizde ha bire yükseliyor. Bu şartlar altında insanlar evlerinde nasıl ısınacaklar, o evlerde nasıl yaşayacaklar, bu kış süreci nasıl geçecek? Bütün bunları düşünmek zorundayız ve bu anlamda bizim bir önerimiz var. HDP olarak diyoruz ki: "Vatandaşın tüketim giderleri olan zorunlu faturalarında mutlaka belli bir kotaya kadar bedava verilmelidir. Elektrikte, doğal gazda, suda bütün bu zorunlu giderlerde belirli bir miktara kadar, belirli bir sayıda karşılanmak durumundadır." Bu böyle seçerek, belli bir vatandaş üzerinden değil, hakikaten ihtiyacı olan gelir grupları bellidir yani geçim imkânları bellidir, bunlara yönelik bu uygulamanın sağlanması gerekiyor. Bunlar olmadığı takdirde bu kış hâlimiz perişan. Yazın bu pandemi sürecinin kontrol altına alınabilme imkânı varken, insanlar ekonomik açıdan, turizm şirketlerinin büyük oranda da baskıları nedeniyle serbest bırakıldı ve büyük oranda her tarafa yayıldı bu pandemi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi bu yayılan pandemi sürecini toparlamakta da zorlanılıyor ve yeni yasaklar getirilmeye başlandı ancak bu tür yasaklarla da bu sorunun çözülemeyeceği aşikâr ama her krizde, her olumsuzlukta nasıl ki yoksul halk etkileniyorsa, emekçiler etkileniyorsa bu kış da başta doğal gaz faturaları olmak üzere bütün bu ekonomik koşullar altında da hem canıyla hem malıyla yoksullar etkilenecek bu süreçten. Önerimizi buradan tekrar ediyoruz: Madde açısından maddenin çekilmesini tabii ki talep ediyoruz ama diğer taraftan da -doğal gaz faturalarında mutlaka belli bir kotaya kadar ücretsiz verilme koşuluyla- en azından bu kışı yoksul halkın rahat geçirmesini sağlamamız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 12'nci maddesinin 4734 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesinin beşinci fıkrasına eklediği "Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Kocaeli

Adana

İzmir

Kadim Durmaz

Çetin Osman Budak

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Tokat

Antalya

Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ

(Kayseri) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan.

Buyurunuz Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11'inci maddede her türlü doğal gaz alımı ihalesiz olarak yetkilendirildi yani iktidar, her türlü doğal gaz alımını ihalesiz, istediği yerden alıp, tarihsiz yani yirmi yıl dahi sözleşme yaparak bu yetkiyi aldı. Bu gazla devam ediyor 12'nci madde.

Değerli milletvekilleri, 12'nci maddeyle, 4734 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesinin beşinci fıkrasına "Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin" ibaresi eklenmiştir. O kadar karışık ki baktığınız zaman kanun maddesine hiçbir şey anlamıyorsunuz. Kısacası net, BOTAŞ İhale Kanunu'nun kapsamından çıkarılıyor. Artık BOTAŞ, zarar eden BOTAŞ istediği gibi ihale yapacak, yandaşlara istediği kaynakları aktaracak.

Değerli milletvekilleri, 1974 yılında kurulan BOTAŞ -tarihimiz açısından aslında çok önemli- 2016 yılında 6 milyar 935 milyon lira kâr etmiş, 2017 yılında Varlık Fonuna devredilmiş. Tarih o gün başlamış ve bugüne geliyor, 2017 yılında 2 milyar 676 milyon kâr ediyor, devredildiği yılda; 2018'de 2 milyar 481 milyon zarar ediyor Varlık Fonuna devredildikten sonra. 2019'da ikiye katlıyor, 5 milyar 613 milyon zarar ediyor Varlık Fonuna devredildikten sonra. BOTAŞ'ın net zararı bir önceki yıllara göre yüzde 25. Nasıl zarar eder? Üreticiden, sanayiciden teminat mektubu alıyor, parası mı kaldı? Yok. Vatandaş doğal gazını bir ay ödemediği zaman hemen doğal gaz kesiliyor. Ucuz mu satıyor? Avrupa, doğal gazı 120 dolara satarken, bizim ülkemizde -ortalama diyoruz- 250 dolar. Fiyatları da öğrenemiyoruz, kaçta alındığını da öğrenemiyoruz, ne Meclisteki milletvekillerimiz ne KİT Komisyonundaki arkadaşlarımız kaçta alındığını öğrenemiyoruz, şimdi diyoruz ki, "Türkiye ortalama 280 dolara alıyor." diye basına, her tarafa açıklama yapıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Varlık Fonuna devir sonrası BOTAŞ batmıştır. Şimdi altyapısı hazırlanıyor. Ne yaptık? Yabancı ülkelerdeki BOTAŞ'a bağlı şirketlerin KDV'siz, vergisiz devir yetkisini verdik. Her türlü gaz alımı ihalesinden de muaf tuttuk, şimdi BOTAŞ'ı Kamu İhale Kanunu'nun dışına çıkarıyoruz. Değerli milletvekilleri, yazık! İktidar milletvekillerine de sesleniyorum: Yazık! Bu kurumu yok etmeyin, içini boşaltmayın. Sonuç nereye varacak? Bir yıl sonra çıkıp açıklama yapacaksınız, diyeceksiniz ki: "BOTAŞ zarar ediyor, BOTAŞ'ı satacağız." Sonuç buna gidiyor. Adım adım içerisini boşaltarak o kurumu yok edip sonucu nereye getireceksiniz? Çünkü artık yol bitti, köprü bitti, inşaat bitti; AKP nasıl yürüyecek? Gazla yürüyecek, gazla, tek derdi gazla, artık BOTAŞ'ın ihalesiz gazlarıyla, AKP öyle yürüyecek.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Dursun Ataş

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Bedri Yaşar

Kayseri

Adana

Samsun

Orhan Çakırlar

Fahrettin Yokuş

Lütfü Türkkan

Edirne

Kayseri

Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ
(Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Türkkkan...

Sayın Oral...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Başkanım, 12'de ben konuşacaktım.

BAŞKAN – Siz telefonda konuşuyordunuz Sayın Türkkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Efendim, çok özür diliyorum, ben 13'te konuşayım.

BAŞKAN – Sayın Oral, buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; her ne kadar 12'nci madde üzerinde söz aldysak da ben 13'üncü madde üzerinde konuşacağım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime Enerji Bakanlığımız noktasında, önemli potansiyeli olan Karadeniz'deki doğal gaz havzalarının bulunmasında emeği geçen herkese teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk Millî Mücadele'den sonra "Siyasi, askerî zaferler ne kadar büyük olursa olsunlar ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa kazanılan zaferler kalıcı olamaz, az zamanda kaybedilir." veciz sözüyle önemli bir noktaya temas etmiştir. Günümüzde bu bağlamda ekonomik bağımsızlığın en kritik noktası enerji kaynaklarının kullanımı ve enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasıdır. Bu noktada yükselen bir hegemon güç dünyada göze çarpmaktadır, bu güç Çin'dir. Çin, Kuşak-Yol Projesi adını verdiği çok boyutlu çalışmasıyla Çin Seddi'nden Avrupa'ya uzanan ekonomik bağları kontrol altına almayı hedeflemektedir. Bu noktada Çin özellikle Türkiye cumhuriyetlerini ve Türkiye'yi hegemonyası altına almaya çalışmaktadır. Çin, Doğu Türkistan'da Müslüman Türk kardeşlerimize modern bir soykırım uygulayan otorite, baskıcı bir ülkedir. Türkiye olarak bu hususta ön almalı ve Türkmenistan gibi bir doğal gaz zengini, Azerbaycan gibi bir petrol zengini ve Kırgızistan gibi altın ve maden zengini kardeş ülkelerle çok daha etkin anlaşmalar yapabilmeliyiz. Türk Keneşi çatısı altında enerji iş birliği çok daha kapsamlı bir organizasyona ulaştırılmalı, OPEC benzeri bir organizasyonun öncülüğünü ülkemiz yapabilmelidir. Ekonomik bağımsızlığın ve enerjide özgürlüğün yolu Türk dünyasından geçmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, görünen o ki, Varlık Fonu garabetini aklamak, yandaş enerji firmalarını kurtarmak amaçlı bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Enerji ve modern üretim dağıtım firmaları tabii ki önemlidir. Onların daha rahat hareket etmesi ülke ekonomisine katkıdır ancak bu kolaylıklar vatandaşlara yansımıyorsa bu ekonomik bir ihanettir. Şimdi bakıyoruz ortalama rakamlarla Elektrik Üretim AŞ'nin 15 kuruşa sattığı elektrik halka 39 kuruşa, tarımsal sulamaya 50 kuruşa verilmektedir. Kolaylıklar neden zor şartlarda tarım yapmaya çalışan çiftçimize yansımamaktadır? Cumhurbaşkanına kanunla şirket kurma ve yönetme yetkisi verenler, Varlık Fonuyla denetimsiz işler yapmaya heveslenenler seçim bölgem Polatlı'daki, Bala'daki, Haymana'daki ve bütün yurttaki çiftçiye hatırlamayı bırakın rüyalarında bile görememektedirler. Çoğu enerji firması için çerez parası olacak 100 bin liralık sembolik cezalar keserek, erteleme yaparak, Kamu İhale Kanunu'nu baypas ederek yandaş enerji firmalarını zengin etmeye niyetlenenler, şeker pancarı için, soğan ve buğday için canını dişine takanları, emekçi çiftçiye görmezden gelmektedirler. Çiftçi mağdurdur, elektrik borçları bellerini bük müştür. Çiftçimiz elektrik fiyatlarının azaltılmasını, ödemelerin mesken abonesi gibi değil hasat tarihlerine uygun yapılmasını istemektedirler. Şunu unutmayın: Yakarsa dünyayı garipler yakar. Bu vebal seçim sandığında da dünya hayatında da ahirette de sizlerin yakasını eminim ki bırakmayacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe görüşmelerimiz sürüyor. Önümüzdeki ay, Genel Kurulda bütçe görüşmelerini gerçekleştireceğiz inşallah. Bu vesileyle, taşeronların kadroya geçişlerinde yaşanan bir eşitsizliğin de giderilmesi için adım atılması çağrısında bulunmak istiyorum. Kamu iktisadi teşebbüsleri yani KİT'lerde çalışan ve kadroya geçen pek çok taşeronla aynı işleri yapan emekçiler üç yıldır kadro umuduyla beklemektedirler. Eşit işe eşit ücret, eşit işe eşit itibar şarttır; adalet emekte tecelli etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Karayollarında, PTT'de ve pek çok kurumda kadro bekleyen taşeronlara bir müjde verelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurunuz Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, 8'inci maddenin görüşmeleri esnasında HDP İğdır Milletvekili Habip Eksik'in kürsüde konuşması sırasında İğdir Milletvekilimiz Yaşar Karadağ'ı kastederek ve partimizin de adını zikretmek suretiyle sarf ettiği sataşmalı sözleri vardır. Biraz evvel tutanakları da getirttik, bu konuşmaya ilişkin İğdir Milletvekilimiz Yaşar Karadağ gerekli açıklamayı yapacaktır efendim.

BAŞKAN – Maddeyi oylayıp hemen sözü vereceğim Sayın Karadağ'a.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Karadağ...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- İğdir Milletvekili Yaşar Karadağ'ın, İğdir Milletvekili Habip Eksik'in 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YAŞAR KARADAĞ (İğdir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

8'inci madde görüşmelerinde Halkların Demokratik Partisi İğdir Milletvekili Habip Eksik, özel idareye alımlarla ilgili 25 kişilik personel alımından bahsetti ve devamında "MHP'li milletvekilinin aynı soyadını taşıyan yeğeni alındı. Soyadları aynı, insanların yüzleri dahi kızarmıyor." dedi. Devamında usulsüzlük yaparsa, haksızlık yaparsa insanların yüzlerinin kızarması gerektiğini ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında ismi geçenlerin yüzlerinin kızarması gerektiğini söylemiş.

Sayın Başkanım, bununla ilgili İğdir İl Özel İdaresini aradım; 25 kişilik alım yapılmış, doğrudur ama taşeron firmaya kurayla alınmış. Artı, nüfus müdürlüğünü aradım, benim soyadımı taşıyan binin üzerinde kişi olduğunu söyledi nüfus müdürlüğü. Şimdi, binin üzerindeki Karadağ soyadını taşıyan insanlardan birinin kuraya girme hakkı da mı yok? Bu cüreti, bu haksızlığı, bu iftirayı, bu utanmazlığı nereden alıyor bu arkadaşlar?

Artı, konuşmalarına bakıyoruz, işte "Karadağ'daki zaferi gölgeliyor." Rusya'yla canciğer kuzu sarması olmuşuz. Metzamor Nükleer Santrali Türkiye'nin en büyük sorunu, doğrudur. Ben, burada, tüm Gazi Meclisin huzurunda söylüyorum: HDP ilk

belediyeyi aldığında Ermenistan'dan heyetler geliyordu, orada canciğer kuzu sarması oluyordunuz. O heyetler defalarca geldi, görüştünüz. O heyetlerle neler görüşüyordunuz? Onlara söyleseydiniz o Metzamor Nükleer Santrali'ni kapatmalarını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Şimdi, bunun dışında, rahatsız olduğunuz konuları biliyoruz. Orada 2 bin PKK'lı, Ermenistan saflarında ASALA terör örgütünün devamı olan PKK'lılar imha edildi, onlardan rahatsız oluyorsunuz değil mi? Bu Gazi Meclisin çatısı altında insanlara iftira atmak, insanları yüzleri kızarmakla suçlamak en büyük edepsizlik, en büyük utanç kaynağıdır.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi, bu kadar celallenecek bir şey yok. Eğer sizin akrabanız değil ise dersiniz ki: "İsim benzerliği, akrabam değildir, dolayısıyla doğru bir bilgi değildir."

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Peki, akrabası giremez mi yani? Akrabası giremez mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bakın, akrabasının girip girmeyeceğini tartışmıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Diyorum ki: Akrabanız değilse "İsim benzerliğidir." dersiniz, biz de "Yanlışı oldu demek ki." diye cevap veririz, mesele kapanır ama siz meseleyi bambaşka yerlere getirdiniz. Yani bu, uzunca bir tartışma tabii, kayyum atanmış bir yerden söz ediyoruz çünkü.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Hayır!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Nasıl hayır?

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Belediyeden bahsetmiyorum, özel idareden bahsediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama siz belediye seçimlerinden sonra Ermenistan'dan gelmiş olan heyetlerden söz ediyorsunuz. Gelmişler İğdır'a, belediyeyi de ziyaret etmişler.

Şimdi, Ermenistan resmen Türkiye'nin düşman olduğu bir devlet mi? Yok, değil. Ermenistan ile Türkiye'nin açıkça bir düşmanlık kaydı mı var? Yok, değil. Heyetler gelmiş, belediyeyi de ziyaret etmişler görüşmüşler. Bunda ne ayıp var, ayıp olan ne, onu anlayamadık yani. Buradan çıkıp ta nerelere gittiniz. Çünkü neden biliyor musunuz? Zayıf olduğunuz ve hatalı olduğunuz bir konu varsa mutlaka ama mutlaka konuyu başka yerlere getirerek işin üstünü örtme konusunda epey ustalaşmışsınız. Durum budur yani. Konu bir tane isim benzerliğinden bambaşka bir yere geldi. İğdir Belediyesine kayyum atandığı zaman siz o kadar demokrat idiysezen eğer, itiraz etseydiniz kayyum atanmasına. İğdir Belediyesini kaybedenler kayyum atandığı zaman zil çalıp oynadılar, sizler de bunlardan birisiniz, öyle değil mi? Kayyumu desteklemediniz mi? Bunların hepsini biliyoruz. Neyi tartışıyoruz ki burada?

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın milletvekilimiz HDP milletvekilinin konuşma tutanağındakini tekrarladı. Burada sataşmanın ötesinde hem hakaret var ve ön yargıyla peşin hükümlü, âdeta iftira atıyor. Milletvekilimiz de buna cevap veriyor. Bu yalanı söyleyen ve iftira atanın yüzü kızarması gerekir. Milletvekilimiz, nüfus müdürlüğünden soruyor: Binden fazla Karadağ soyadlı var. Giremeyecek mi? "Akrabanız değilse mesele yok." diyor. Yani milletvekilimizin akrabası bir iş için müracaat edemeyecek mi, ekmek mi vermeyeceksiniz, su mu içmeyeceksiniz, nefes mi aldırmayacaksınız? Yani bu nasıl bir anlayıştır? Tepkisi buna sayın milletvekilimizin.

Dolayısıyla bu ifadeler kabul edilebilir değil. Önce bu sözleri geri alsın. "Türkiye Büyük Millet Meclisinde isimlerinin anılmasından utanç duyarlardı." dedi. Utanç duyması gereken bu sözleri sarf eden milletvekilidir. Milletvekilimizin utanacağı bir durumu yoktur.

Teşekkür ederim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç...

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, şöyle bir şeyin olduğunu Türkiye'deki herkes biliyor, burada da çok tartıştık bunu, çok tartıştık. Şu andaki iktidarda –siz de iktidar ortağısınız- sadece belediyeler için demiyoruz, devletin bütün kurumları için diyoruz; nepotizmin her tarafta hâkimiyet kurduğunu biliyoruz. Sizin ilçe ve il örgütlerinizin, sizlerin partilerinin onayından geçmeden hiçbir yere hiç kimse alınmıyor; bu belli, her tarafta böyle, sadece burada değil, her tarafta böyle. Yani Türkiye'nin neresinde, hangi ilinde sorarsanız sorun, iş başvurusunda bulunanların, ister belediyelere olsun isterse kamu kurumlarına olsun, AKP ve MHP dışından olanlara, partilerden onay verilmediği sürece, iş başvuruları kabul edilmiyor; bunun bir gerçek olduğu biliniyor. Biz de bunu eleştiriyoruz, "Bu da bir örnek mi acaba?" diye konuşulmuş. O yüzden "Akrabam değil." diyorsa vekil, biz bundan dolayı "Yanlışımış." deriz; akrabası idiye o zaman başka, konuştuğumuza devam ederiz. Yani bu konuda, kimsenin ekmeğiyle suyuyla oynadığımız yok ama siz herkesin ekmeğiyle suyuyla oynuyorsunuz. Sizin partilerinizin onayından geçmeyen hiç kimse kamu kurumlarında ve belediyelerde işe giremiyor; mesele budur esas olarak. Bunu bilmiyor muyuz, görmüyor muyuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay.

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Sayın Oluç'un bu ithamlarını ben reddediyorum. Bizim, Milliyetçi Hareket Partisi olarak öyle bir çalışmamız yoktur ve tekrar ediyoruz: Bu, kura çekimi ve üstelik İğdır'da basın huzurunda bir kura çekilmiş. Diyor ki: "Akrabası değilse mesele yoktur." İsterse kardeşi olsun, insanların bir iş için müracaata hakkı yok mudur vatandaş olarak?

Neticede, taşeron firmada şoförlük yapacak insanlar alınıyor. Yani bu, bir vatandaşlık hakkı olarak görülmüyor mu insanlara? Velez ki akrabası olsun, kura çekilmiş diyoruz, kurayla tespit edilmiş, soyadı tutan bir vatandaş; bunu bir siyasi istismar konusu yapmak son derece yanlış, haksızlıktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Oluç, var mı...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, son bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

28.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Akçay, söylediklerimi siz aslında anladınız, polemikçi o şekilde devam ettirmemize gerek yok, bizim eleştirimizin ne olduğu belli. Fakat madem, hani "Birisinin akrabası işe alındığı zaman bundan niye gocunuyorsunuz?" diyorsunuz ya; ben de diyorum ki kimsenin ekmeğiyle, işiyle sorunumuz yok ama mesela, bizim arkadaşlarımızın akrabası olduğu için işten çıkarılanlar var belediyelerde, kayyum atanmış olan belediyelerde; siz ekme, iş, aş konusunda bu kadar hassassanız, akrabası olduğu için işten çıkarılanlar konusunda da -yani ilkesel bir duruş varsa ortada- hassas davranmanız gerekiyor değil mi? Biz her iki konuda da ilkesel bir duruşa sahip olunması gerektiğini söylüyoruz ama öyle olmuyor.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay.

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, kimsenin ekmeğiyle oynanmasını, yargı kararı olmaksızın işine son verilmesini tasvip etmediklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biz kimsenin ekmeğiyle oynanmasını, subjektif, yargı kararı da olmaksızın işine son verilmesini tasvip etmeyiz. Öncelikle, HDP'li belediyenin kaç kişiyi işten çıkardığının rakamını bir döksünler bakalım, belediyeyi HDP aldıktan sonra kaç kişinin işine son vermişler, kayyumdan sonra kaç kişi alınmış; o da ayrı bir merak konusudur yani. Yani mesele uzar gider, hiç gerek yok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurunuz Sayın Keven.

30.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Ziraat Bankası ve Halk Bankasının görevde yükselme sınavıyla ilgili değişik illerden çok sayıda şikâyet geldiğine, kamu bankalarında görevde yükselme sınavları ve idareci atamalarında liyakatin ve şeffaflığın temel alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ziraat Bankası ve Halk Bankasının, personellerine yönelik yaptığı görevde yükselme sınavıyla ilgili değişik illerden çok sayıda şikâyet iletilmektedir. Görevde yükselme sınavında 60 olan barajdan dolayı, Yozgat'ta belli isimler ve ülkemizin genelinde insanlar devamlı 59 puanla bırakılmaktadırlar. Kamu bankaları görevde yükselme sınavında ve idareci atamalarında liyakati ve şeffaflığı temel almalıdır. Yapılan banka sınavlarının soru ve cevaplarının şeffaf bir şekilde açıklanmasını talep ediyorum. Kamu bankalarını yapacakları sınavları soru işaretine yer vermeyecek bir şekilde yapmaya davet ediyor, bundan sonra yapılacak bu sınavları yakinen takip edeceğimi ilan ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.13

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3116) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 238) (Devam)

BAŞKAN – 238 sıra sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

13'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 13'üncü maddesiyle değiştirilen 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinden "ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri" ve "(çöp gazı dâhil)" ibarelerinin, (m) fıkrasından "veya enerjinin sisteme verildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını, (b) bendine "belediye atıklarını" ibaresinden sonra gelmek "(Belediye Atıklarının Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-4 listesinde (8) işaretli atıklar)" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Tacettin Bayır

İzmir

Müzeyyen Şevkin

Adana

Çetin Osman Budak

Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Manisa

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Kadim Durmaz

Tokat

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ
(Kayseri) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır.

Buyurunuz Sayın Sındır. (CHP sıralarından alkışlar)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Sayın Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii bu maddeye baktığımızda “yenilenebilir enerji” “yeşil enerji” gibi kavramlar sanki öne çıkıyormuş gibi bir algıya kapılabiliriz.

Değerli arkadaşlar, yenilenebilir enerjinin ne olduğu bir şekilde tanımlanıyor ama neden yenilenebilir enerjiye ihtiyacımız olduğunu bir iki cümleyle ifade etmek istiyorum, bu ifademden sonra bu kanun maddesinin aslında ne kadar sakıncalı bir madde olduğunu anlamak daha kolaylaşır.

Değerli arkadaşlar, yenilenebilir enerji... Normal şartlarda enerji korunur, enerji yok olmaz, kaybolmaz; sadece şekil değiştirir, form değiştirir. Dolayısıyla, enerjinin yenilenmesi söz konusu değildir, enerji kaynağının yenilenebilir olmasıdır esas olan. Şimdi, yenilenebilir enerji kaynaklarına neden ihtiyaç duyuyoruz? “Neden?” sorusunun yanıtını küresel ısınma, iklim değişikliğinde buluyoruz. Nedir küresel ısınma, iklim değişikliği? Atmosferdeki özellikle sera gazı emisyonlarının artması... Sera gazı dediğimiz ki özellikle de karbon, karbondioksit, metan gazı, su buharı gibi atmosferden içeri giren güneş enerjisinin dışarı çıkmasını engelleyerek hem ısı hem ışık enerjisini yer kabuğunda saklaması ve bunun yarattığı bu sera gazı etkisiyle ısınmanın artıyor olması. Peki, atmosferdeki karbon oranını arttıran nedir? Tabii ki normal karbonun bir döngüsü vardır; bitkiler fotosentez yoluyla atmosferdeki karbonu alırlar, maddeye dönüştürürler ve gelişir, büyürler. Dolayısıyla, ormanlaştırma, bitkisel üretim, yeşil coğrafya ne kadar artarsa atmosferdeki karbon da o kadar maddeye dönüşür ve tutulur.

Oysaki bakın, atık lastik var mesela bu maddede. Lastik iki şeyden üretiliyor: Bir, doğal kauçuk; iki, sentetik kauçuk ki sentetik kauçuk özellikle yüzde 24'ünü teşkil ediyor, doğal kauçuk yüzde 19'unu; geri kalan başka birçok dolgu maddesi de var. Yüzde 19'u doğal kauçuktan gelen... Bir kere ormansızlaştırmaya neden oluyorsunuz ve atmosferdeki karbon oranının artmasına neden oluyorsunuz doğal kauçuk üzerinden. Sentetik kauçuk ise bir fosil yakıt ürünüdür ve yer altındaki milyonlarca yılda birikmiş, ısı ve sıcaklık altında, basınç altında birikmiş fosil yakıtları yer üstüne çıkararak atmosfere katıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, yerkürenin daha doğrusu Endüstriyel Devrim'in başından bugüne yüzde 35 oranında karbon emisyonu artmış durumda. Neden? Fosil yakıtlar üzerinden. Oysaki bu araba lastikleri, araç lastikleri ağırlıklı fosil yakıtlar içeren lastikler ve bunları siz “Enerjiye dönüştürüyorum.” diyerek aslında yenilenebilir enerji kavramına, mantığına aykırı bir iş yapıyorsunuz. Fosil yakıtların, lastiğe dönüştürülmüş fosil kökenli yakıtların enerjiye dönüşümü. Yani, kömürden, termik santralden enerji üretiminden hiçbir farkı yok değerli arkadaşlar, mantık olarak hiçbir farkı yok. Bu madde o nedenle sakat. Bu maddede birtakım değişiklikler getirildi, birtakım önergeler de gelecek biliyorum.

Bakın, bir kere “atık” ve “artık” kavramlarını birbirine karıştırmayalım, ayıralım. “Bitkisel artık” başka şeydir “atık” başka şeydir. Bitkisel artık organik bir maddedir; atık, mesela tarımsal ya da bu maddede geçen kentsel atık veya belediye atığı dediğiniz atık her şey olabilir; organik olmayan, fosil kökenli her şey, plastik her şey olabilir. Bu kanun maddesine girerek aslında örtülü başka şeylerin de, bu enerji tesislerinde üretimine imkân veriliyor.

Bakın “Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla,” diyor. Bu maddede biyokütle tarımında araç lastiği var, lastik ham maddesi tamamen ithaldir, dolayısıyla lastiğin kendisi ithal edilmiş bir madde, zaten biyokütle tanımına girmez ve biyokütle biyolojik kökenli bir kütledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Dünya literatüründe “biomass” diye geçer, biyolojik kökenli bir maddedir. Oysa araç lastiğinin biyolojik hangi özelliği var, içerisinde çok az bir oranda var olan doğal kauçuktan öte?

Şimdi, burada “tarımsal atık” demek, “tarım” “hayvan” “orman” “su ürünleri atığı” demek yanlış bir ifade bir kere; “tarım atığı” demek yanlış, “bitkisel atık veya artık” deyin, “bitkisel;” “hayvansal atık veya artık” deyin. Yoksa “tarım atığı” dediğinizde hani, tarımda kullanılan ilaçların kutuları da aklınıza gelebilecek birçok şey de bunun içerisine girer. Burada, gerçekten saklanmış, çok tehlikeli ifadeler var.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla burada, tehlikesiz ürünler... Tehlikesiz ürünü kim belirliyor değerli arkadaşlarım, kim belirliyor? Zaten bu, ömrünü tamamlamış lastiklerle ilgili yönetmelik var. Yönetmeliği okursanız bunlarla ilgili öyle kolay kolay bir iş de yapamazsınız. Yani bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Son sözüm, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu madde kendi içinde çok tehlikeli, çok gizlenmiş, örtülü amaçları, hedefleri içeriyor. Yenilenebilir enerjiyle ilgili söz konusu kanun teklifi, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ve aynı zamanda ilgili yönetmeliklere aykırı ve “yenilenebilir enerji kaynağı” kavramına aykırı birçok husus içeriyor. Enerji üreteceğim derken, yenilenebilir değil, tam tersine, fosil yakıtları, gizlenmiş kimyasal artıkları ve atmosferi kirletic gaz emisyonlarını artırıcı iş ve işlemlere neden olacak bir değişikliktir bu; kanun teklifinin içindeki bu madde özellikle. Bunu kesinlikle kabul etmediğimizi bir kez daha altını çizerek ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle değiştirilen 5346 sayılı Yasa'nın 3'üncü maddesinin (b) bendinde yer alan “belediye atıklarını (çöp gazı dâhil) ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri” ibaresinin çıkarılmasını ve bende “kentsel organik atıkları” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Züleyha Gülüm

İstanbul

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurunuz Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddeyle Kocaeli, Düzce ve Erzincan'a bir kötülük yapılacak, yapılmaya devam edilecek. Kayseri, Çorum, Konya ve Ankara'ya da yine, yeni kötülükler yapılacak. Bakın, 2016'dan beri devam eden bir yasadan bahsediyoruz, yeni bir yasa değil, bunu ilk önce söyleyelim, 2016'dan beri bu yanlışlık devam ediyor. Gönül isterdi ki biz bir yasayla 2016 yasasını ortadan kaldıralım ve lastikten yenilenebilir enerji elde etme gibi bir yanlışlığı bitirelim ama böyle olmadı.

Şimdi ben bu teknik meseleleri size kısaca özetlemeye çalışayım. Biyolojik maddelerden, yapılardan biyokütle oluşur, biyokütle buna denir ve organik olmayan enerji kaynaklarından da yenilenebilir enerji oluşturulabilir, bu böyledir ama yasanın bize getirdiği böyle değil. Organik olmayan maddelerin termokimyasal işlemlere tabi tutulması suretiyle son derece ağır kanserojen maddelerin ortaya çıkması mevzubahis.

Bakın, 2016'den beri devam eden fabrikalar var. Bakın, benim vekili olduğum Kocaeli Arslanbey'de Kartepe Endüstriyel Geri Dönüşüm AŞ 2016'dan beri zehir saçıyor. Lastikten piroliz metoduyla, biyokütle tanımının içine giremeyecek bir şekilde bir enerji elde ediyor, para kazanıyor ve insanlar kanser oluyor. Erzincan'daki fabrikanın da görüntüsü burada. Şimdi, bu fabrikalara teşvik veriyoruz, devlet teşvik veriyor, kilovat başına 13,3 sent kazanacaklar. Onlar para kazanacak, bizler hasta olacağız, kanser olacağız, hastanelere koşturacağız; onlar daha da zengin olacaklar, köşeyi dönecekler.

Şimdi, değerli arkadaşlar, aslında öyle bir yasa ki "Borcu yoktur." yazısı getirmeniz gerekir arabanızı satmayı düşündüğünüz zaman ama bu fabrikalara "Borcu yoktur." yazısı getirmene gerek yok." diyor. Ki bu şirketler EPDK'ye olan borçlarının ancak yüzde 4'ünü ödemişler. Çok düşük maliyetle enerji elde ediyorlar, yüksek faturayla insanlara satıyorlar. Demirbaşları da yenilemiyorlar. Böylece son derece yanlış bir metot izleniyor.

Şimdi, biz bu yasada getirilen değişikliklere karşı direndik ve orman atıklarıyla ilgili hususta endüstriyel maddelerin yakılması, endüstriyel olmayanların çıkarılması sağlanmış oldu ama şu anda yasa eğer geçerse lastikten ve çöpten elde edilecek enerji sonrası hava kirlenecek ve kanser olacaksınız.

Bakın, değerli arkadaşlar, ben Kocaeli'de on yedi yıl boyunca göğüs hastalıkları uzmanı olarak çalıştım. Benim işim akciğer; alerjik astım, bronşit, akciğer kanseri. Kocaeli'de gittikçe artan bir şekilde hastalıklar vardır ve 2016'daki bu fabrikalarla ve 2020'de gelecek fabrikalarla bu hastalıkların artacağı apaçık bellidir. Ben buradan Kocaeli halkına da Düzce'ye de Erzincan'a da Kayseri'ye de Çorum'a da Konya'ya da ve tüm Türkiye toplumuna sesleniyorum: Büyük bir yanlışla imza atılıyor. Bakın, biz diyoruz ki 2016'daki yasa geri çekilsin. Adına istediğiniz kadar "piroliz yöntemi" deyin, adı değişmiştir ama bu biyolojik olmayan bir metottur, biyokütle tanımı içine girmez ve sonuçta petrol yakma, kömür yakma gibi bir anlamı içerir. Sonuçta biz bu maddenin "organik atık" şeklinde değiştirilmesi gerektiğini söylüyoruz. Buradaki piroliz yöntemiyle -istediği kadar iddia edilsin- lastikten, çöpten enerji elde etme karşısında organik maddelerden enerji elde edilebileceğini söylüyoruz. Bu da mümkündür değerli arkadaşlar. Organik atıklardan geri dönüşüm yapılabilir, yapılmaz diye bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Evet, termokimyasal işlemle organik olmayan ürünlerden elde edilen yakıtlar hiçbir şekilde yenilenebilir sayılmamalı, böylece çevreye, iklim ve atık politikalarına vereceği zarar engellenmelidir değerli arkadaşlar.

Şimdi, biz tekrar, Cumhuriyet'i bu yanlıştan dönmeye çağırıyoruz. Gerçekten, bu 13'üncü madde son derece önemli. Araştırdık da inceledik de uzmanlarla da görüştük, Sayın Elitaş'la da görüştük ama ben bu geçecek maddenin son derece zararlı bir madde olduğunu, insanları kanser edecek bir madde olduğunu yakinen biliyorum, bir doktor olarak da yakinen biliyorum, karşılaştığım vakalarla yakinen biliyorum. Binlerce karşılaştığım vakaya yeni binlerce vakalar eklenecek ve halkımız zehirlenecektir. Elinizi vicdanınıza koyarak bir an evvel bu yanlıştan vazgeçin.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri," ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Bedri Yaşar

İmam Hüseyin Filiz

Dursun Ataş

Samsun

Gaziantep

Kayseri

İbrahim Halil Oral

Fahrettin Yokuş

Lütfü Türkkan

Ankara

Konya

Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan.

Buyurunuz Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bak, alkışlıyorum da Başkanımızı, görüyorsunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Allah razı olsun, umarım söyleyeceklerimi de alkışlarsın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O zaman gidiyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sayın Bülent Turan'a teşekkür ediyorum, alkışladığını ifade ediyor; umarım söyleyeceklerimi de alkışlayacaktır. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben 12'nci madde üzerine söz almıştım ama milletvekillerimizin konuşma sıralarını organize edeceğim diye o arada geç kaldık. 13'üncü maddeyi görüşüyoruz ama 12'nci maddeyle alakalı fikirlerimizi beyan edeceğim.

Bildiğiniz gibi Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı var, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun geçici 4'üncü maddesi uyarınca TPAO, Türkiye karasuları ile uluslararası sular dâhilinde petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim ve taşıma faaliyetleriyle ilgili yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, herhangi bir parasal sınır gözetmeksizin istisna hükümlerine tabi tutuluyor. Bu maddeyle, yani 12'nci maddeyle ilgili aynı prosedürden BOTAŞ ve bu şirketlerin bağlı olduğu ortaklıkların da yararlanmasını sağlıyor bu madde.

Kamu İhale Kanunu'nun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veya kamu kaynağı kullanılan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir; özetle, kamunun harcadığı paranın tabi olduğu usul ve esasları belirlemektir. Kamu yararına olmayan bu maddeyle -yani 12'nci maddeden

bahsediyorum- bir kamu kurumunun daha kanunun amacından uzaklaştırılması söz konusu olmuştur ki bu, doğru değildir.

Kamuyuoyunun malumu olduğu üzere maalesef ülkemizde en çok değişen mevzuat, Kamu İhale Kanunu. Yayınlandığı tarihten itibaren Kamu İhale Kanunu kaç defa değişebilir; 1, 3, 5, 10, 20, 50, 100?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 100...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Ya, 190 defa... 190 defa Kamu İhale Kanunu değişmiş zamanınızda.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Uydurmak zor oluyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Burada şu soru aklıma geliyor: Yasaya göre mi ihale, ihaleye göre mi yasa? (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Ne demek istediğimi anladınız herhâlde. "İhaleye göre bir yasa kotaralım." İhaleyi yaparken yasayı da bizim gibi marabalarla yaptırırsınlar. İhaleyi kotaranlar başkaları, marabalar burada, biz yasa yapıyoruz. O kotaranların da hepsini tanıyoruz. Maalesef Hükümet bu kanunu kendine bir engel olarak görüyor. Niçin engel olarak gördüğünü de hepimiz biliyoruz. Çünkü Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiği günden beri keyfîlik, rüşvet, yolsuzluk, eş dost, akraba kayırmayı önlemek amacıyla karşısına çıkan tüm engelleri yıktı bugüne kadar, hepsini yok etti, zira işine gelmiyordu. On sekiz yılda bunu görmeye alıştık. Kamu yararına olmayan birçok kanun değişikliği gibi konuştuğumuz bu değişiklik de âdeta bu amaca hizmet etmektedir.

Daha geçen ay BOTAŞ bir ihaleyle gündeme geldi. Kamu İhale Kanunu'ndaki "pazarlık usulü" ihale başlığı altında acil hâllerde yapılan ihale türü olan 21/B var, daha çok Karayolları ihalelerinde görüyoruz onları. Ancak bununla birlikte son üç yılda diğer kamu kurumları da Karayollarına özenmiş, kıskanmış ve pazarlık usulü yapılan büyük ihaleler kervanına BOTAŞ da katılmış. Ne yazık ki oldukça büyük bir ihale olmasına rağmen yaklaşık maliyeti 324 milyon 845 bin 67 lira olan Ambarlı-Pendik deniz doğal gaz boru hatlarının iyileştirilmesi ihalesi, 19 Ekimde pazarlık usulüyle yapılmış ve bu ihale BOTAŞ'ın ihale ilanları sayfasında görünmüyor. Pazarlık usulü kime gitti? Orada var. Duruma bakar mısınız? Arkadaşlar, bakın, ben size bir şey söyleyeyim, bu makamlarda oturan arkadaşlara sesleniyorum: Bu kurumlar baki, sizler fânisiniz. Bu kurumlar marifetiyle birilerinin yaptıkları yolsuzluklara alet olursanız bu baki kurumlar kalacak ama sizler bunun hesabını vermek zorunda kalacaksınız. Boşuna, milletin menfaatine uygun olmayan, sadece birilerine hizmet etmek amacıyla kullanıldığınız bu durumlara son verin. Kendinize de yazık ediyorsunuz, geleceğinizde de yazık ediyorsunuz, o şekilde anılmak zorunda kalırsınız, hesap vermek zorunda kalırsınız. Mesela bu ihalesi yapılan "21/B'yle -ihale şartnamesi de belli de bu miktarda büyük bir ihale yapılmaz, normalde ihale sayfasında yayımlanması lazım- biz hukuka uygun yaptık." diyebilirsiniz ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Öbür diliyorum Başkanım.

BAŞKAN – Estağfurullah, buyursunlar efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – ...bunun hesabı mutlaka sorulur.

Ayrıca BOTAŞ konusunda rakamların ortaya koyduğu başka bir durum daha var, bu da Varlık Fonu devrinin sonrasında BOTAŞ'ın geldiği durum. BOTAŞ da biliyorsun, bütün balı kurumlar gibi Varlık Fonuna devredildi, Varlık Fonunun başında Sayın Cumhurbaşkanı, yanında da Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak'tı. Henüz hâlâ sayfada değişmemiş zannediyorum, ismi duruyor. BOTAŞ ne yazık ki Varlık Fonuna devri sonrası sabıkalı bir kuruma dönüştü çünkü Varlık Fonuna devri sonrası şirketin borcu iki yılda 4'e katlanmış, Varlık Fonundan sonra. Varlık Fonuna niye devrettiler? "Daha iyi yöneteceğiz." diye. Yönetmek yerine 4 kat zarar etmiş. Bu borç, konutlarda kullanılan doğal gaza 2018-2019 döneminde toplamda yüzde 64 zam yapılmasına rağmen BOTAŞ'ın borcu 4'e katlanmış. Öte yandan BOTAŞ'ın zararındaki olağanüstü artış da oldukça dramatik bir boyutta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2019 yılı Kamu İşletmeleri Raporu'na göre boru hatlarıyla BOTAŞ, 2019'da 5 milyar 613 milyon liralık rekor zarara imza atmış. 2017'de 3,3 milyar lira net kâr açıklayan BOTAŞ -bakın, 2017'de 3,3 milyar lira kâr açıklamış- 2018'de 2,5 milyar lira zarar etmiş yani kârdan 5 milyar lira geri gitmiş. Ortaya çıkan bu hesaba göre 2019'da net zarar bir önceki yıla göre yüzde 126 artmış gözükmektedir. Bütün bunlar kurumlarımızın nasıl yönetildiğinin, daha doğrusu yönetilemediğinin somut ve rakamsal ifadeleridir.

Sabrınız için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 13 – 10/05/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (4) ve (7) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (8) numaralı bendinde yer alan "biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil)," ibaresi ile "enerjisi" ibaresi madde metninden çıkarılmış, (9) numaralı bendinde yer alan "kentsel atıkların" ibaresi "belediye atıklarının (çöp gazı dahil)" şeklinde, "tarımsal hasat atıkları dâhil olmak üzere tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünler" ibaresi "gıda ve yem değeri olmayan tarımsal atıkları, endüstriyel odun dışındaki orman ürünleri" şeklinde değiştirilmiş, (10) numaralı bendinde yer alan "doğal su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayalardan elde edilen su, buhar ve gazları" ibaresi "su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayaların enerjisini taşıyan su, buhar ve gazları" şeklinde değiştirilmiş, (14) numaralı bendine "süreler" ibaresinden sonra gelmek üzere "miktarlar" ibaresi eklenmiş, (16) numaralı bendinde yer alan "fiyatların çarpılması suretiyle," ibaresi "fiyatların çarpılması suretiyle Türk lirası olarak veya" şeklinde değiştirilmiş, (6), (11), (13) ve (15) numaralı bentleri yürürlükten kaldırılmış ve ikinci fıkrasında yer alan "20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundaki" ibaresi "14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundaki" şeklinde değiştirilmiştir.

"4. EİGM: Enerji İşleri Genel Müdürlüğünü,"

"7. EPIAŞ: Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,"

Bülent Turan

Çanakkale

Tamer Dağlı

Adana

Erkan Akçay

Manisa

Hamza Dağ

İzmir

Ahmet Özdemir

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, gıda ve yem değeri olan tarımsal atıklar ile endüstriyel odun ürünlerinin YEK Destekleme Mekanizması kapsamından çıkarılması doğrultusunda düzenleme yapılmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeye geçiyoruz.

Sayın milletvekilleri, 14'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır; ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir. Bu önermeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Zeynel Özen

Oya Ersoy

İstanbul

İstanbul

İstanbul

Murat Çepni

Ali Kenanoğlu

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

İzmir

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Dursun Atas

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Bedri Yaşar

Kayseri

Adana

Samsun

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

Konya

Edirne

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyette ki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ

(Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Murat Çepni.

Buyurunuz Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; evet, yenilenebilir enerji tartışmasını daha çok yapacağız çünkü tümüyle bir istismar alanına dönüşmüş durumda, yenilenebilir enerji adı altında yürütülen enerji politikaları doğaya ve insana çok ciddi zararlar vermekte.

Bu maddeyle kurulu güç sınırı olmaksızın tüm HES'lerin YEKDEM'e dâhil edilmesi amaçlanıyor. Şimdi, enerji üretimi içerisinde yenilenebilir enerji toplamı yüzde 44 yani toplam enerji üretimi içerisinde yenilenebilir enerjinin oranı yüzde 44. Yine, HES'lerin yenilenebilir enerji üretiminin içerisinde yüzde 29 oranı var. Yani, HES'lere dönük bu yürütülen koştur koştur siyasetin sonuçları bunlar. Yani, yenilenebilir enerjiler içerisinde esas payı HES'ler barındırıyor. Dolayısıyla HES'ler bu paydan kaynaklı artırılmaya çalışılıyor ve artırıldıkça da doğal olarak YEKDEM'den alınan para artıyor.

Şimdi, HES'ler yenilenebilir enerji içerisine dâhil edilmediğinde bu oran yüzde 15'e düşüyor. Yani HES'ler dışındaki yenilenebilir oran yüzde 15. Dolayısıyla bu rakamlar aslında iktidarın yenilenebilir enerji politikasını bir biçimde ortaya koyuyor. Ve bu HES projelerinin ömrü elli yıl, maksimum elli yıllık bir santral ömründen bahsediyoruz. Türkiye'de 690 tane HES var ve yüzlercesi daha yolda, proje hâlinde.

HES projeleri regülatör, su iletimi hatları, yükleme havuzu, cebri borular ve santral ünitelerinden oluşur. İnşaat süreci ise beton santrali, taş kırma tesisi, şantiye, depo alanı gibi bölümleri kapsıyor.

Şimdi, bunları -zararlarına geldiğimizde bu çok detaylı olarak anlaşılacak- şundan dolayı söylüyoruz: Akarsulara zarar veriyor yani HES'ler akarsuları hem kurutuyor hem de akarsuların suyunu azaltıyor. Rize'nin Güneysu ilçesindeki Gürgen Deresi, Trabzon Çaykara'daki Balkodu Deresi buna örnek olarak verilebilir; bu dereler kurumuş durumda. Yine Karadeniz'deki HES'lerin sular üzerinde yarattığı tahribat çok sayıda veriyle önümüzde duruyor; suların azalması, balıkların yok olması ve benzeri. Akarsular yok oluyor. Aynı zamanda, açığa çıkan toz ise hem canlı hayatını hem insan hayatını hem de bitki örtüsünü ortadan kaldırıyor, kilometrelerce alanda çok ciddi zararlar yaratıyor.

Yine, çıkan hafriyat... Çünkü HES'in kuruluşunda çok büyük bir inşaat açığa çıkıyor, dolayısıyla bu inşaatın hafriyatı da çoğunlukla dere yataklarına dökülüyor. Ağaçlar kesiliyor yani iletim hatları dâhil olmak üzere bu inşaat sürecinde çok sayıda ağaç kesiliyor. Yine, dinamitlerden kaynaklı olarak yer altı suları yok oluyor. Şimdi, bu Karadeniz'in toprak yapısı ağacı tutma kapasitesi zayıf bir toprak. Dolayısıyla dere yataklarında yapılan HES'lerin çevresindeki ağaç kesimleri, işte Giresun'da olduğu gibi toprak kaymalarına, doğal olarak da büyük felaketlere sebep oluyor.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de bu politika nasıl savunuluyor? Bir enerji ihtiyacı üzerinden tarif ediliyor. Biz başından beri söyledik, tekrar ediyoruz: Türkiye bir enerji ihtiyacından kaynaklı bunları yapmıyor, tam tersine bir rant ihtiyacından kaynaklı bunları yapıyor çünkü bu HES şirketleri esas olarak sarayın doğrudan talimatıyla çalışan şirketler. 2019 itibarıyla, kurulu güç kapasitesi, elektrik kurulu güç kapasitesi 91.946 megavat. Peki, en büyük puant talebi ne? Yani talebin en yüksek olduğu andaki tüketim ise 45.374 megavat. Peki, talepten fazla üretim olduğu hâlde enerji ihtiyacı nasıl oluyor da ortaya çıkıyor? Üretimin düştüğü koşullarda nasıl oluyor da hâlâ enerji talebi var? İşte, iktidar enerji talebini şişirerek yenilenebilir enerji üzerinden de kendi fosil yakıt projesini de geliştiriyor. Yani, Avrupa'yla yaptığı Paris İklim Anlaşması'nda kabul edildiği üzere, yenilenebilir enerji kapasitesini yükseltirseniz, fosil yakıt hakkınızı artırabilirsiniz. Dolayısıyla, HES üzerinden böyle bir politika geliştiriliyor.

Biz, burada, son olarak talebimizi şöyle ortaya koyuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Örneğin, Hasankeyf bir HES'tir; dolayısıyla, yaşamı, tarihi, insanı, insan sağlığını tümüyle kötü, zararlı bir biçimde etkileyen projenin kendisi asla yenilenebilir enerji statüsünde olamaz. HES'ler yenilenebilir enerji statüsünden derhâl çıkartılmalıdır ve yenilenebilir enerji insana, doğaya, doğal hayata ancak faydalı olduğu koşullarda "yenilenebilir" biçiminde tarif edilebilir. Dolayısıyla HES'ler bunun dışındadır ve buradan derhâl çıkartılmalıdır.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurunuz Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

14'üncü madde, kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten, lisanssız elektrik üretim faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri enerjiyi o günkü reel fiyat üzerinden satışlarını içeriyor. Bizim de desteklediğimiz bir madde. Genelde bu tür üretimleri kimler yapıyor? Sanayiciler

yapıyor, bunun paralelinde de özellikle belediyelerimiz yapıyor. Ama belediyelerin en büyük problemlerinden biri şu: Bu yatırımları yapabilmeleri için Çevre ve Şehircilik Bakanlığından müsaade almaları gerekiyor, bu müsaadeleri aldığı takdirde bu tür yatırımları yapabiliyorlar. Ama maalesef, son dönemde, kendi belediyelerimizden biliyorum, bir sürü talepler oluştu ama hâlâ -ben de bilfiil takip ediyorum- bunlardan ciddi oranda sonuç alamıyoruz. Hâlbuki bu çok önemli yani Türkiye'nin sanayisi geliştikçe doğal olarak enerjiye de ihtiyacı her daim olacaktır. Dolayısıyla zaten enerji faturalarının üzerinde 8-9 çeşit ilaveler var, TRT payından tutun, bilmem nereye kadar; zaten bu faturalar tahsil aracı, vergi toplama aracına dönüştü yani dolayısıyla, hiç olmazsa kendi üretimlerini kendileri sağlarsa bu konuda ciddi adımlar atılmış olur; bu da bizim desteklediğimiz bir madde.

Diğer taraftan, tabii, Türkiye'nin özellikle yenilenebilir enerji kaynakları konusunda henüz daha üretiminin yüzde 6'sı, yüzde 7'si bunlardan karşılanıyor; diğeri, diğer sistemlerden kaynaklanıyor. Burada en temel mesele şu: Ya, nelerden ürettiyoruz enerjiyi? Hepinizin bildiği gibi, hidroelektrik santraller, termik santraller, rüzgâr, güneş, biyoenerji, biyokütle, hatta deniz dalgası da dâhil... Türkiye'nin üç tarafı deniz ama henüz Karadeniz'in o çılgın dalgalarından bizim bölgemiz de dâhil hâlâ enerji üretmeye başlamadık; bunlardan da üretmek mümkün. Bizim burada üzerinde durduğumuz temel konu şu: Enerji üretirken çevresel faktörleri dikkate alma yani bu ÇED raporları alınmadan sisli işler bir başlıyor, ondan sonra bölgedeki sivil toplum kuruluşları ile yatırım yapanlar arasında bir kavga başlıyor; git mahkemeye, gel mahkemeye derken bu arada yatırımlar da bitmiş oluyor. Bunun bir tane örneği, işte bizim Çarşamba'daki büyük biyokütle tesisi; hâlâ davalar devam ediyor ama diğer taraftan neredeyse üretime başladı, başlayacak. Yine aynı şekilde, Samsung Kavak'ta Şahin Dağları'nda altın arama faaliyetleri; çevrecilerin hepsi ayağa kalktı, yapmayın, etmeyin derken maalesef orada da sondajlar başladı.

Şimdi, burada temel mesele şu: Özellikle bu elektriğin dağıtımıyla ilgili, dağıtım şirketlerinin işletme haklarının devriyle beraber, süreleri dolmaya başladı, her birinin yirmi yıllık-yirmi beş yıllık süreleri vardı, bu süreler dolmaya başladığı andan itibaren özellikle sisteme yatırım yapmamaya başladılar. Dolayısıyla belli bölgelerde, özellikle, bu enerji taleplerini karşılamada zorluklar gösteriliyor; işte "Burada trafo yeri yok, iki yıl sonra, üç yıl sonra geliriz." gibi meselelerden bahsediyorlar. Zaten bunların yatırımlarını yapanlar da bu işletme hakkını devralan şirketlerin önemli bir kısmının alt şirketleri; bu alt şirketlerin marifetiyle fiyatlarını da kendileri organizasyon ediyor, kendi oluşturdukları rakamlarla da bu yatırımları yapmaya çalışıyorlar. Bu konuda ben şimdi bu kürsüden uyarıyorum, gelecekte çok ciddi problemlerle karşı karşıya kalırız, işletme hakkını devralırken devlet çok ciddi faturalar ödemek zorunda kalır.

Tabii süre sınırlı. Bol miktarda doğal gaz ithal ediyoruz. Son dönemde bu ikinci, üçüncü, dördüncü müjdeleri de duyduk ama ben şahsen, Karadeniz'de doğal gaz bulduğumuzu söylemişti, tabii hepimiz mutlu olduk. Ne zaman devreye girer, nasıl olur; hazır, yetkili arkadaşlarımız buradayken bununla ilgili bilgi verilerse iyi olur çünkü biz özellikle doğal gazda yüzde 99 oranında dışarıya bağımlıyız, sadece yüzde 1 gibi küçük bir rakam Trakya'daki gaz sahalarından elde ediliyor ama o da yerli olmasına rağmen -biz onun adına yerli diyoruz ama- o da yine Kanadalı bir şirket, Trakya'daki gazı onlar ürettiyorlar, onların vasıtasıyla da biz bu gazı satın alıyoruz.

Yine, bunun yanı sıra, özellikle bu ruhsat süreleri var, hepinizin bildiği gibi bu lisansların devri meselesi var. Buna da artık bir şekilde çekidüzen verilmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Artık gerçek yatırımcıların, gerçek aktörlerin bu alanda da yer alması lazım. Bu konuyla ilgili, özellikle bu ruhsatların devri konusunda devletin bir tedbir alıp yatırım yapmayanların ruhsatlarının iptal edilmesi lazım. Böyle bir şey var ama maalesef işte YEKDEM süreleri uzadıkça bunlar yine orta yerlerde gezip dolaşıyorlar.

Son günlerde devreye giren biyokütleler var, biyogaz var. Biyogaza diyeceğimiz bir şey yok, bu bildiğiniz çöplerdeki mayalama yöntemiyle elde edilen metan gazının kullanılmasıyla elde edilen enerji. Bu daha çok hayvansal ve bitkisel atıklardan elde ediliyor ama son günlerde gündeme gelen biyokütle, bunun sayısı çok olmamakla beraber -gerçi 6'ncı madde tekliften çıktı ama- bunlarda kullanılan yakıtlarla, işte buhar veya -arkadaşlarımız ifade ettiler- ısıyla enerji ürettiyorlar. Arkadaşlar, bunların yerini seçerken lütfen tarım arazilerine değil, daha çok, kullanılmayan arazilerin tercih edilmesi, yerleşim yerlerinden belli kilometreler konularak bu tesislerin yapılması önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) - Tabii, bugün belki gündemde değil ama rüzgâr santrallerinin çıkardığı sesler bile insanların beyinde çok farklı problemler oluşturuyor bunu da buradan söylüyorum. Belki bugün gündeme gelmiyor ama gelecekte bu da gündeme gelecektir. Bununla ilgili tedbirlerin alınmasında da fayda var. Bu madde bizim de desteklediğimiz bir madde.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 14'üncü maddesiyle değiştirilen 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6'ncı maddesinin ilk fıkrasındaki "on" ifadesinin "beş" şeklinde değiştirilmesini ve aynı fıkranın sonuna "YEKDEM mekanizmasına dâhil edilecek üretim tesislerinin güç sınırı (50 MW). Kurulu güç kapasitesi bu sınırın üstünde olan tesisler YEKDEM desteklerinden yararlanamaz." cümlelerinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Kadim Durmaz

Tokat

Baha Ünlü

Osmaniye

Müzeyyen Şevkin

Adana

Çetin Osman Budak

Antalya

Tacettin Bayır

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

Burhanettin Bulut

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, pandemi aciliyeti ve gerçekten de arkadaşların talebi doğrultusunda, biraz daha, ek süre talebinin olmaması yönünde bir hassasiyet göstermenizi özellikle istirham ediyorum.

Önerge üzerinde söz isteyen Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü.

Buyurunuz Sayın Ünlü. (CHP sıralarından alkışlar)

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri; 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanunun 18'inci maddesiyle yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında uygulanan kira, izin ve irtifak indirimlerinin lisans tarihinden itibaren uygulanmasına on yıl daha devam edilmesi ve kapsamın 2025 yılına kadar işletmeye girmiş olan işletmeler olarak düzenlenmesi öngörülmüştür. Madde, daha çok, şirketler lehine, şirketlerin eksikliklerini gidermeye ve sorunlarını çözmeye yöneliktir.

Geneline baktığımızda, teklifin halk ve çevre sağlığını göz ardı ettiği, vatandaşlarımızın elektriğe kolay ve ucuz erişimini sağlamadığı ve vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm aramaya yönelik olmadığı anlaşılmaktadır. Örneğin teklifin 35'inci maddesinde “Bakanlık, denetim yetkisini EPDK de dâhil olmak üzere kısmen veya tamamen ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilecek ve yetki devredilen kuruluşların denetim işlemleri için yapmak zorunda olacağı masraflar Bakanlık bütçesinden karşılanacaktır.” hükmü yer almaktadır.

Dağıtım şirketlerinin denetimi mutlaka yapılması gereklidir ancak kanunda yer alan “İhtisas sahibi kurum ve kuruluşlar” tanımında yer alan kurum ve kuruluşların yeterlilikleri konusunda yeterli açıklama yoktur. Bu hususun da değişiklik önerisinde detaylandırılması gerekmektedir. Dolayısıyla bu kurum ve kuruluşlar hangi ölçütler dikkate alınarak belirlenecektir? Zira lisans sahibi elektrik dağıtım şirketleri özel mevzuat hükümleri çerçevesinde düzenlemeye tabi olarak faaliyet göstermektedir.

36'ncı maddede ise üreticilerin bağlantı bedelinden muaf olmaları önerilmektedir. Bu durum 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'nci maddesiyle çalışmaktadır. Bağlantı tarifi ancak lisans sahibi dağıtım şirketleri tarafından kendi faaliyetleri çevresinde önerilir ve kurum tarafından onaylanır. Üretim şirketlerinin böyle bir tarife önerme yetkisi bulunmamaktadır. Ayrıca geçmişte bu tür yatırımları kendi yapan üretim şirketlerine haksız bir uygulama yapılmış olacaktır. Bu nedenle, talep haksız uygulama doğuracağından olumsuz değerlendirilmektedir.

Teklifin 40'ıncı maddesinde ise fiyat eşitleme mekanizması ve ulusal tarifenin 2025 yılına kadar uzatılması önerilmektedir. Bu sebeple, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun tarifeler ve tüketicilerin desteklenmesiyle ilgili 17'nci maddesiyle bu da çalışmaktadır. Bu nedenle, elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması, rekabet ortamında şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması, kayıp ve kaçakların azaltılması, bölgesel tarifeye geçilmesi ve çapraz sübvansiyonların sona erdirilmesini amaçlayan kanun hükümlerinin şimdiye kadar uygulamaya alınması gerekmektedir. Bu süreç hep ertelenmiş olup şimdi Meclise sunulan kanun teklifiyle de 2025 yılına kadar bir kez daha ertelenmesi istenilmektedir. Hâlbuki bölgeler arasında işletme ve yatırım maliyetleri, kayıp ve kaçaklar nedeniyle farklı olmasına rağmen tüm tüketiciler ülke genelinde aynı birim bedeli ödemeye devam etmektedirler. Fiyat eşitleme mekanizmasıyla devam ettirilen çapraz sübvansiyonun tarifi kötü yönde etkilediği herkes tarafından kabul edilen bir husustur. Bu nedenle, kanunun özüne uygun olarak bu teklifin kabul edilmemesi, ulusal tarifenin uygulamasının meydana getirdiği çapraz sübvansiyonun bir an önce sonlandırılması, elektrik kayıp kaçak oranlarının bölgeler bazında en uygun değerlere çekilmesi için uygulama ve denetleme mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 14'üncü maddesi ile 5346 sayılı Kanun'un değiştirilen 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “EPDK tarafından Türk Lirası kuruş/kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedelini” ibaresinin “lisans süresi boyunca elektrik piyasasında oluşan saatlik piyasa takas fiyatının yüzde onbeşinin YEK Destekleme Mekanizmasına katkı bedeli olarak ödenmesi koşuluyla lisanslı üretim faaliyetine geçilmesine ilişkin ve/veya lisansız üretim faaliyeti kapsamında üretilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi için, elektrik piyasasında oluşan piyasa takas fiyatını” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan
Çanakkale
Tamer Dağlı
Adana

Erkan Akçay
Manisa

Ramazan Can
Kırıkkale
Ahmet Özdemir
Kahramanmaraş

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekeği okutuyorum:

Gereke:

Önergeyle lisanssız üretim faaliyeti kapsamındaki tesislerin on yıllık sürenin bitiminden itibaren Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek usul ve esaslar kapsamında lisanslı üretim faaliyetine geçmesine imkân sağlanması ve lisanssız üretim faaliyetinde bulunan tesislerde üretilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisine bu süre sonrasında uygulanacak fiyatın elektrik piyasasında oluşan piyasa takas fiyatını geçmemek üzere belirlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 15'inci maddesiyle değiştirilen 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 6/A maddesindeki “on” ifadesinin “beş” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan
Kocaeli
Özgür Ceylan
Çanakkale
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa

Müzeyyen Şevkin
Adana
Kadim Durmaz
Tokat

Ahmet Kaya
Trabzon
Tacettin Bayır
İzmir
Çetin Osman Budak
Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan.

Buyurunuz Sayın Ceylan. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 238 sıra sayılı Teklif'in 15'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sermayenin memleketimizde daha kolay hareket etmesi için hazırlanmış bir torbayla daha karşı karşıyayız. Biliyorum, çılgınlığımız bir kulağınızdan girip diğerinden çıkacak. Bu ülkede yaşayan milyonlar "Doğanın talanını bu denli kolaylaştıran bu düzenlemeler Meclisten geçirilirken neden sesimize ses vermediniz? Neden çılgınlığımız olmadınız? Bu milletin yükleri taş kesilmemiş temsilcilerini uyandırıp duygularımıza tercüman olmadınız mı?" diye sorduklarında, onlara "Evet, sesinize ses olduk, derdiniz derdimizdi, anlattık, anlattık, anlattık." diyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin oksijen çadırı olarak tabir edilen Çanakkale, doğal güzelliğiyle Kaz Dağları ve Salda Gölü, Ordu, Sinop, Samsun, Artvin, Bursa, Manisa, Muğla, Aydın, Munzur Vadisi ve son olarak Tokat sermayenin ortasındaki balık olmayacak. Nasıl olsa denizin de denizdeki balığın da sahibi yok anlayışıyla memleketin dağını taşını delenler, verimsiz HES projeleriyle akarsuların, derelerin boynuna ilmek geçirenler bilmelidir ki belki bugün buradaki destekçi milletvekillerinin parmaklarıyla bu torba yasalaşabilir ancak teklifiniz bu ülkenin yurttaşlarının vicdanında hiçbir zaman karşılık bulmayacaktır.

Vahşi madencilik faaliyetlerini kolaylaştıran ve sermayenin önünü açan bu yasaya karşı ülkenin sivil toplum örgütleri direniyor, meslek odaları direniyor, yaşam alanları talan edilen halk direniyor. Kaz Dağları'ndaki yüz binlerce ağacı ve barındırdığı yaşamı yok edenlerse avuçları patlarcasına alkışlıyor.

Değerli milletvekilleri, pandemi gerekçe gösterilerek doğa ve yaşam savunucularına 500 bin lirayı aşan cezalar kesildi bu ülkede; şimdi, icra takipleri başladı bu güzel insanlara. Peki, ne diyor bu insanlar? "İçme suyumuz zehirlenmesin, daha fazla ağaç kesilmesin diye her türlü zorluğa rağmen mücadelemizden vazgeçmedik. Maden işletmesi kapanana ve tahrip ettikleri alan onarılana kadar Kaz Dağları'nı terk etmeyeceğimize, haklı mücadelemizi kazanana kadar direneceğimize, her ağacı tek tek savunacağımıza söz verdik." diyor. Saraydan imtiyaz bekleyen bu şirketler bilmelidirler ki bu ülkenin kurtuluştan kuruluşuna her aşamasında olan ve yedi düvele meydan okuyan, ulusun geleceğini ipotek altına alan kapitülasyonları yırtmış, atmış bir siyasi parti var. O siyasi parti ki yetkisini halktan, cesaretini Türkiye Cumhuriyeti devletini kuran ebedî Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten alır. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan milletimize söz veriyoruz; yapılacak ilk seçimlerin ardından bu ülkenin dağına taşına, havasına, suyunu göz diken, vahşi madencilik faaliyetlerini kolaylaştıran bütün düzenlemeler iptal edilecektir. 6'ncı maddenin halkın sesine kulak verilerek torbadan çıkarılmış olması sevindiricidir. Ancak torbanın sermayeye alan temizliği yapan diğer maddeleri yerinde duruyor.

Değerli milletvekilleri, bu teklifte çeşitli isimlerle 21 milyar lira kaynak aktardığınız enerji sektörüne kolaylaştırıcı düzenlemeler var, şirketlere yeni imtiyazlar var ancak vatandaşın faturasını hafifletecek tek bir madde yok.

Redevans sözleşmesi yapan firmalar için ÇED yenileme şansını kaldırılıyorsunuz. Peki, ÇED mevzuatı öncesi ruhsat alan işletmelerde durum ne olacak? Bu teklife göre onlar da ÇED'siz devam edecek. Zamanında ödenmeyen ruhsat bedelleriyle ilgili madde yumuşatılarak maden şirketlerine kıyakçılık var. Maden ve enerji şirketlerini daha da zenginleştirirken köylüyü toprağından edecek, ülkemizin son kalan yaban yaşam alanlarını da yok edecek bu torbaya karşı olduğumuzu bu kürsüden bir kez daha haykırıyorum.

Şairin de dediği gibi: "Saraylar, saltanatlar çöker/ Kan susar bir gün/ Zulüm biter/ Menekşeler de açılır üstümüzde/ Leylaklar da güler/ Bugünlerden geriye/ Bir yarına gidenler kalır/ Bir de yarınlar için direnenler."

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

16'ncı madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 16'ncı maddesinde değiştirilen 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6/B maddesine "ilgili usul ve esaslar" ibaresinden sonra gelmek üzere "6 ay içinde" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Kadim Durmaz

Tokat

Müzeyyen Şevkin

Adana

Çetin Osman Budak

AntalyaManisa

Ali Haydar Hakverdi

Ankara

Tacettin Bayır

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi.

Buyurunuz Sayın Hakverdi. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şu yaşadığımız pandemi sürecinde nefes alabileceğimiz yeşil alanların kıymetini bir kez daha aslında hatırladık. Doğa

acı bir şekilde bize kendini hatırlatmaya devam ediyor. Küçük bir virüs bile aslında nefesimizi kesiyor ve ne saray ne padişah ne kral dinliyor. Bizlerin bu yaşadıklarımızdan bir ders çıkarması lazım. Doğaya, canlıya, yeşile, kurda kuşa saygı duymamız lazım. Hepimizin, çocuklarımızın gelecekte yaşanabilir bir ülkeye ihtiyacı var ve bunun çalışmasını hep birlikte yapmamız lazım.

Şimdi Genel Kurulla bir fotoğraf paylaşmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, lütfen, şu fotoğrafa bir bakar mısınız; burası Mamak. Bu fotoğrafa bakıp da midesi bulanmayan bir vekil arkadaşımız var mı ya da şu fotoğrafın müsebbibinden yüreği soğumayan bir vekil arkadaşımız var mı? Parti ayrımı olmaksızın, elinizi vicdanınıza koyun, şuna cevaz verebilecek bir milletvekili arkadaşımız var mı içimizde?

Yine, bir başka fotoğraf, burası da Mamak. Sayın Can, iyi biliyorsunuz, her gün gelip giderken geçtiğiniz yol. Burası Hatip Çayı, burası dere yatağı. Bu dere yatağına bu inşaatın yapılmasına cevaz verecek, "Hayırlı olmuş." diyebilecek bir milletvekili arkadaşımız var mı içinizde, sorarım size.

Şimdi, Mamak, Meclise sadece 6 kilometre uzaklıkta ve Ankara'nın en büyük ilçelerinden biri; 665 bin de nüfusu var. Maalesef, yirmi bir yıldır aynı zihniyet tarafından yönetiliyor. Ben otuz beş yıldır burada yaşıyorum ve maalesef, yirmi bir yıldır bu zulme maruz kaldım.

Şimdi, bir Mamak türküsü var, birçok arkadaşımız bilir:

"Geldiğimizde otlar yemyeşildi

Ve kuzeydeydi güneş,

Kömür deposu boşaldı işte

Mamak'a sonbahar geldi."

Maalesef, Mamak'ta yeşil kalmadı, doğal yaşam alanı kalmadı; maalesef, Mamak'ta betondan nefes alacak yer kalmadı.

Başka bir şey daha: Değerli arkadaşlar, burası yine Mamak. Burası, Tuzluca'yı, Natoyolu, Şahintepe ve Şirintepe gibi çok büyük mahallelerin tam ortasında bir alan. Burası sosyal donatı alanıydı, AK PARTİ'li meclis üyelerinin kararıyla birlikte ticaret ve konut alanına çevrilerek satıldı, yine betonlaştırıldı geçtiğimiz ay ve 3. İdare Mahkemesinin buraya dair iptal kararı vardı, maalesef, hukuka tecavüz edilerek buraya beton yapıldı ve kime satıldı biliyor musunuz? AK PARTİ'li bir meclis üyesinin yakınına satıldı maalesef. Açtım telefonu, sordum, dedim ki: "Niye sattınız burayı?" Dediler ki: "Borcumuz vardı." Mamak Belediyesi iki ay önce bir Bakanlığın çevre düzenlemesine tam 580 bin lira para harcadı sanki üstüne vazifeymiş gibi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Rayiciyle satmadı mı ama?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Devam edeyim.

Bakın, 580 bin lira harcamış, oysaki Bakanlığın bütçesi Mamak Belediyesinin bütçesinin tam 120 katı değerli arkadaşlar, tam 120 katı. Parti ayrımı yapmaksızın bütün vekil arkadaşlarımdan buradan vicdanına sesleniyorum: Artık yaşadıklarımızdan bir ders alalım, doğanın kanunlarına karşı gelinmez. Bakın, en çok da bugünlerde nefes alacak alanlara ihtiyacımız var bizim. Bizim bir sözümüz var Sayın Başkan "İmam Hüseyin'i seversen..." deriz; İmam Hüseyin'i severseniz değerli arkadaşlar, çocuklarımızın geleceği için bu talana lütfen artık bir son verin.

Buradan Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'a da seslenmek istiyorum. AK PARTİ Grup Başkanı, AK PARTİ Genel Başkanı veya Varlık Fonu Başkanı Erdoğan'a diyeceğim hiçbir şey yok, ondan bir beklentim de yok ama cumhurun Başkanı olan Erdoğan'a buradan seslenmek istiyorum: Meclise sadece 6 kilometre uzaklıkta yaşayan vatandaşların, yoksulun, yaşlının, çocuğun, sokak hayvanlarının, kurdun kuşun hakkı talan ediliyor. En çok da iktidar sahibi olarak burada sorumluluk ve vebal Sayın Erdoğan'ındır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinde geçen "ilave edilir" ibaresinin "eklenir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Zeynel Özen

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

Tulay Hatimoğulları Oruç

Adana

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurunuz Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu görüştüğümüz enerji torba yasasına yaşam savunucuları, ekoloji örgütleri, emek örgütleri, bilim insanları, meslek odaları, muhalefet partileri, her şeyden önemlisi doğa ve halk karşı. Bakın, bugün milletvekillerine bir çağrı yapmış az önce bahsettiğim kesimlerin tamamı ve "Bu yasa teklifi bir felakettir, bir yıkımdır, bir talan teklifidir ve Meclis Genel Kurulundan çekilmelidir. Bu amaçla yaşam hakkına sahip çıkan, doğaya duyarlı tüm milletvekillerini, siyasi görüşleri ne olursa olsun, tek ses olmaya çağırıyoruz." diyorlar; "Bizler de ekoloji ve çevre bileşenleri olarak sizlere alanlarda ve sosyal medyada tüm gücümüzle destek olacağız." diyorlar; "İsyanımızı dillendirmeye devam edin." diyorlar; "Yaşam hakkı torbaya sığmaz." diye siz Mecliste, biz dışarıda haykırmaya devam edelim." diyorlar. Evet, biz buradan bu haykırışı sürdürüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakın, GES ve RES şirketlerine ekstra destekler ve daha fazla doğa tahribatı için teşvikler verilmek isteniyor. Bir grup sermaye hem doğayı daha fazla tahrip edecek hem de doğa tahribatının üstüne bir de 83 milyonun hakkı olan hazineye oraya para devri yapılacak, önleri açılacak vesaire...

Şimdi, durum böyle iken biz en kritik soruları sormak durumundayız: Bu enerji politikası kime hizmet ediyor? Enerji fazlası olduğu hâlde bu ülkede elektrik faturalarına niye zam üstüne zam yapılıyor?

Bakın, RES'ler için deniyor ki: Yenilenebilir bir enerji. Evet, doğrudur ama devasa rüzgâr türbinleri yaşam ve tarım alanlarına kuruluyor. Çıkardığı ses, orada çevreye verdiği zararlar, canlılara verdiği zararlar ayrıca tarım arazilerine verdiği zararlar ortadadır. Ama ne yazık ki bu iktidar hiçbir şekilde bunu umursamıyor.

GES'lere bakalım. Sermayedar, güneşleme endeksinin en yoğun olduğu yerleri seçiyor. Dağlık arazilerdeki yüksekliklerin yarattığı gölgeler, bu endeksi düşürüyor. Bu da bizi doyuran ovaları, tarım alanlarını, meraları gözde GES mekânları hâline getiriyor.

Bakın, pandemi zamanında tarım politikası Türkiye'de ve bütün dünyada çok tartışmalı bir konu hâline gelmiş

durumdur. Buradan defalarca söyledik, Türkiye bir tarım ülkesidir ve tarım alanlarını, tarım arazilerini maden şirketlerine, enerji şirketlerine peşkeş çekmekten vazgeçin. Yarın bu ülke bir gıda kriziyle karşı karşıya kalabilir ve bunun bütün vebali şu anda iktidardadır. Şu anda bu torba yasayı bizlere dayatan; halkların, insanların bu kadar karşı çıkmasına rağmen, sosyal medya bu konuyla ilgili çalkalanmasına rağmen büyük bir cüretle burada halka karşı meydan okurcasına bu yasayı buradan çıkarmaya çalışmanın vebali iktidarın üzerinedir. Bakın, Türkiye’de 68 ilde 766 maden sahası için binlerce hektar alan ruhsat vermek üzere açılmış durumda, 24 Ağustosta başlayan ihalelerle.

Bakın, geçtiğimiz günlerde Adana, Mersin ve Hatay’da neredeyse her gün bir orman yangını haberi duyduk. Valilerin yaptığı açıklama neydi? Elektrik kontağı. Aylarca elektrik kontağı mı oldu bu bölgelerde? Maden şirketlerine açılacak sahalara içeren yerlerde çıktı bu yangınlar, o bölgelerde çıktı bu yangınlar. Bakın, mesela Arsus Hüyük Mahallesi’nde krom madeni projesiyle ilgili ÇED toplantısı çağırısı vardı. Bu çağırının hemen birkaç gün öncesinde Arsus Hüyük’te orman yangınları çıktı, hem de yaşam alanlarına yakın, hatta hatırlayacaksınız 70’e yakın ev ve iş yeri de yanmıştı bu yangında ve bu toplantının hemen öncesinde bu yangın çıkıyor. ÇED toplantısı, Hüyük halkının itirazları, yaptığı toplantılar ve sesini duyurması sonucu Vali tarafından pandemi gerekçe gösterilerek ertelenmiş oldu. Tabii ki pandemiye yine kendi çıkarlarınız için bir kere daha Hüyük’te de kullanmış oldunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) - Bu torba yasanın doğaya vereceği zararlardan yüreği yanan insanlar açık, net olarak şunu ifade ediyor: “Mecliste görüşülen yasa teklifi doğanın ölüm fermanıdır. Ey AKP iktidarı, doğa ve insan için iyice zararlı hâle geldin; doğadan elini çek, insanların yaşam alanlarından elini çek. Siz ve iş birliği yaptığınız sermaye, buralardan elinizi çekin; yeter artık!” (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinde geçen “Kanunun” ibaresinin “Yasanın” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Kadim Durmaz

Tokat

Zeynel Özen

İstanbul

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Müzeyyen Şevkin

Adana

Vecdi Gündoğdu

Kırklareli

Çetin Osman Budak

Antalya

Murat Çepni

İzmir

Serpil Kemalbay Pekközeği

İzmir

Tacettin Bayır

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği.

Buyurunuz Sayın Serpil Pekközeği. (HDP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce hayatını ekoloji mücadelesine adanmış olan sevgili Profesör Doktor Beyza Üstün’e buradan selam göndermek istiyorum, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde rehin tutuluyor. Umarım bizi izleyebiliyordur çünkü yine Kars Belediye Eş Başkanımız bir “tweet” paylaştı, o da cezaevinden Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bu yayınları izleyemediklerini, bu haklarının gasbedildiğini söylemişti. Beyza Üstün, doğanın talan edilmemesi için ve yaşanabilir bir doğa için mücadele etti ve biliyorum ki şu anda bizi izleyebiliyorsa büyük bir üzüntü yaşıyor.

Değerli arkadaşlar, halk işsizlikle, pandemiyle, depremle baş etmeye çalışırken AKP-MHP iktidarı şirketlere yeni imtiyazlar sağlama peşinde, yeni ihalelerin yolunu açma... Hatırlıyorsunuz, pandemi sürerken maskeleri takıp ihaleler yapmışlardı ve yeni doğa talanları peşindeler ve bu doğa talanı Karadeniz’in bütün vadilerini âdeta HES cehennemine çevirmiş durumda. Kuraklık ve ormansızlaştırma bütün coğrafyamızda almış başını gidiyor. Kaz Dağları’ndaki dehşet görüntü hiçbirimizin aklından gitmiyor, şu anda hâlâ tehdit altında, nefesimizi kesiyor ve sel felaketi yaşayan Giresun’daki manzara hepimizin gözleri önünde. Fakat bütün bunlara rağmen özel sektör yatırımcılarının işleri ve hayatları çok önemseniyor. Arkadaşlar, özel sektör yatırımcılarının hayatı önemli de Giresun’daki yurttaşın hayatı önemli değil mi, köylünün hayatı önemli değil mi, Seferihisar’daki yurttaşın hayatı önemli değil mi, Kaz Dağları’nda yaşayan Balıkesirlilerin hayatı önemli değil mi, Çanakkalelilerin hayatı önemli değil mi? Kaldı ki orası Türkiye’nin ciğerleridir. Munzur’da yaşayanların, Urfa’da yaşayanların hayatı önemli değil mi? Neden hep şirketlerin talepleri çok önemli? Neden hep özel şirketler kurtarılmaya çalışılıyor ve onlar için bir hayat planlanmaya çalışılıyor? Biliyoruz, bu yapmak istediğiniz şey, aslında yenilenebilir bir enerji şemsiyesi kılıfı adı altında yaklaşık 30-40 milyarlık bir kaynağı, halkın bütçesinden elde edilecek bir kaynağı -belki çok daha fazla, bu 2019’da 25 milyardı, 2020’de sanırım 30 milyar- HES’lerle, RES’lerle, JES’lerle, GES’lerle peşkeş çekilmek isteniyor; bütün mesele bu. Burada bir toplum faydası yok, kamu faydası yok. Cumhurbaşkanına büyük yetkiler devrediliyor. Arkadaşlar, neden tek bir kişiye bu kadar şey devrediliyor, neden? 90 milyona yaklaşıyoruz artık -83 milyon diyelim nüfus verilerine göre, göçmenleri de sayalım- bu kadar insanın çıkarı, hakkı neden bir insana veriliyor? Neden kamusal denetim mekanizmaları yok ediyor, Cumhurbaşkanı izniyle bu doğa talanının önü böylesine açılıyor? Neden ortak akıl kullanılmıyor? Maden, enerji, petrol şirketlerinin önündeki engeller Cumhurbaşkanı eliyle tek tek kaldırılıyor. Mülkiyet haklarında mı sorun yaşadık, hemen Cumhurbaşkanı bir imza atsın, hemen gasbedilsin o hak! Koruma kanunlarının, kamusal denetim şartlarının hepsi Cumhurbaşkanı’nın marifetiyle ortadan kaldırılıyor.

Sevgili arkadaşlar, enerji üretimi ne pahasına yapılıyor, bunun hiç önemi yok mu, bunu tartışmamız gerekmiyor mu? Enerji üretimi, tarım alanlarının kuraklaşması pahasına, ekolojik tahribat pahasına, endemik bitkilerin, canlıların yok edilmesi pahasına, Aydın’da JES’lerin ağaçları kurutması pahasına, Seferihisar’da portakal bahçelerinin yok olması pahasına gerçekleşiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

Bir defa bir ortak merkezden bahsedildi biliyorsunuz. Bu ortak merkez, Barış Gücü'nün parçası mı değil mi? Bunu biz hâlâ bilmiyoruz çünkü Putin'e sorarsanız, bu, Barış Gücü'nün parçası değil, Erdoğan'a sorarsanız, Barış Gücü'nün parçası. Ne kadar kuvvet bulunacak bunun içinde? 30 Türk, 30 Rus mu; 300 Türk, 300 Rus mu? Bunu da bilmiyoruz, fiziken hangi arazide, nerede olacağını da bilmiyoruz ama en azından Yukarı Karabağ'da olmayacağını biliyoruz. Peki, bunu mutlaka Ruslarla mı

yapmamız lazımdı, bunu Azeri kardeşlerimizle birlikte yapmak mümkün değil miydi? Kaldı ki bizim 2010 senesinde yapılmış bir anlaşmamız var ve o anlaşma bu tezkerenin çok ötesinde imkânlar veren bir anlaşmaydı, maalesef onu da nedense bir kalemde bir kenara koyduk. Daha da garip bir şey var: Rus Barış Gücü orada beş sene kalacak, bizim tezkere niye bir senelik; bu, yazılamaz mıydı? “Bu tezkere, Rus Barış Gücü’nün süresince geçerli olacaktır.” cümlesi yazılabilirdi, yazmadınız, niye yazmadınız fikrine geleceğim biraz sonra.

Ayrıca Sayın Hulusi Akar bugün bir açıklama yapıyor: “Bu, bir çerçeve anlaşmadır, içeriğini sonra dolduracağız.” diyor. Biz içeriğini sonradan doldurulacak bir anlaşmanın üzerinden tezkere çıkardık. Bitmedi, Azerbaycan’ın imzası var mı bu anlaşmada? Niye Azerbaycan’ın imzası var mı diye soruyorum? Azerbaycan bizim kardeşimiz ama uluslararası hukuk açısından bir üçüncü ülkede iki ayrı ülke, Türkiye ve Rusya bir anlaşma yaptılar. Şunun altını çizmek istiyorum. İktidar, maalesef Suriye’deki alışkanlıklarıyla bu meseleye baktı. Suriye’de devlet var mı? Yok, ayrı bir konu, Azerbaycan’da bir devlet var. Dolayısıyla bu biraz evvel söylediğim siyasi ve teknik sakıncaların altını maalesef çizmek durumundayım.

Peki, ne kadar kalacak? Yani Ruslar “Barış Gücü için beş sene geldik.” diyorlar. Ne zaman? Uzak kaydıyla. Ne kadar uzayacak bu? Yukarı Karabağ meselesi çözülünceye kadar. Bu hafta Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanı Yardımcısı şöyle bir açıklama yaptı: “Yukarı Karabağ’ın statüsünün belirlenmesi konusunda herhangi bir tarih belirlenmemiştir.” diye. Türkçesi nedir biliyor musunuz bu cümlelerin? “Allah kerim, biz buradayız.” demektir.

Yani dolayısıyla tabii ki işgal altındaki bölgeler kurtarılmıştır, tabii ki bizim desteğimiz olmuştur maddi, manevi ama başka bir duruma da maalesef yol açmış durumdayız biz şu anda. Yani taraf olmadığımız Azerbaycan- Ermenistan-Rusya anlaşmasına Rusya’yla yaptığımız anlaşma yoluyla biz taraf olduk. O anlaşma konusunda ne diyor biliyor musunuz Azeri kardeşlerimiz? “Tabii ki işgal altındaki bölgeleri kurtardık.” Ama şu cümleyi de ilave ediyorlar: “Yukarı Karabağ’ı Ermenistan’dan aldık, Ruslara verdik.” diyorlar. Bunu ben söylemiyorum, Azeriler söylüyor. Yani bunu niye ben burada anmak ihtiyacını duyuyorum? Şöyle makaleler var piyasada: “Sana yakıştıramadım Türkiye, sana yakıştıramadım Erdoğan.” diye biten makaleler var bugün Azerbaycan’da. Bunun sonuçlarının ne olduğu konusunda daha fazla ayrıntıya girmeyeyim.

Niye bir sene? Ben tahmin ediyorum, “seneye zaten iktidarda değiliz” demek istediniz, seneye biz geleceğiz, o zamana kadar siz bununla idare edin, biz geldiğimizde daha iyisini yapacağız. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Son cümlem, Suriye’yle ilgili bir cümle. Daha vaktim olsa daha da söyledim ama Sayın Başkanın söylediklerine riayet edeceğim. Bundan dokuz ay evvel Sayın Erdoğan “Bu Esad, 2019 Eylülündeki sınırlarına çekilecek.” dedi. Çekilmezse ne olacaktı? Çekilmezse omuz üstünde baş kalmayacaktı, hatırlayan var mı bu cümleyi? Sayın Cumhurbaşkanı söyledi bunu; biz unutmadık, halk da unutmadı ve tarih de unutmayacak.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 18’inci maddesindeki “Kanunun” ibaresinin “Yasanın” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Çetin Osman Budak

Antalya

Müzeyyen Şevkin

Adana

Tacettin Bayır

İzmir

Baha Ünlü

Osmaniye

Kadim Durmaz

Tokat

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN

KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önerge, maddedeki anlatım ve anlam bütünlüğünü sağlamayı amaçlamaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinde geçen “yer alan” ibaresinin “bulunan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

İstanbul

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Zeynel Özener

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Serpil Kemalbay Pekgözeği

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN

KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Oya Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERSOY (İstanbul) – Değerli Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu torba yasanın birçok kazananı var; 21 tane dağıtım şirketi, maden şirketleri, enerji şirketleri, doğal gaz şirketleri. Ben, burada özellikle halkın kaybettiğine dair bir madde üzerinde konuşmak istiyorum ve hepinize de -burada ne kadar varsa artık- bunu hatırlatmak istiyorum çünkü önümüzdeki hafta asıl tartışılacak bir madde ve bu yasanın en önemli ve vahim düzenlemelerinden bir tanesi. Bu maddeyle özellikle enerji şirketlerinin bedelsiz devri ve irtifak hakkında da kamu yararı aranması şartının ortadan kaldırıldığını görüyoruz. Teklifin gerekçesinde sürekli bahsettik zaten özellikle bu torba yasadaki düzenlemelerin özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerini daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak olduğunu iktidar sahipleri zaten açık açık yazmış. Ne zaman biz bir hızdan bahsedildiğini duysak hemen arkasından onun sermaye yararına birtakım düzenlemelerin, birtakım hak gasplarının geldiğini görüyoruz ve bu teklifte de hız adına kamu yararının tespitine dair denetim mekanizmalarının ortadan kaldırıldığını görüyoruz. Kamu yararı kaldırılıyor ve şirket yararına hız ve denetimsiz kamulaştırma getiriliyor bu teklifle.

Nerede acele kamulaştırma görsek yine orada özel ve tüzel kişilerin ve hazine arazilerinin özellikle gasbedildiğini ve

şirketlere devredildiğini görüyoruz.

Şimdi, bu teklifte de bu, açık bir şekilde yasalaştırılıyor. Hukuk dediğimiz şey, halkı ve doğayı korur ama siz bu teklifle özellikle sermayenin talanını yasal hâle getiriyorsunuz ve hukuka aykırı bir düzenleme yapıyorsunuz. Artık, maden, enerji, petrol şirketlerinin önünde engel olarak görülen mülkiyet hakkı ve koruma kanunlarının ve denetim kanunlarının, mekanizmalarının ortadan kaldırıldığını görüyoruz. Enerji ve üretim tesisleri için gereken taşınmazlar maddede diyor ki: Daha önce Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kamulaştırılırken ve kamu yararı kararı alınması gerekirken bu yetki, bu maddeyle EPDK'ye veriliyor. Yine aynı şekilde, dağıtım faaliyetlerine ilişkin yetki de TEDAŞ'a veriliyor. Ön lisans ya da lisans almış enerji yatırımlarında ihtiyaç duyulan taşınmazlar için, yani şirketlerin ihtiyaç duyduğu taşınmazlar için yapılan başvurular, TEDAŞ tarafından değerlendirilecek ve bu değerlendirmede kamu yararı aranmayacak ve ortaya çıkacak tablo şu: EPDK ve TEDAŞ, artık enerji şirketlerinin istediği yerlere el koymasını sağlayan kurumlar olarak anılmaya başlanacak. Yani enerji yatırımları için gereken taşınmazlar sizin tabirinizle "kolayca" kamu yararı şartı aranmadan şirketlere devredilecek.

Şimdi, şunu hatırlatmak istiyorum: Altı gündür zaten bu tartışılıyor; ekonomide ve hukukta reform çünkü AKP Genel Başkanı bundan bahsetti ve övündü. İki tane açıklamasında temel bir şey var, önemli, dikkat edilmesi gereken. Birincide dedi ki: "Ekonomideki yeni dönemin ruhuna uygun şekilde yapacağım bu düzenlemeleri." İkincisi de: Genel Başkanlarının açıklamasından temel hakların korunmasından, mülkiyet hakkının geliştirilmesine kadar düzenlemelerin bir paket içerisinde getirileceğini öğrenmiş olduk.

Şimdi, dönelim bu maddeye, işte, bu açıklamada Erdoğan'ın bahsettiği mülkiyet hakkının geliştirilmesi denilen şey var ya, işte, mülkiyet hakkının geliştirilmesi bu teklifte düzenlenmiş. Köylüden alıp sermayeye vermek, halktan alıp yandaşa vermek. Mülkiyetin el değiştirmesi süreci bu. Şimdi, bunun adı kamulaştırma falan değil. Kamulaştırma dediğiniz şey, kamunun çıkarı için özel mülkiyete ya da hazine arazilerine el konulmasını getirir ama burada kamunun çıkarı değil, bizzat şirketlerin çıkarına özel mülkiyete el konulması, köylünün, halkın malına, mümkünse el konulması düzenleniyor. Bu, çok önemli ve biz bunun daha birkaç ay önce ne olduğunu Manisa Salihli Çapaklı köyünde gördük, şimdi onu yasalaştırıyorsunuz, onu anlatacağım.

Şimdi, Salihli Çapaklı köyünde Ege Biyogaz Elektrik Üretim Anonim Şirketi; bu, biyogaz elektrik üretim santrali kurmak istiyor, önce buna işte, izin veriliyor, köylüler buna dava açıyor. Arkasından fark ediliyor ki enerji santralinin kurulacağı yer, ulaşım kapalı ve orada şirket kendi araçlarını, dozerlerini, iş makineleri geçirecek yol bulamıyor. Nereden geçiriyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

OYA ERSOY (Devamla) – Köylünün topraklarından geçiriyor. Köylüler santrale karşı çıkıyor. Çünkü santralin hemen alt tarafında köyün merası var ve santral projesi de üstelik DSI'nin su kanallarının üzerinden geçiyor. Yani bölgeyi susuz bırakacak. Köylüler dava açıyor çünkü imar planı değiştiriliyor sırf ulaşım sağlansın diye. Bu imar planı değişikliği, kadastro mahkemesi tarafından ihtiyatı tedbir kararı alınıyor, durduruluyor ama ne oluyor? Şirket, mahkeme kararını takmıyor -aynı Anayasa Mahkemesini takmayan yerel mahkemeler gibi- oradan araçlarını geçirmeye devam ediyor. Ve köylüler bunu fiilen durdurmak istiyor, karşılaşılan tablo bu. Köylüler kendi tarlalarından jandarma zoruyla boşaltılıp şirket araçları -jandarma bizzat askerleri de o araçların içine yerleştirilerek- köylülerin kendi tarlasının içine sokuluyor. Şimdi, ne zaman oldu bu? 24 Temmuzda oldu. Köylülerin 2 tane iptal davası, müdahalenin menı davası ve yol yapılmamasına dair tedbir kararı olmasına rağmen tarlaları şirket tarafından işgal edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

OYA ERSOY (Devamla) – Üstelik şirket yararı için jandarmanın seferber edildiğini görüyoruz biz Çapaklı'da. Köylüler hâlâ orada direniyor, iyi ki köylü kadınlarımız var, iyi ki kadınlar var, iyi ki biz varız ve kendi topraklarını jandarmaya rağmen koruyan köylüler var. Dava açıldı, toprakların işgaline karşı dava açıldı, suç duyuruları oldu.

Eğer bu madde burada yasalaşırsa bütün bunlar şirket lehine sonuçlanacak ve şimdi AKP bunun yasasını çıkarmaya çalışıyor bu maddeyle. O nedenle, bütün milletvekillerini, bu Meclisi köylüler için, memleket için, Çapaklı halkı için bu maddeyi reddetmeye çağırıyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 19'uncu maddesinde yer alan "itibaren on" ifadesinin "itibaren beş" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Kocaeli

Adana

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Kadim Durmaz

Çetin Osman Budak

Manisa

Tokat

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önerge, on yıl olarak öngörülen destekleme süresini beş yıl olarak değiştirmektedir. Böylelikle uzun desteklemenin enerji piyasalarında yaratacağı sorunu gidermeyi amaçlamaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 20'nci maddesiyle 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'a eklenen "GEÇİCİ MADDE 7" metnindeki "faydalanamazlar" ibaresinin "yararlanamazlar" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Kocaali
Kadim Durmaz
Tokat

Adana
Çetin Osman Budak
Antalya
Suzan Şahin
Hatay

İzmir
Ahmet Vehbi Bakırloğlu
Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Hatay Milletvekili Suzan Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Şahin.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli üyeler; 83 milyonluk nüfusu olan ve 5 milyon mülteciye ev sahipliği yapan Türkiye’de büyüme ve istihdamda hızlı toparlanma vadeden AKP hükûmeti, ekonomiyi canlandırmak için kamu bankaları aracılığıyla piyasa faizlerinin altında ve uzun vadeli krediler veriyor, istihdam kaybı ve ücretsiz izin uygulaması almış başını gitmiş durumda.

Çiftçi, esnaf, işçi kan ağlıyor. Pandemi döneminde Almanya, Fransa, İngiltere gibi ülkeler vatandaşına “Sen evine git, sağlığını düşün; kiranı, vergini, sigortanı düşünme.” derken, bizde ek zamlar, vergiler yetmezmiş gibi vatandaşın IBAN numarasıyla para isteniyor. “Devlet millete bakacakken, millet devlete baksın.” isteniyor. Telefonlarımız susmuyor; iş isteyen, faturalarını ödemediği için para isteyen vatandaşların hâli içler acısı.

Denetlenmeyelim, sorgulanmayalım diye ne kadar yasa varsa çıkarıyorsunuz, hukuk tanıyorsunuz, bunları kimse bilmesin, öğrenmesin istiyorsunuz ama nafi! Tencere kaynamıyor, millet aç, millet yoksul. Seçim bölgem olan Hatay’da da durum farklı değil. Hatay, Türkiye’nin en fazla vergi veren 7’nci ili olmasına rağmen yatırımlarda 56’ncı sırada.

Her seçim öncesi mevcut iktidar tarafından hastane sözleri verilmesine rağmen sağlık yatırımlarında da Hatay’a üvey evlat muamelesi yapılmaktadır. Arsuz, Payas ve Defne’de hâlâ bir hastane yoktur. İki yıldan beri her gün “Yarın.” denilerek ihalesi yapılmayan ilçelerimize birer entegre devlet hastanesi yapılarak ölümler engellenmelidir. İskenderun Limanı’nın bölgede önemli bir ekonomik potansiyel hâline gelmiş olması, demir çelik ve enerji üssü konumundaki Hatay’ın Türkiye’nin Doğu Akdeniz’e açılan kapısı olduğu gerçeği göz önündeyken lojistik köy ihtiyacı gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Hatay ve Osmaniye’yi kapsayan Lojistik Master Planı Sözleşmesi, 2007 yılında imzalanmış olup aradan geçen on üç yıla rağmen hayata geçirilmemiş, Türkiye, Avrupa’nın gerisinde kalmıştır.

Hatay, uluslararası bir kültür ve medeniyet şehridir ancak buna rağmen maalesef Hatay’a ulaşmak kolay değildir. Otoyollarının eksikliği, hızlı tren projesinde Hatay’ın proje dışında bırakılması, uçak seferlerinin haftada tek sefere düşürülmesi gibi olumsuzluklar görülmüyor.

Yıllarca dünya ticaretine köprü olmuş İskenderun ve çevresi, serbest bölge yapılmamıştır. 700 bin Suriyeliyi misafir eden Hatay, ek nüfusuyla 6’ncı teşvik bölgesine dahi alınabilecekken 15 ilçesinden neden sadece 6 ilçesi teşvik bölgesine alınmıştır? Hatay, Türkiye’nin en fazla vergi veren 7’nci ili olmasına rağmen ek nüfusu görmezden gelinerek neden üvey evlat muamelesi gören bir il olmuştur? Hatay’ın bütçesi yapılırken bile bu durumlar göz ardı edilmektedir.

Değerli üyeler, Hatay’ın da içinde bulunduğu 46 ilimizde narenciye ürünleri çöl sıcaklarından kaynaklı afetten dolayı zarar görmüştür, beklentilere ise cevap verilmemiştir. Ayağını diksen dal verecek verime sahip Amik Ovası gibi bir değere sahip tarım kenti olan Hatay’da çiftçi, tarlasını ekemez hâle gelmiştir. Yüksek elektrik maliyeti, dövize dayalı girdiler, baraj yetersizliği nedenleriyle sulama sorunları, çiftçinin belini bükmektedir. Çiftçi, yasal hakkı olan gayrisafi millî hasıladan yüzde 1’lik payını beklemektedir. Kredi borçlandırması değil, nakit desteği talep etmektedir.

Üretilen ürünlerin işlenmesi, muhafazası ve pazarlanmasına yönelik kurulacak sanayi tesislerine yeterli kalitede ham madde temini amacıyla, tarım ve sanayi entegrasyonunun geliştirilmesi adına, Hatay’da tarıma dayalı bir ihtisas organize sanayi bölgesi kurulmalı, 2021 yatırım programına alınmalıdır. Tarımsal sigortanın kapsamının genişletilmesini isteyen çiftçi, elektrik, su ve mazot desteği beklemektedir. Unutulmamalıdır ki, çiftçi kalkınmadan ülke ekonomisi kalkınmaz. Tarım ve hayvancılıkta ithal politikalarından derhâl vazgeçilmeli, üretime destek verilmelidir. İthal Angus kokusundan İskenderun halkı kurtarılmalıdır. AKP, yerli üreticiyi desteklemek yerine göz göre göre Türk çiftçisini bitirip yabancı sermayeye ülkeyi teslim etmektedir. Bu mudur sizin millîliğiniz sayın üyeler?

Yatırımlar yakın teşvik bölgelerine kaymakta, Hatay’a yeni yatırım gelmemektedir. Kütüphanesi, spor tesisi dahi olmayan ilçeler bulunmaktadır. Elektrikler sürekli kesiliyor, bakım, onarım, yatırım yok, denetim ve yaptırım da yok. Her tarafından medeniyet fişkıran dünya tarihî değerleri, Hatay’da yeryüzüne çıkmak için yatırım beklemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Suriye sınırında bulunan Yayladağı ve Cilvegözü Sınır Kapılarının kapatılması, Hatay’ı ve ekonomisini olumsuz etkiliyor. Sınır ticareti durdu, yatırımlar, projeler durdu, reel sektör zorda, esnaf perişan, ihracat hızla azalıyor, bavul ticareti düşüştü, esnaf kepenk kapatıyor. Sadece Hatay’da değil, tüm ülkede ekonomi durdu. Hükûmet sınır kapılarını neden açmamakta ısrar ediyor anlamak mümkün değil. Kapıları derhâl açmalı ve ekonomiyi canlandırmalısınız. Ne hastane talepleri, ne lojistik köy, ne Amanos Tüneli, ne Reyhanlı Barajı, ne narenciye soğuk hava deposu, ne hızlı tren, ne turizm desteği, ne de 5’inci teşvik bölgesi, iki yılda bir arpa boyu yol alınmadı. Hataylıların hiçbir talebi yerine getirilmedi.

Halkın çılgınlığını yüce Meclise taşıyoruz ancak nafi, bir arpa boyu yol alınmadı. AKP Hükûmeti, vatandaşın çılgınlığını duymuyor. Ekonomi çökmüş, işsizlik, yoksulluk gittikçe derinleşirken istikrarlı olan tek şey var, o da yolsuzluk ve rant.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Saraylar uçaklar size, zamlı faturalar millete; makam araçları size, otobüsler, kuyruklar millete; çift dikiş maaş size, mezarda emeklilik millete. Yemeği kim yiyorsa hesabı da o ödeyecek efendiler, yüce milletimiz, bu vurdumduymazlığın hesabını ilk seçimde soracak, AKP’ye en güzel cevabı sandıkta verecektir.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22’nci madde kabul edilmiştir.

23’üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeye okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 238 sıra sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 23'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan
Kocaeli
Kadim Durmaz
Tokat

Müzeyyen Şevkin
Adana
Çetin Osman Budak
Antalya

Tacettin Bayır
İzmir
Ahmet Vehbi Bakırloğlu
Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 23'üncü maddesi YEK destekleriyle ilgili yeni bir cetvel düzenlemektedir. Bu cetveldeki destek fiyatları bir önceki cetvelin aynısıdır. Ayrıca Kanun YEK desteklerinde dolar endeksli model yerine Türk lirasına geçildiğini hüküm altına almış olmasına rağmen yeni cetvel de dolar endeksli bir şekilde hazırlanmıştır. Önerge, bu sorunu gidermeyi amaçlamaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeninden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Dursun Ataş
Kayseri
Fahrettin Yokuş
Konya

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana
Aylin Cesur
Isparta

Bedri Yaşar
Samsun
Orhan Çakırlar
Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Isparta Milletvekili Aylin Cesur.

Buyurunuz Sayın Cesur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanunların bir ruhu olur, en azından eskiden vardı. Kanunlar ayrı ayrı torbaya girdiğinden beri yasama süreçlerinin amacı, yönü, doğrultusu konusunda belli bir bütünlüğü olmayan kanunlar kitlesiyle karşı karşıya kalıyoruz her defasında. Ve burada bir elektrik piyasası düzenleniyor sözde ama baktık içine doğal gaz piyasası var, Maden Kanunu var, ruhu olmayan bir kitleyle... Ama ben aradım, taradım bir ruh bulayım, içerisinden bir şey çıkarayım ve size gelip burada arz edeyim diye ve ortak bir bulguya rastladım. Rastladım yani... Bu kanunda yine vatandaşımız yok; ortak olan bu. Vatandaşın ihtiyaçları yok. Ne var peki kanunda? Ahbap-çavuşlar var. Peki, ne yok başka? Enerji tüketen ürünlerimizin ihtiyacına yönelik bir düzenleme yok, geleceğe yönelik vizyoner bir adım ve bir proje yok. Bunlar işte kanunun ruhunu ortaya koyuyor ve bunlar aslında iktidarın meseleyi ele almasını ortaya koyuyor.

Şimdi, elektrik piyasası ve kurum yetki görevlerini düzenliyorsunuz düzenlemesine, elektrik var ama vatandaşın, üreticinin, çiftçinin, işletmecinin, sanayicinin elektrik faturalarıyla cebinde büyüyen deliği kapatacak bir düzenleme yok.

Bakın, EPDK tarafından elektriğe geçen ekim ayında, daha yeni, yüzde 5,6 zam yapıldı ve çıkıp diyorsunuz ya hani "Bizde elektrik yine de dışarıya göre ucuz." diye. Ben biraz da buna bakayım dedim -dersimi çalıştım- fiyat karşılaştırmaları hizmeti veren Alman Verivox şirketinin sonuçlarından size sunuş yapacağım. Satın alma gücüne göre Avrupa Birliğinin en pahalı 8'inci elektriği ve G20'nin en pahalı 3'üncü elektriği bizde. Şimdi, sorun da görüldüğünden daha büyük. Neden mi? Çünkü EUROSTAT'ın 2019 elektrik verilerine bakınca bunu görüyoruz.

Hane halkı elektrik tüketiminde Avrupa Birliği ortalaması kilovatsaat başına euro üzerinden 21 sent. Bizde vatandaşımız bu meblağın yarısına yakınına ödüyor; 10,5 sent ama birim fiyat 1'e 2 oranında elektriğimiz ucuz evet, ama işte bir müstafi Bakanın dediği gibi "Vatandaş maaşını dövizle almıyor."

2019 yılı ikinci yarısının elektrik fiyatlarını bir önceki yıllara kıyasladım ve hane halkının tükettiği elektrik fiyatı yüzde 20 artmış. Hatta bakalım buna; Avrupa Birliğinde 1'inciyiz. AB ortalamasındaki artış yüzde 2 bile değil, hatta AB'deki 10 ülkede elektrik fiyatları ucuzlamış, bakın, bu artış, TÜİK'in 2019 yılı sonu için açıkladığı yüzde 11,84'lük artıştan daha fazla.

Şimdi, bir vahim durum daha, şirketlere baktım, iş yerleri tarafından kullanılan elektriğe, burada kilovatsaat başına bizim şirketler 8 sent ödüyor, Avrupa Birliği ortalaması 12 sent, yani daha iyi gibi ya ama işte satın alma gücünü hesaba katınca bu, bizim şirketlere "Batin." demek, zaten onlar da batıyorlar.

Şimdi, Avrupa Birliğinde sanayici, elektriği hane halkı tüketiminin yarı fiyatına kullanırken bizde hemen hemen eşit fiyatına kullanıyor. E, sanayici işini düzeltmeyince geri kalanını zaten malum durum... 2018 yılına göre elektrik fiyatlarında yüzde 38 artış olmuş şirketler için, Avrupa Birliğinde bu konudaki artışta birincilik gene bizde ve Avrupa Birliğindeki artışta ortalama yüzde 5. Hatta AB'deki 6 ülkede elektrik fiyatları geçen seneye göre ucuzlamış.

Şimdi buradan çıkan bazı sonuçlar var: İktidar piyasa düzenlemesi yapmaya kalkıyor ancak daha fiyat istikrarı kurulamamış yani yüzde 20 ile yüzde 40'luk zam kabul edilemez; bir.

İki: Enerjide fiyat istikrarsızlığını gidermek için yeterli yatırım yapılamamış, ham maddeye kadar enerji teknolojilerini dışarıdan ithal ediyoruz ve siz maliyeyi yönetemediğinizde -döviz artışıyla beraber- olan vatandaşımıza ve üreticimize oluyor.

Bir sonucu daha var: Euro bazında var olan sözde ucuzluk, vatandaşa değil, elektrik üretim dağıtım maliyetlerine ve şirket kârlarına giden bir ucuzluk. Dolayısıyla, bu veriler 2019'dan değerli milletvekilleri, daha 2020 verileri gelecek, bu söylediklerim euronun 6,34 olduğu zamanlara ait.

Sonuç: Bir şeyleriniz yanlış; vatandaşın, elektrik tüketen sanayicinin, çiftçinin, üreticinin, işletmelerin korunması lazım. Maliyeti vatandaşa yükleme işinden vazgeçmeniz lazım. Siftahsız kepenk kapatan esnafımızdan, geliri çok çok azalmış kısa çalışma ödeneğine ve ücretsiz izne mahkûm edilmiş 4 milyondan fazla vatandaşımızın elektrik ücretlerini almaya devam etmekten vazgeçmeniz lazım. Corona döneminde bile bir ay, iki ay kepenk kapattı vatandaşlar, onlardan elektrik ücreti aldınız ya, el insafl! Şimdi, şu an var olan politikalarınız "clientelist" yani kayırmacı politikalar, rekabet eden bir enerji piyasası yok ve Hükûmete yakın olan az sayıdaki firmanın yüksek pay aldığı oligopolistik bir yapı oluşmuş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AYLİN CESUR (Devamla) – ...belli dağıtım ve iletim alanları şirketlere paylaştırılmış, enerji alanında oyun değiştirici herhangi bir politika yok. Bu yapıyla elektrik piyasamız fayda üretir şekilde devam edemez. Bunları Karadeniz’de bulduğunuz gaz kuyusuyla filan da düzeltemezsiniz. Elektrik ve enerji alanında sektörel bir derinleşme için kurumsallaşma, profesyonelleşme ve rekabeti önceliklerinize almalısınız. Uluslararası enerji şirketlerinin kapasitesi ve verimliliğine erişmek istiyorsanız bütün bunları yapmalısınız. Kamu ihalelerinde şeffaf olmalısınız ve öngörülebilirlik piyasaları sürdüren şey, bunda da öngörülebilirlik yok.

İşte bu bahsettiğim sonuçları on sekiz yıldır hatalı özelleştirme projelerinizle ve liyakati değil de kayırmayı öne alan uygulamalarınızla bu hâle getirdiniz değerli arkadaşlar. Bunları düzeltmek için size iki tane şey lazım. Bir tanesi niyet, bir de niyet edecek gayret, o da vizyon ve liyakatle oluyor. Elektrik piyasasını düzenleyecek bir vizyon lazım. Olduğunda olmayan enerjiyi bu millet daha önce buldu, yaparız, gene yapacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Geldiğimizde önce şu kurumaya bıraktığınız GAP’ı tamamlayarak inşallah yapacağız.

Hepinize sevgiler saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24’üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesinde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Bedri Yaşar

Kayseri

Adana

Samsun

İmam Hüseyin Filiz

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

Gaziantep

Konya

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN

KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz.

Buyurunuz Sayın Filiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 238 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesiyle ilgili İYİ PARTİ Grubumuzun verdiği önerge üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlarım.

Bu maddeyle, 5346 sayılı Kanun’a ekli II sayılı cetvelin “yerli katkı ilavesi” başlığındaki “ilavesi” kelimesi “fiyatları” şeklinde değiştirilmektedir; daha doğru bir ifade olmuştur, katılıyoruz. Bu cetvelde yenilenebilir enerji kaynakları ile elektrik üretecek hidroelektrik üretim tesislerinde rüzgâr enerjisine, fotovoltaik güneş enerjisine, yoğunlaştırılmış güneş enerjisine, biyokütle enerjisi ve jeotermal enerjiye dayalı üretim tesislerinde kullanılan ve yurt içinde yapılacak imalatlar için yerli katkı fiyatları listelenmiştir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde enerji tüketiminin yüzde 40’ı ithal edilen fosil kaynaklardan karşılanmaktadır. Fosil kaynaklar çok önemli çevre sorunları yaratmaktadır. Çevre sorunlarıyla birlikte dışa bağımlılık sorununu çözmenin bir ve tek çözümü, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmektir. Ancak yenilenebilir enerji kaynakları kullanarak elektrik üreten tesislerin makine, teçhizatlarının önemli parçalarının büyük bölümü maalesef yerli imal edilememekte ve ithal yoluyla karşılanmaktadır.

Bir durum tespiti yapacak olursak küçük ölçekli, üç beş megavat gücünde uygulamalar dışında hidrolik uygulamalar için türbin ve jeneratör imalatı konusunda yerli üretimde yeterli kapasiteye ulaşılamamıştır. Döküm yöntemiyle yekpare türbin çarkı üretimi yapılamamaktadır. Dolu malzemeden boşaltma yöntemiyle yapılan çark imalatları için gerekli dövme malzeme de yurt dışından ithal edilmektedir. Bu amaçla kullanılan beş eksenli CNC tezgâhlar da ithal edilmektedir. Hidroelektrik santrallerinin türbinlerinde çark ve yatakların üretimi için dökme çelik sistemine ihtiyaç vardır, bu konuda çalışan firma sayısının artırılması gerekmektedir. Ülkemizde jeneratör üretiminde yerli üretim oranı yüzde 30 seviyesindedir. 3 megavat gücündeki rüzgâr türbinlerine ait türbin mili ve HES türbinlerine ait rotor, mil ve göbeklerinin imalatında sorunlar vardır.

Değerli milletvekilleri, burada söylediklerimle hâlihazırda yenilenebilir enerji tesislerinde kullanılan teçhizatların çoğunun ithal olduğunu belirtip yerli imalat ihtiyacını dile getirmek istedim. Ürünlerin yerli üretimiyle beraber tasarımının da yerli olması sağlanmalıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde ülkemizde AR-GE faaliyetlerinin yetersizliği ve yetkin, donanımlı AR-GE personelinin eksikliği söz konusudur. Tüm enerji alanlarında, özellikle de teknoloji geliştirmeye yönelik, önemli ölçüde insan kaynağı yetersizliği söz konusudur. Bu eksikliği gidermek için üniversitelerle, AR-GE merkezleriyle, meslek kuruluşlarıyla, ilgili kurum ve kuruluşlarla uzun ve kısa vadeli planlar yapılarak insan gücünün oluşturulmasına yönelik ayrıntılı bir yol haritası çıkarılmalıdır. Ayrıca, çok yönlü bir eğitim ve araştırma programı oluşturularak teknisyen ve ara eleman eğitiminden en yüksek derecede akademik eğitime kadar her kademede ve nitelikte eğitim planlanmalıdır. Böylece genç işsizliğimiz de azaltılmış olur.

Tüm enerji dallarında, yurt dışında çalışan uzman ve bilim insanlarının ülkemizde çalışmasının teminiyle üstün, yetenekli ve çalışan gençlerimizin de yurt içinde kalarak çalışmalarını cazip kılacak mekanizmalar geliştirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bütün alanlarda, farklı araştırma üniversiteleri tarafından gerçekleştirilen AR-GE çalışmalarının birleştirilmesi, bakanlıkların ve üniversitelerin birlikte çalışmaları, yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları yerli teknolojileri geliştirme yönünde olmalıdır. Eğer bunlar yapılmazsa ülkemiz başka ülkelerin pazarı olmaya devam eder, yüksek maliyetlerle elektrik üretimi sonucu sanayi ve tarım sektörüne uğrar; vatandaş elektrik parasını ödeyemez hâle gelir, çile çekmeye devam eder diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Ataş...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş’ın, Kayseri ilinde çalışanlarını kısa çalışma ödeneğiyle izne gönderen bazı belediyelerin israfı, keyfi harcamaları kısımlarının, vakıf ve derneklere yaptıkları desteklerini kesmelerinin hem belediye hem çalışanlar hem de şehir için faydalı olacağına ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekonomik krizin giderek derinleştiği, pandemi sürecinin uzadığı, kış aylarında kömüre, doğal gazla, elektriğe yapılan ödemelerin arttığı bu zor dönemde hemşehrilerimiz hayatta kalma mücadelesi verirken, Kayseri’deki bazı belediyeler, çalışanlarını “kısa çalışma ödeneği” ve “ücretsiz izin desteği” adı altında izne göndermekte; bu zor durumu fırsata çevirmeye çalışmaktadır.

Seçim zamanı belediyelerinin borçlarının olmadığını, olsa da ödeme zorluğu bulunmadığını söyleyen Sayın Belediye Başkanlarının bu dönemde çalışanlarına, hemşehrilerimize her zaman olduğundan daha çok destek verip sahip çıkmaları gerekmektedir.

Çalışanlarını izne göndermek yerine belediyelerin israfı ve keyfi harcamalarını kısımları, malum vakıf, dernek ve yandaşlara yaptıkları destekleri kesmeleri hem belediye çalışanları hem belediyeler hem de şehrimiz açısından daha faydalı olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3116) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 238) (Devam)

BAŞKAN – Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.40

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

238 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Kasım 2020 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.42